DEBRECZEN

SZERKESZTŐSÉG, KIADÓHIVATAL ÉS NYOMDA: DEBRECEN, JÓZSEF KIRÁLYI HERCEG-UTCA 1. TELEFONSZÁMOK: 7-89. SZ. (SZERKESZTŐSÉG), 7-88. SZ. (KIADÓHIVATAL ÉS KÖNYVNYOMDA).

KELETMAGYARORSZÁGI NAPLÓ

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: HAVONTA 3 P, NEGYEDÉVRE 9 P, FÉLÉVRE 18 P, ÉVENTE 36 PENGŐ. KÜLFÖLDRE: A FENTI DÍJAK KÉTSZERESE. EGYES SZÁM 12 FILLÉR, VASÁRNAP 24 FILLÉR.

32 OLDAL

VII. ÉVFOLYAM, 9. SZÁM. 1930 JANUÁR 12. VASÁRNAP.

24 FILLÉR

Bethlen nyilatkozata

Magyarország miniszterelnökének Hágában a világ sajtóképviselői előtt tett nyilatkozata olyan tiszta és világos képét adja a magyar álláspontnak, hogy az ember sehogysem tudja megérteni, miért nem akarják honorálni ezeket a megcáfolhatatlan igazságokat azok a kiváló elmék, akik a hágai értekezletre összegyültek.

Bethlen szinte lapidárisan állitja fel a tételt. Három kérdésről van szó. Az első: a jóvátétel kérdése.

A jóvátételre vonatkozólag tények beszélnek, hogy Magyarország a békeszerződésben reárótt terheket pontosan és hiánytalanul befizette. Egyetlenegy részlettel sem vagyunk adósak, dacára annak, hogy az ország birtokállományának 72 százalékát elvesztette és a megmaradt 28 százalék pedig éppen az oktalan békepaktuok által válságba sodort gazdasági helyzet miatt anyagi szempontból sokkal kisebb teljesitő képességü, mint a lehetetlen békediktátumok idején volt. Ha csak egy szemernyi méltányosság volna a világ hatalmasságaiban, be kellene látniok, hogy a jobb gazdasági viszonyok között vállalt kötelezettségeknek a rosszabb viszonyok között is pontos teljesitése elismerést érdemel és nem azt, hogy ujabb követelésekkel álljanak elő. Minden más állammal szemben éppen a leromlott gazdasági viszonyokra tekintettel könnyitenek a vállalt kötelezettségeken és jól mondja Bethlen, a magyar közvélemény sohasem tudná elfogadni, hogy éppe egyedül a világháboru felidézésében legkevésbé bünös és legtöbb áldozatot hozó Magyarország legyen az, mely többet fizessen, mint eddig.

A második kérdés a mult felszámolása. Itt Bethlen koncedál bizonyos áldozatokat, de csak abban az esetben, ha a másik oldalon is meg van a hajlandóság áldozatok hozatalára. Erről a kérdésről a dolgok természetéből folyólag nem beszélhetünk mindaddig, amig nem látjuk, mi volna az általunk hozandó áldozat és mit ajánlanának fel tulról. Ez tulajdonképpen a világérdeklődés gyujtópontjába került magyar kérdés ütközőpontja. Tartozik-e a már eddig teljesitett és vállalt jóvátételi kötelezettségeken tulmenőleg egy állam a következő nemzedék vállaira rakni terheket, egy olyan állam, amelynek birtokállományának közel háromnegyedét a rajta levő javakkal együtt a győztes jogán elvették? Megállhatna-e magyar államférfi, a saját lelkiismerete és a történelem itélőszéke előtt egy pillanatig is, ha könynyelmüen ebbe a gonosz játékba belemenne? A velünk drákói módon elbánó békeszerződésben — amelynek meglevő intézkedései ellen is immár megmozdult a becsületes emberek lelkiismerete — még ezekben sincs olyan rendelkezés, amely arra kényszeritené a leigázott országot, hogy a jóvátétel után, még 1943 után is fizessünk rabtartási költségeket.

A harmadik kérdés szigoruan elvi. Nem mondunk le, nem mondhatunk le a békeszerződés 250. szakaszában megállapitott félreérthetetlen és minden magyarázatot kizáró jogunkról, hogy az elfoglalt területeken élő vagy onnan kiüldözött testvéreink elkobzott birtokainak peres ügyében a döntőbiróság elé megyünk, igazságot kérve. Itt igazán nem fontos, három vagy négyezer érdekeiről van-e szó. Ebben a kérdésben tisztán akarunk látni, vajjon van-e erköles, van-e igazság, van-e jog, amikor annak eshetősége áll elő, hogy egy független biróság döntsön e vitás kérdésben. Hiszen Apponyi már megmondta annak idejében, hogy mi, a döntő biróság itéletét fentartás nélkül elfogadjuk, mert bizunk benne, hogy ott van még erköles, igazság és jog.

Nyers erővel sok mindent tehetnek velünk a világ urai, de egyet nem, hogy lemondjunk a jogunkról önként, egy souverain nemzethez nem illő gyáva módon, hogy ne álljunk rendületlenül, minden kompromisszumot kizárva, megingathatlanul amellett, hogy biróság elé akarunk állani, amely igazságot tegyen.

Órák kérdése csupán, hogy a magyar problémát letárgyalják Hágában. Mi bizunk benne, hogy a Maradékország miniszterelnöke ugy tér vissza Hágából, hogy biztositja ennek az agyonsanyargatott nemzetnek a létét a Nap alatt és olyan megoldással, amely egy élni akaró nemzethez méltó.

Hétfőn kerül sorra Hágában a magyar kérdés, de számolnak az elhalasztás lehetőségével is

Bethlent példaképnek állitják maguk elé a németek

Hága, jan. 11. A nem német jóvátétellel foglalkozó bizottság hétfőn délelőtt ülést tart. Az ülésen tovább folytatják a bolgár kérdés megvitatását, melyet csütörtökön délelőtt félbeszakitottak. — **Remélhető, hogy a magyar kérdés tekintetében az előkészitő bizalmas megbeszélések annyira előrehaladnak, hogy már hétfőn a bizottság tárgyalás alá is veheti a kérdést.**

Szó se lehet a keleti jóvátétel ügyének elhalasztásáról.

Hága, jan. 11. A francia delegáció körében hire jár, hogy az értekezletet minden áron be akarják fejezni január 17-ig. A franciák ugy látszik, remélik, hogy a németekkel ez időpontig sikerül megegyezni. **Ami a keleti jóvátételek ügyét illeti francia felfogás szerint a nagyhatalmak ezen a ponton nincsenek közvetlenül érdekelve. Ennek a kérdésnek a tárgyalása későbbre is maradhat, mert a Young-tervezet akkor is érvényes, ha a kis államok a keleti jóvátételek kérdésének függőben maradása miatt nem volnának hajlandók a tervezetet aláirásukkal ellátni.**

A hágai nuncius reggelije Bethlen tiszteletére.

Hága, jan. 11. Schiopa hágai pápai nuncius ma délben zártkörü villásreggelit adott Bethlen István gróf miniszterelnök tiszteletére.

Bethlent nem zavarja a kis- és nagyantant koncentrikus nyomása.

Belgrád, jan. 11. Bethlen István gróf miniszterelnöknek tegnap a külföldi sajtó előtt tett nyilatkozatához a „Germánia" a következőket irja: **Bethlen István gróf miniszterelnök itt Hágában olyan elszánt és fölényes vezető benyomását keltette, akit sem a kis-, sem a nagyhatalmak koncentrikus nyomása nem zavar meg. Az optánsügyben az igazság és jog egész világosan Magyarország oldalán van.** Bizonyos, hogy a magyarok harci modorát aligha lenne tanácsos a németeknek is ajánlani, **azonban a most tanusitott szilárdság és a megette álló nemzeti akarat tekintetében Magyarország mindenesetre példaképül szolgálhat.**

A Deutsche Algemeine Zeitung ezeket irja: A nyilatkozat céltudatos egyenes volta, a magyar jogi szempont hangsulyozása és **az a határozott férfias nyiltság, mely a nyilatkozatot jellemezte, igen kedvező benyomást keltett.**

A „Berliner Localanzeiger" Bethlen István gróf miniszterelnök előadása után azt a végső következtetést vonja le, hogy Magyarország Hágában igen jelentős összegeket várhatna és semmiesetre sem hajlandó arra, hogy azokat a nagy adósági értékeket, amelyeket kénytelen volt fedezni, egyszerüen kihagyják a számadásokból.

Csak hétfőn lehet megtudni...

Páris, jan. 11. A „Le Temps" hágai levelezője szerint csak hétfőn lehet megtudni, hogy **a Magyarországgal való megegyezéseknek nagyon is bizonytalan kilátásai megszilárdultak-e. — A lap értesülése szerint a bolgár jóvátételre vonatkozó tárgyalásokat is hétfőre halasztották el.**

A kamarák távirata Bethlen miniszterelnökhöz.

Budapest, jan. 11. Az ország mezőgazdasági, valamint ipari és kereskedelmi kamarái a következő táviratot küldték Hágába Bethlen István gróf miniszterelnökhöz. A mély hazafiui hódolás elfogódottságában és Isten igazságába és jóakaratu megértésébe vetett hittel reméljük, hogy a nemzetek békés együttmüködésének megteremtésén fáradozó nagyhatalmak nem adják hozzájárulásukat a világháboru legsulyosabb sebesültje szenvedésének fokozásához. Bizunk a Gondviselésben, hogy Nagyméltóságod páratlan hősi küzdelmét sikerrel állja meg.

Az Országos Mezőgazdasági Kamara gróf Hoyos elnök, dr Marcall igazgató, Kereskedelmi Kamarák: Budapesti Kamara, Belatiny elnök, Szávai főtitkár; debreceni kamara Sesztina elnök, dr Radó főtitkár; győri kamara Morvay elnök; pécsi kamara Vinya elnök, dr Günter főtitkár; soproni kamara és a szegedi kamara.

A magyar tárgyalások.

Hága, jan. 11. Tegnap késő este Loucheur, Pirelli és Phipps ujból felkeresték Bethlen István gróf miniszterelnököt, akivel hosszabb megbeszélést folytattak.

A nagyhatalmak szakértői ma párhuzamosan folytatják bizalmas megbeszéléseiket a magyar szakértőkkel és a kisállamok szakértőivel. Vasárnap délben dől el, hogy a magyar ügy bizottsági tárgya-

lását megkezdheti-e vasárnap délután. Az eddigi jelek azt mutatják, hogy erre kevés kilátás van. A helyzet még nem tisztázódott eléggé és igy nincs kizárva, hogy a magyar kérdés csak hétfőn kerül napirendre a bizottságban.

Lord Rothermere lapja a magyar álláspont mellett.

London, jan. 11. A „Daily Mail" szerint az összeütközés a magyar jóvátételek körül elkerülhetetlennek látszik, miután Magyarországtól a jelenleginél nagyobb jóvátételeket követelnek, még pedig azért, hogy ilyen módon kényszeritsék Magyarországot arra, hogy sorsukra hagyja azokat a szerencsétlen magyarokat, akik most az utódállamokban laknak. A lap levelezője ezután röviden közli gróf Bethlen István miniszterelnök nyilatkozatát, aki kiemeli, hogy Magyarország elvesztette területének hetvenkét százalékát, a trianoni szerződés 250. szakasza az uj határokon tul lakó magyarok egyetlen jogvédelme, ennek ellenére Románia 600.000, Jugoszlávia 140.000 és Csehszlovákia 500.000 hold magyar tulajdont kobzott el. Ötezer pör van folyamatban. Most a 250. szakaszról való lemondást követelik. Magyarország nem tud többet fizetni és nem mondhat le a 250. szakaszról.

A Bethlen nyilatkozatának hatása.

Hága, január 11. A tegnapi nap kiemelkedő eseménye volt Bethlen István gróf miniszterelnöknek a világsajtó számára tett nyilatkozata. A holland lapok reggeli számukban részletesen ismertetik a miniszterelnök kijelentéseit és kiemelik azt a megegyezési készséget, amely a nyilatkozatban is megnyilvánul.

A magyar miniszterelnök tegnapi sajtóelőadását ismertetve a „Maasbode" örömét fejezte ki a fölött, hogy a magyar miniszterelnök maga tájékoztatta a közvéleményt és ezzel nagymértékben hozzájárult ahhoz, hogy a sajtó világosan lát most a magyar kérdésben.

A lap megdicséri a miniszterelnök kitünő francia és angol nyelvtudását és kiemeli, hogy az ujságirók kérdéseire milyen talpraesett válaszokat adott.

Az „Algemeen Handelsblad" szintén dicséri Bethlen István gróf nyelvtudását és kitünő vitázóképességét. Előadása és érvelése tiszta és meggyőző volt. A lap megállapitja, hogy Bethlen István gróf kitünő benyomást tett az ujságirókra.

A „Telegraaf" kedvező jelnek tartja, hogy a magyar miniszterelnök hajlandó áldozatok meghozatalára és természetesnek véli, hogy a magyarok hasonló áldozatkészséget várnak az ellenpárttól is.

A „Het Vaderland" a miniszterelnök nyilatkozatából különösen azt a mondatot emeli ki, hogy Magyarország sajnálja, ha nem sikerülne megegyeznie.

Páris, január 11. Az „Excelsior" szerint a tárgyalások ha nem is adnak okot a legnagyobb optimizmusra, de mégis reményt nyujtanak. — Bethlen ugyan nem tett semmi konstruktiv javaslatot és makacsul ragaszkodik ahhoz, hogy az optánskérdést nem lehet a jóvátétel kérdésével egybekapcsolni, mégis a hitelező államok részéről több megoldástervezetet dolgoztak ki.

Mire hajlandó Magyarország?

London, jan. 11. A Manchester Guardian hosszabb intervjut közöl Bethlen István gróf miniszterelnökkel, aki megállapitja hogy magának a jóvátételi bizottságnak adatai szerint is Magyarország az elcsatolt területen lévő köztulajdon értékét is beleértve, 140 millió font értékü jóvátételt fizetett. Ebbe nem számitják bele az igen jelentékeny „fegyverszüneti" és hasonló teljesitményeket, amelyeket sohasem irtak Magyarország javára, valamint a románok okozta és 140 millió fontot kitevő károkat, sem pedig az Angliának a háboruelőtti tartozások cimén fizetett évi 500.000 fontot.

A miniszterelnök ezután részletesen ismertette a belső gazdasági helyzetet s azután kijelentette — hogy Magyarország őszintén óhajtja a megegyezést Hágában, de képtelen három dologra:

1. Nem fizethet 1943. után további jóvátételeket.
2. Nem mondhat le alattvalóinak a választott döntőbiróságokhoz való jogáról.
3. Nem kártalanithatja a maga alattvalóit a békszerződés 250. szakasza szerint.

Másrészt, ha Magyarország jóvátételi kötelezettségeit likvidálták a Young-terv szellemében és nemzetgazdaságát felszabaditották a jóvátételi terhektől, akkor Magyarország hajlandó:

1. 1943. után bizonyos évi összegeket fizetni a nem jóvátételi, vagy a döntőbirósággal össze nem függő ügyek likvidálására.
2. Az optánsügynek közös egyetértéssel való likvidálásáról gondoskodni, feltéve, hogy a döntőbiróság müködését tovább nem akadályozzák.

Kitünik mindebből, hogy Magyarország hajlandó szigoru értelemben vett jogainak érvényesitését egyelőre felfüggeszteni és minden irányban a legteljesebb békülékenység szellemét mutatni.

Hozzátette Bethlen István gróf, hogy Magyarország igen nagyrabecsüli a nagyhatalmaknak azt a készségét, hogy hajlandók lemondani egyesség reményében az 1943 utáni magyar jóvátételekről. Méltóan megkoronázná a hágai konferencia fáradozásait, ha egyhangu határozat alapján Magyarországot meg lehetne szabaditani az összes korlátozásoktól és jóvátételi terhektől. Ilyen módon segitenék az országot gazdasági önállóságában és a rekonstrukcióért folytatott sulyos küzdelmében.

„A kisantant, ha tehetné, tüzzel-vassal kényszeritené Magyarországot".

Róma, jan. 11. „Magyarország jogai" cimmel a nápolyi Matino és a La Stampa hasábos tudósitást közölnek Singorettitől, hágai munkatársuktól. A cikk megállapitja, hogy a kisantant, ha tehetné, tüzzel-vassal kényszeritenó Magyarországot, Ausztriát és Bulgáriát követelésük rendezésére. Szerencse azonban, hogy nem mindenki vesztette el a méltányosság és lelkiismeretes érzést és ezáltal a kisantant akciója paralizálódik. Nem elég, hogy Magyarországot megcsonkitották és az ország területéről levágták a tiszta magyar lakosu részeit, hanem végső lealázásul ujabb jóvátételt akarnak ráróni. *Éppe ezek az államok, melyek magukat a békeszerződés által teremtett jogrend őreinek hirdetik, el akarják törölni a trianoni békeszerződésnek azt a részét, mely a döntőbiráskodás demokratikus elvét alkalmazza.* A magyarok mindig kérték a döntőbirósági megoldást, miként azt a békeszerződés előirta, de a kisantant államok ennek ellenszegültek és csapást mértek éppen a békeszerződés sérthetetlenségének elvére, melyet hirdetnek.

LEGUJABB

Döntő tanácskozások a német és magyar jóvátételi kérdésekben

Hága, jan. 11. A nagyhatalmak képviselői az egymásközti értekezlet után megkezdték a tárgyalást a német delegációval. A tárgyalás barátságos keretek között folyt le. A tárgyalás alá vett 8 pont közül ötöt minden hosszabb tárgyalás nélkül elintézettnek jelentettek ki. Az elintézett anyagok között van a fizetési terminus, a moratórium és a mobilizáció kérdése. — Tárgyalás alatt van még három pont. A hitelkérdés képviselői egymásközött tartanak majd ülést és igyekeznek teljes megegyezésre jutni.

A francia, angol és olasz megbizottak a keleti jóvátétel ügyében tárgyaltak és határozatukat közölték a kis antant delegációval és ismertették evvel a tárgyalás anyagát, amelyeket a nagyhatalmak a magyar delegációval fognak majd holnap megvitatni. A megegyezésre van remény és ennél fogva semmi akadálya sem lesz hétfőn a teljes ülés összehivásának.

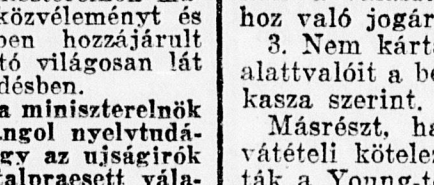
GÖRÖGORSZÁGNAK NINCS HELYE A KISANTANTBAN.

Athén, január 12. A Katimerirri görög lap a hágai helyzetről a következőket irja: Mióta csak felmerült az a gondolat, hogy **Görögországnak csatlakozni kell a kisantanthoz, az okos emberek mindig tiltakoznak ellene. A románok harcolnak Magyarország ellen**, amely visszakívánja Erdélyt és az oroszok ellen, akik Besszarábiát követelik vissza. **Hát van közöttünk és Oroszország, vagy a magyarok között bármilyen ellentét?** Az olaszok ellenségei Jugoszláviának, melyet kellemetlenül érint Olaszország fölénye az Adrián. Hát érdekelve vagyunk mi közvetve, vagy közvetlenül ebben az ügyben? Csehszlovákiának létérdeke, hogy Magyarországon ne restaurálják a királyságot és hogy megakadályozza Ausztriának Németországhoz való csatlakozását. Mi közünk nekünk ehhez a kérdéshez? **Nekünk éppen ellenkező, ellentétes törekvéseink vannak.** Olyan számosak, világosak s érthetők azok az okok, amelyek minket eltávolítanak a kisantanttól. Joggal feltételezhetjük, hogy **a görög politika sohasem fog a kisantanthoz való közeledésre törekedni. Éppen a keleti jóvátételekről most folyó vitában kiderült, hogy érdekink homlokegyenest ellentétesek a kisantant érdekeivel.**

IZGALMAS HAJSZA A MEGSZÖKÖTT ELMEBETEG UTÁN.

Szekszárd, január 11. A kórház elmeosztályának egyik betege, Nagy Sándor megszökött. Amikor a kórház alorvosa az egyik Budapest felé induló vonaton felfedezte, a beteg az orvosra támadt, arcába sújtott, majd leugrott a vonatról. Hosszas keresés után ismét megtalálták és beszállitották az elmegyógyintézetbe.

HORTOBÁGYI JUHTURÓ
Mindenütt kapható! Termeli:
Orsz. MOK Magy
Tejszövetkezeti Központ
Budapest, I., Horthy Miklós-út 119/121.

MEGJELENT
a legujabb

Standardyne 4 csöves hálózati Európavevő, melyet kivánságra dijmentesen bemutat
Katz Andor gépáruház Debrecen, Piac-utca 83. (Király-u. sarok) Telefon 7-78.

Asztalnemüek
ebédlő-, kávés-, teáskészletek
legjobb gyártmányok. Nagy választékban
Elsőrendü vászon- és kelengye üzlet.
Alapitási év: 1831.
Szigoruan szabott készpénzárak.
Kiváló minőségek. Szakszerü kiszolgálás.
KARDOS LÁSZLÓ
DEBRECEN, KOSSUTH UCCA 9.

Ismét áldozatot követelt Trianon

Nagy Endre fiatal mérnök vált meg az élettől, mert nem birta elviselni a hontalanság keserüségét

Hágában most tárgyalják a magyar ügyet, a nyilt sebet, mi nemzeti mivoltunknak égő bélyege tiz nehéz esztendő óta. Nem tudjuk, hogy hova fog vezetni ez a tárgyalás, de sok reményt semmiesetre se füzünk hozzá. Tudjuk, hogy árva és társtalan, barátta lan, rokontalan voltunk a világ szemében soha se lesz igazi érték, sohase lesz igazunk harcos eszköze. Nem sokat bizunk jövendőnk szebbre, jobbra fordultában, de hogy igy nem maradhat mindaz, ami ma szomoruan, kegyetlenül magyar sorsnak rendeltetett, az bizonyos.

Hogy mennyi keserüség, mennyi nyilt és rejtett tragédia zajlott már le a trianoni átok miatt a magyar fajtánk életében, azt csak az a mindent számontartó, mindenható Isten tudná megmondani. Hány ezer, meg ezer szomorú sorsú vérünk kezéből hullajtotta ki a kenyérkereső eszközt ez az átok, és adta ebben a dologra teremtett kézbe az öngyilkot, azt igazán csak az Isten tudja. A világ szemében ugy szerepelünk és az egyik nehéz hirességünk, hogy a Duna, Tisza mentén dobják el a legkönnyebben és leggyakrabban az emberek az életet maguktól...

Mennyi keserüség, mennyi bánat és mennyi fájdalom, hány és hány feldult családi boldogság, öröm került már áldozatul ennek a nagy átoknak sorvasztó karjaiba. Annyit emlegettük, annyit mondtuk már a nevét ennek a bünös és átkos helynek, hogy lassan azt hihetné az ember, hogy megszokottá, sablonossá válhatna, de mikor már-már azt hisszük, hogy az a megszokás és sablonosság borul reánk,

akkor mindig kerül valami döbbenetesen magyar tragédia mindig előadja magát valami eget ostromló magyar sorscsapás, minek szülőanyja és kegyetlen életrehivója éppen Trianon.

Debrecenbe kerül egy kitüntetéssel végzett fiatal mérnök.

Alig egy éve, hogy Debrecenbe került egy messze vidékről, a távoli Erdélyből, a megszállott területről, a szép és pompás kicsi, erdélyi városból, Marosvásárhelyről egy fiatalember, Nagy Endre, aki a budapesti müegyetemen kitüntetéssel szerezte meg mérnöki diplomáját. Szimpatikus, kedves, csendes fiu volt, az elegáns, kicsi város uri modorával, közvetlenségével. Aki vagy egyszer is beszélt vele, az első pillanattól kezdve a legjobb vélekedéssel volt erről a gyermek-fiatalemberről.

Szorgalmas, visszavonuló életet élt és soha senki panaszt nem hallott tőle. Élte a maga hivatali idejét,

csak a szemében égett valami abból a mélységesen nagy magyar bánatból, mi a megszállt területek fiainál volt otthonos immáron tiz nehéz esztendő óta. Ott égett a szemében az a hontalanokat jellemző bánatos mártir-bélyeg, amelyről nem szokott beszélni a hazavágyó, az otthonért sóvárgó ember,

kinek tilalmas, nehéz parancsok zárták el az utját, hogy az édesanyját, öregedő édesapját, testvéreit a szülőház falai között ölelje a szivére.

Nagy Endre, a debreceni kulturmérnökség fiatal mérnöke, a maga huszonnégy esztendejével próbálta megtalálni egyensulyát vesztett szive, hazavágyó lelke uj utját. Velünk és köztünk élt és hordozta a hazátlanság keresztjét.

Haza nem mehetett, bár szinte elepesztette a vágyakozás. Se élet, se exisztencia nem volt számára szülő hazájában.

Kitüntetéses diplomáját semmibe se vették odaát, nem a rokonság és szülők ölelő karja várta volna, hanem egészen más valakik várták volna...

Pedig vágyott, nagyon vágyott ez a fiu: haza vágyakozott, ha soha se emlegette, akkor is vágyott...

A hivatalában mindenki szerette, mindenki becsülte és senki se vette észre az utóbbi időkben, hogy nagyon szomoru gondolatokkal foglalkozott ez a komoly, hallgatag fiu. — **Senki se tudta, senki se hitte, pedig december 27-ike óta bucsulevéllel járt fel ez a fiu a hivatalába. Ebbe a levélbe megirta hazavágyó szive busongó búsulását, hazavágyását és bucsuzását.**

Megirta, hogy nem birja ezt a hazátlan életet. Megirta, hogy nem tudja elviselni a minden pillanat gyilkos vágyát. Nem tud szabadulni a hazai képek hivó pillantásától, nem birja tovább hallgatni a marosvásárhelyi fáknak suttogó hivását...

Nem tudott szabadulni attól a gondolattól, hogy az ő 24 esztendejével soha, soha többet nem láthatja a Székelyföld édes tájait...

Aztán itteni gondok is gyötörték, mert magyar tragédiája volt szörnyen ennek a gyereknek. — Nagy Endre elvesztette otthonát, hazáját, állást harcolt ki magának csonka Magyarországon, de az állampolgársága még mindig nem volt a kezében. — **És rettegett ez a fiu attól is, hogy mi lesz, ha egyszer minden utánjárás mellett se lesz meg az a bizonyos, Trianon utáni állampolgársága. — Felesleges aggódások is őrölték idegeit.**

Megirja a bucsu-levelét.

Érezte, hogy sokáig nem birja ezt a sziszifuszi harcot. — Tudta, hogy előbb-utóbb összeomlik a kettős égésben. — Érezte, hogy nem szabadulhat meg a magyar tragédiák kisértő átkától.

December 27-én megirta bucsulevelét, melyben elmondja a sorok között, hogy mire készül. Bucsuzik mindentől és mindenkitől, ki a szivéhez közel állott. Édesanyja, édesapja, testvérei!... Az utolsóig feszült idegü ember irása ez a bucsulevél... A minden támaszt elvesztett, egyedülálló magyar léleknek kegyetlen harcot vivott és harcot elvesztett eredménye.

Nagy Endre maradék idegével, felőrlődött szervezetével négy napig hurcolta magánál a bucsulevelet. Eljárt pontosan a hivatalba és senki sem látta meg rajta, hogy milyen tervek uralkodnak fölötte... Négy napig hordozta a biztos halál levelét a zsebében,

mig Szilveszter éjszakáján lelépte fiatal élete utolsó lépéseit...

A véres Szilveszter éjszakája.

Jött a tánc, az utolsó mulatság napja. Mindenki vidulni, mindenki felejteni akart. Bucsut mondtak az emberek a szilveszteri mulatságokon az évnek és köszönteni kivánták az uj-esztendőt. — De Nagy Endre már se nem bucsuzott, se nem köszöntött. Legjobb esetben is csak utolsó utját járta. A mulatás és kedv éjszakáján kiment, kigyalogolt Debrecenből a pesti gyorsvonat elé.

Ebes környékén aztán megvárta a halálmozdonyt és utolsó lépéssel elé állott. Aztán felette már összeborult ennek az életnek fekete bánata. Huszonnégy esztendejével és piros, ifju vérével futott tova a pesti gyors... Talán nem is sejtették a finoman gördülő kocsikban, hogy örök jóéjszakát köszönt valaki az életnek a maga 24 esztendejével a kerekek alatt. Felismerhetetlenül összezuzták a kerekek.

Meglelik az összeroncsolt testet.

Másnap találták meg az összezuzott testet, s azonnal értesitették a csendőrséget a szerencsétlenségről. Bizottság szállott ki és a lapok annyit emlitettek erről az esetről, hogy egy munkás külsejü embert Szilveszter éjszakáján halálra gázolt a vonat, mert senki se ismerte fel a fiatal mérnököt a széjjel tépett testben...

Napokig tartották a testet, — mig végül is eltemették, mint ismeretlent...

Mikor pedig napok mulva se került hir a fiuról, de a bucsulevél megérkezett, akkor már utra kelt az ősi marosvásárhelyi Kollégium igazgatója, mert az apai nyugtalanság sarkalni kezdte.

És kijött Debrecenbe, megkeresni a fiát, aki már nem volt az élők között... És a keresésben ráleltek a szilveszteri elgázolt ember testében és eltemetett maradványaiban ifju Nagy Endre 24 esztendős testére és exhumálták az ismeretlen halotti sirjából... És az exhumált testroncsban az apa felismerte elvesztett fiát, ifju Nagy Endrét...

Nem kell ide irás és nem kell ide elbeszélés, hogy mit érzett az apa elveszett és igy megkerült fia holtteste mellett. Felesége betegen szanatóriumban fekszik, — másik gyermeke kórházban, — s most a szemefénye, első szülöttje összetépett testtel, halottan...

Uj koporsót vett, eljárt halott fia halál utáni ügyeiben és holnap eltemetteti ismét a Kossuth-utcai temető halottas házából. — Már mást ugy se tehet, temetést ad a fiának, Erdély és a magyarság ifju halottjának, a magyar sorstragédia legujabb áldozatának...

Hétfőn délután 3 órakor lesz a fiatal mérnök ujra-temetése...

Huszonnégy esztendős volt. — Magyar halott, kit a magyar átok, Trianon vitt fiatalon a halálba. Neki már jobb, de akik utána itt maradtak, azok, azok csak a nagy Isten kegyére várhatnak, hogy vigasztalást és enyhületet adjon nagy keserüségére... Mert most már enyhület és megbékülés kell az ittmaradtaknak... A szép, kicsi Marosvásárhelyen pedig most már igazán hiába várják haza, haza néhai jó ifju Nagy Endrét. Ő már itt marad, félelme beteljesedett... Nem mehet haza, soha, soha...

A hétfő délutáni temetést 3 órakor a Kossuth-utcai temető halottas házából Fehértói temetkezési vállalata végzi...

(Sz. R. I.)

Dr MARKÓ DEZSŐ M. TANÁR ELŐADÁSA BÉCSBEN.

Dr *Markó* Dezső egyetemi m. tanár, a Központi Röntgen Intézet vezetője a mult héten, január 7-én előadást tartott Bécsben, a Bécsi Röntgen Társaság ülésén, mint a társaság tagja. Dr *Markó* Dezső a tüdő diagnosztikát érintő témáról tartott előadást, különös tekintettel a mellhártya összenövéseinek röntgen diagnosztikájára. Az uj diagnosztikai eljárás különösen a légmell kezelésben bir praktikus jelentőséggel.

A bécsi szakkörök rendkivül melegen fogadták az előadást és a hozzászólásokban gazdag vita folyamán a nyilt szinen gratulált dr *Fleischer*, aki eddig a legtöbbet produkálta ezen a téren és elismert szaktekintély. A bécsi röntgen társaság tagjai, élükön *Holzknecht* professzorral, rendkivül melegen fogadták dr Markó Dezsőt.

— **Szalacsy Rácz Imre** legújabb könyve a „Magyar sors“, mely minden könyvkereskedésben kapható.

Benyáts Emil cipőosztálya
Debrecen.
Nagy választék mindenfaila cipőben és ában.
Egyedül az árak hirdetése semmit sem jelent, miért is azt ez esetben elhagyiam. o
Onnek meg kell győződnie jó minőségeimről, hogy felismerje jutányos áraimat.

Oláh Gábor, Ecsedi István és Csobán Endre kapják a koronázási jubileumi alap kamatait

A Koronázási Jubileumi Alapitvány kamataiból a város minden vében 2088 pengőt szétoszt, még pedig ugy, hogy az összeg egyharmadát ipari, másik harmadát művészi és harmadik harmadát irodalmi pályázatok jutalmazására forditják.

Az 1929. évi kamatból az ipari és művészeti dijakat már kiadták, most tehát már csak az irodalmi jutalmazás céljára áll rendelkezésre 696 pengő. Eddig ezt a részt olyan tárgyu történelmi munkák jutalmazására forditották, amely Debrecen multjával foglalkozik.

Az idei dij kiosztására vonatkozólag dr Vásáry István polgármester ugy határozott, hogy a 696 pengőt Oláh Gábornak, a kitünő irónak adja ki, aki az utóbbi időben több értekezést és könyvet irt, amelyek debreceni tárgyuak. Ezzel jutalmazni kivánja Oláh Gábornak „Jókai és Debrecen", valamint „A debreceni nyelvjárás" cimü müveit.

A dijak kiadásával kapcsolatban dr Vásáry István polgármester azt is elhatározta, hogy 1930—1931-en az irodalmi dijat nem adják ki, hanem visszatartják, egyuttal megbizást adnak dr Ecsedi István egyetemi magántanár, muzeumigazgatónak és dr Csobán Endre városi főlevéltárosnak, hogy dolgozzák ki Debrecen monográfiáját, mely a város történelmével, ipari és mezőgazdasági, valamint kulturális életével foglalkozik.

A két évi ösztöndijat aztán megosztják Ecsedi és Csobán között a monográfia jutalmazására.

Dr Vásáry István ugyanis szükségesnek tartja, hogy az elavult Zelizy-féle debreceni leirást modern, 4—5 ivnyi terjedelmü monográfia váltsa fel a könyvpiacon.

Ugy dr Ecsedi, mint dr Csobán minden tekintetben alkalmasak arra, hogy ezt a feladatot a legtökéletesebben megoldják.

A Péterfia-utcai egyházrész összejövetele

A Péterfia uccai egyházrész tegnap este hat órakor az Andaházy Szilágyi intézetben tartotta meg szokásos heti összejövetelét, melyen az egyházrészi tagok nagy számban vettek részt.

Ez alkalommal

látogatást tett az összejövetelen Fekete Gyula egyházkerületi belmissziói lelkész,

aki nagyhatásu beszédben „Magyarság küzdelme" cimmel buzdította a jelenlevőket arra, hogy a haza feltámasztásáért, a lélek és hit fegyvereivel minél erőteljesebben igyekezzenek munkálkodni.

Elmondotta, hogy ő negyven esztendeig szolgált olyan nemzetiségü vidékeken, ahol az Isten kegyelme megengedte neki, hogy a szétszórt magyar testvéreket összeszedhette, 26 virágzó gyülekezetet szervezhetett, nemcsak az egyházi főhatóság, hanem az akkori kormányok buzgó támogatásával.

Harsányi Gusztáv ny. kuriai biró, egyházrészi gondnok meleg szavakkal köszönte meg a látogatást és az előadást Fekete Gyulának.

A gondnok jelentést tett még az egyházrészben közelebbről lefolyt és tervbevett munkáról.

Ezután Siposs Imre lelkész, a központi lelkészi hivatal vezetője kegyeletes szavakkal jelentette be, hogy özv. Katona Mihályné az egyházrésznek, különösen az összejöveteleknek buzgó munkása rövid szenvedés után elhunyt. Azt is bejelentette, hogy dr Baltazár Dezső püspök vasárnap reggel indul angliai utjára.

Az egyházrészi gyülekezet imádsággal kiséri püspökét, hogy friss egészségben térhessen vissza családjához és gyülekezetéhez.

Az összejöveteli óra elején Siposs Imre lelkész, a végén pedig Szabó Géza s.-lelkész mondott buzgó imát, mig az énekvezetést harmonium kisérettel dr Nagy Sándor főgimnáziumi vallástanár végezte.

x Vidéki útakra a Fortuna bérautó vállalatnál rendelhet autót. Csapó u. 10 szám Telefon 320.

Debrecenben is megünnepelik Horthy kormányzóságának 10 éves jubileumát

Debrecen város társadalma is méltó keretek között ünnepli meg Horthy Miklós kormányzóságának tiz esztendős jubileumát. Az előkelő körökben már is nagyobb mozgalom indult meg arra vonatkozólag, hogy ez az ünneplés minél impozánsabb keretek között folyék le.

A mozgalom élére dr Vásáry István polgármestert nyerték meg aki hétfőn este hat órára a városháza közgyülési termébe nagy értekezletet hivott össze. Az összes mértékadó köröket meghivták és ezen az értekezleten beszélik meg az ünnepély kereteit.

Alexandriában elfogják a sikkasztó fiumei banktisztviselőt és magyar menyasszonyát

Budapest, jan. 11. Körülbelül két héttel ezelőtt történt, hogy a fiumei és trieszti rendőrség a budapesti olasz követség utján megkeresést intézett a főkapitánysághoz, amelyben kérték, hogy indityapiY sÁ-cwérÉk?-xuu bfs bfs fff megszökött Billos Mario fiumei banktisztviselő kézrekeritésére, aki hatalmas összeget sikkasztott el a Banca Commerciale Banktól és a sikkasztott pénzzel Budapestre szökött.

Ma reggel Szilaveszky Lajos rendőrfőtanácsos érdekes táviratot kapott az alexandriai rendőrhatóságtól. Ez a távirat közli, hogy a budapesti rendőrség átirata és megkeresése alapján Alexandriában elfogták az álnéven utazó Billos Mariot és a társaságában levő magyar nőt, amikor egy olasz hajóról éppe npartra akartak szállani. Beismerésük után előállitották mindkettőjüket az alexandriai rendőrségen, ahol bevallották, hogy Budapestről egyenesen Konstantinápolyba utaztak, de ott mindössze egy napig tartózkodtak, majd jegyet váltottak egy olasz hajóra és Alexandriába akartak utazni, hogy ott nyomukat veszitsék a hatóságok.

A távirati értesités azzal végződik, hogy az alexandriai rendőrség letartóztatásba helyezte ugy Billos Mariot, mint Forbát Magdát és az alexandriai rendőrség most aztán kiadatásuk ügyében várja az olasz és magyar hatóságok további intézkedését. Addig is mindketten az alexandriai rendőrség őrizetében maradnak.

A járásbiróság környékének rendezése

Most, hogy a járásbirósági palota már készen áll, szükségesnek mutatkozik a közvetlen környékének rendezése is. Ezért dr Demjanovich Miklós járásbirósági elnök megkereste dr Vásáry István polgármestert és arra kérte, hogy az uj palota szomszédságában levő régi városi épület falát, mely csupaszon áll, ugy hogy a téglák kimeredeznek a falból, hozassa a város rendbe, a palota másik oldalán levő zsákuccát pedig, ahol igen nagy forgalom van, , a felek nagyon sokat álldogálnak ott, gyepesittessék ki.

Dr Vásáry István polgármester a beadványra azt válaszolja, hogy azon a városi épületen, amelyről szó van, semmiféle javitási munkálatot nem hajlandó végeztetni, mert az ugy is rozoga állapotban van és *1931-ben a bérlet lejár és akkor lebontják az épületet.* — A gyepesitésre vonatkozólag értesiti Demjanovich járásbirósági elnököt, hogy utasitotta Pohl kertészeti felügyelőt, hogy tavaszal gondoskodjék az ucca gyepesitéséről.

KÓBOR TAMÁS ELŐADÁST TART DEBRECENBEN.

Megirtuk már, hogy a Kereskedelmi Csarnok vezetősége felkérte Kóbor Tamást, az Ujság főszerkesztőjét, hogy debreceni rajongói számára előadást tartson. Az országos hirü publicista és iró örömmel vállalkozott a kérés teljesitésére és igy Debrecen kulturközönségének módjában áll majd az előadói pódiumon is megismerni a brilliáns tollu irómüvészt, akinek fővárosi előadásai mindenkor kivételes érdekességü irodalmi eseményszámba mennek, mert Kóbor Tamás nemcsak a tollnak, hanem az élőszónak is lebilincselő tudásu mestere. „Iró a pódiumon" cimmel tartja meg debreceni előadását és nem kétséges, hogy ragyogó humorával, mély filozófiájával szövi át a nem mindennapi témát. Az előadást dr Kardos Albert beszéde vezeti be, aki Kóbor Tamás személyét és munkásságát méltatja majd. A rendkivül nivós müsor számai közül máris kiemelhetjük a Csokonai szinház fiatal és nagy tehetségü tagjának, Sulyok Máriának szereplését, aki modern magyar költők reprezentativ költeményeit szólaltatja meg a Csarnok pódiumán. Az irodalmi est január 18-án, a hét szombatján este 9 órakor kezdődik a Csarnok disztermében.

Disznóölésre

sót, paprikát, borsot, köleskását és bort a legelőnyösebben szerezheti be

Pálfynál, Kossuth-u. 7. sz.

Piócák vásárán

Tegnap Bécs ült rajtunk,
Most Genf lett a vesztünk,
Bécs helyett az egész világ
rabszolgája lettünk.

Bécsnek bőrünk kellett,
ma a husunk izlik,
rostjainkat szedik széjjel
legutolsó izig.

Piócák vásárán,
nézik mennyit érünk,
méregetik, latolgatják
mennyi még a vérünk.

Adhat itt az Isten
tele magtárt, vermet,
magyar róna magyarcknak
hej régen nem termett.

Buzánknak kövérjét
mindig elorozzák,
legfeljebb az ocsuját ha
drágán visszahozzák.

De mikor villámlott,
szétcsapó tüz égett,
osztrák, német dicsérte a
magyar vitézséget.

Hogy igy ugy nincs párja
a magyar huszárnak,
hogy az Isten haragja jár,
hol magyarok járnak.

Mi kellett? Egy jó szó...
rohantunk előre,
hej, de olcsó is volt mindig
magyar fiuk bőre.

Magyar lányok rittak,
magyar anyák sirtak,
osztrák, cseh, rác, román lett ur
mire hazahivtak.

Tegnap Bécs ült rajtunk,
ma huz Genfnek járma,
Hej, ha egyszer a magyar már
maga lábán járna!

FÉNYES JENŐ.

A Szülők Iskolájának legközelebbi előadása

A Szülők Iskolája folyó hó 14-én, azaz kedden este 6 órakor, a Városi Dalegylet közreműködésével tartja hatodik előadását, a Városháza közgyülési termében.

Somorjai László, tanitóképzőintézetitanár „A cserkészet a jellemképzés szolgálatában" cimen tart előadást.

Ötödik esztendeje annak, hogy városunkban a Szülők Iskolája megkezdte müködését, hol sorozatos előadásai nyomán a modern pedagogia mai problémáit ismertetve, a családi nevelés sok-sok gondjai között élő szülőnek nevelői munkáját igyekezett megkönnyiteni, illetve azt minél eredményesebbé tenni.

Örömmel állapitható meg, hogy ezen kulturintézménynek vállalkozása meg is hozta a kivánt eredményt. Sorozatos előadásai iránt állandóan hatalmas érdeklődés nyilvánul meg, hol a különféle társadalmi osztályhoz tartozó családapák, anyák, a tanügy barátainak egész lelkes tábora, vesznek részt ezen nagy jelentőségü kulturtevékenységben. És ez érthető is. A mai ifjuság bizonytalan jövő előtt áll s éppen ezért a szeretetre épitett, erős szülői elhatározás, akarat mindent meg kiván tenni annak a boldogulása érdekében. Az ifjuság jövője pedig a nemzet jövője, igy nemcsak a családnak, de a társadalomnak is kötelezettségei vannak az ifjusággal szemben.

Csonka hazánkban — Budapestet kivéve — csupán a mi városunk az egyedüli, hol a Szülők Iskolája ezen kérdésnek állandó felszinen tartásával végzi a maga szerény keretei között, de annál nagyobb megértés és támogatás mellett, nemzet-ujjáépitő munkáját éppen az ifjuság boldogabb jövője érdekében.

A legközelebbi előadás alkalmával az ifjuságot nagyon is közelről érintő, igen fontos kérdéssel a cserkészet intézményével s annak keretén belül a jellemfejlesztés nagy fontosságával kiván foglalkozni a Szülők Iskolájának ez alkalommal előadója: Somorjai László, ref. tanitóképzőintézeti tanár. Sajna, a mai társadalom egyrésze félreismeri a cserkész godolatot, mert csupán sportnak s ünneprendezőnek tartja azt. Pedig, ha tekintetbe vesszük, hogy az iskola tömegnevelése, a sok tantárggyal kapcsolatos tanulni való nem enged módot az ifjuság egyéniségének képzésére, talán akkor látjuk teljesen tiszta képét a cserkész intézmény nagy jelentőségének s annak tanulmányozása folytán mindinkább érezzük annak szükségességét, nélkülözhetetlen voltát.

A mai nehéz megélhetési viszonyok miatt a szülők elfoglaltsága lehetetlenné teszi a gyermekeikkel való sok irányu törődést, foglalkozást s a gyermek igy főleg csak tanul, de sok tekintetben a családi nevelésben teljesen magára van hagyatva. Ezzel szemben a cserkészet nem más, mint egyéni nevelés. Edzése a testnek, fejlesztése a lélek nemesebb megnyilatkozásainak, igy a jellemnek, akaratnak, az érzelmi és értelmi világnak.

Ezen kérdéseket fogja az előadó tárgyalni s előadása végeztével a jelenlévő cserkészek cserkészdalokat fognak énekelni. A Szülők Iskolájának ez az előadása is a nagy közönség érdeklődését bizonyára felkelti s a városháza közgyülési termének befogadóképessége ez alkalommal is szüknek fog bizonyulni. Az előadást a Városi Dalegylet szereplése vezeti be. Belépti-dij nincs. A szülőket, az érdeklődőket ezuton is meghivja a törvényhatóság Iskolánkivüli Népmüvelési Bizottsága.

(Balla Ernő.)

Baltazár Dezső püspök ma reggel hét órakor elutazik Rothermere lordhoz

Mint megirtuk, dr Baltazár Dezső püspök a karácsony előtt tervezett angliai utazását január közepére halasztotta.

Hivatalos helyről szerzett értesülésünk szerint dr Baltazár Dezső püspök vasárnap reggel hét órakor a pesti gyorssal elutazik Debrecenből.

Este a püspök nagyszámu családja vacsorára jött össze, melyen a püspök elbucsuzott rokonaitól.

Reggel az állomásra Siposs Imre lelkész, a központi lelkészi hivatal vezetője és Futó András lelkész, püspöki titkár és a püspök közelebbi barátai kisérik ki Baltazár Dezső püspököt.

Rövid budapesti tartózkodás után továbbutazik a püspök Angliába, ahol Rotheremere lord vendége lesz. Ugy tudjuk, hogy a püspök Párisba is elutazik.

Kedden választják meg Hajduvármegye uj felsőházi tagját

Felirattal fordulnak a pénzügyminiszterhez a fagykárt szenvedett gazdaközönség terhének csökkentése érdekében. — Panasszal fordul a megye a közigazgatási bi rósághoz a gyógyellátási költségek megszoritása iránt.

Hajduvármegye kisgyülése szombaton délelőtt az alispáni hivatalban dr Hadházy Zsigmond főispán elnöklésével ülést tartott, melyen a legközelebbi megyei közgyülés tárgysorozatát állapitották meg, egyben pedig az egyes ügyeket előkészitették.

A vármegye törvényhatósági bizottsága ugyanis január 14-én, kedden délelőtt fél 10 órai kezdettel tartja rendes közgyülését, a melynek tárgysorozatán több érdekes ügy szerepel.

Az első pont az uj felsőházi tag és póttag megválasztása. — Mint tudvalévő, az uj közigazgatási törvény értelmében az összeülő törvényhatósági bizottságoknak ujra kell választani a felsőházi tagokat. Ezelőtt Hajduvármegyét Rásó István ny. főispán képviselte a felsőházban, mig a póttag dr Ludány Miklós nádudvari földbirtokos volt. A mult hónapban azonban Rásó Istvánt alispánnak választották meg s igy az ő felsőházi tagsága amugy is megszünt volna.

A választás a keddi közgyülésen titkosan fog történni, anélkül, hogy előzőleg bárkit is jelölnének. Hirek szerint az uj felsőházi tag és a póttag dr Ludány Miklós nádudvari földbirtokos, dr Ujvárosy Lajos hajduböszörményi közjegyző, kormányfőtanácsos, Pákozdy Sándor ny. alispán és dr Váczy József hajdunánási tanár közül fog kikerülni.

A közgyülésnek másik fontos tárgya a hajduvármegyei szegény sorsu betegek ingyenes gyógyellátásával kapcsolatos előterjesztés lesz. Ezelőtt ugyanis a szegénybetegek gyógyellátási és ingyenes kórházi ápolási költségeit a népjóléti minisztérium fedezte az országos egészségügyi alapból. Legutóbb azonban a népjóléti miniszter az összes törvényhatóságokhoz rendeletet küldött, amelyben ugy intézkedett, hogy a jövőben a szegények betegápolási költségeit a városokra és a községekre háritja át.

A miniszter ezzel kapcsolatban ugy rendelkezett, hogy a betegápolási pótadóból Hajduvármegye a szegény betegek gyógyellátási költségeire 19 ezer pengőt kapjon.

Azonban Hajduvármegyében a szegények gyógyellátása legalább 60—70 ezer pengőbe kerül. Éppenezért a szombati kisgyülésen oly értelmü javaslatot dolgoztak ki, hogy Hajduvármegye, ahol betegápolási adó cimén több mint 300 ezer pengő folyik be évenkint, a népjóléti miniszter rendelete ellen **panasszal fordul a közigazgatási birósághoz és kérni fogja a sérelem orvoslását.**

A kisgyülés javaslatát dr Uzonyi Barna másodfőjegyző terjeszti kedden a törvényhatósági bizottság elé, amely minden valószinüség szerint magáévá teszi a vármegye vezetőségének álláspontját.

Ugyancsak a szombati kisgyülés foglalkozott azzal az átirattal, amelyet Tiszántuli Mezőgazdasági Kamara intézett Hajduvármegye alispánjához. Ezen átirat kapcsán javaslatot terjesztenek a közgyülés elé és pedig olyan értelemben, hogy a törvényhatósági bizottság felirattal forduljon a pénzügyminiszterhez a fagykárt szenvedett közönség adóterhének csökkentése érdekében. Hajduvármegyében ugyanis a mult évben olyan óriási károkat szenvedett különösen a gazdaközönség, hogy még a megélhetésre is alig telik.

Ez a felirat, melyet dr Egyed János főszolgabiró fog előterjeszteni, elsősorban a gazdaközönség terhét kivánja csökkenteni adómérsékléssel, esetleg adóelengedéssel.

UJ FOTOSZALON. UJ FOTOSZALON.
„Corvin" fényképészeti műtermünket
HATVAN-UTCA 6. SZ. BÉRPALOTÁBAN MEGNYITOTTUK.
Főtörekvésünk olcsó árak mellett művészi munkát nyujtani a n. é. közönségnek.
HAT DARAB MÜVÉSZI LAP ÁRA NÉGY PENGŐ
Három darab hivatalos méretü igazolványok u. m. arcképes, kerékpár, hajtási stb. 2 pengő.

Befejeződött a kereskedelmi és iparkamara által rendezett kirakatrendezői tanfolyam

Többször foglalkoztunk lapunk hasábjain a kamara által rendezett kirakatrendező tanfolyammal, — a mely nagy sikerrel végződött.

A tanfolyam programm szerint 1929. évi október hó 8-án, dr. Radó Rezső kamarai főtitkár megnyitójával kezdődött és heti két előadásban, kedden és szombaton, december 7-ig tartott; az utólsó két előadást, tekintettel a 14-én bemutatandó vizsgakirakatokra, december hó 9-én és 10-én tartották meg.

A tanfolyamra 73 hallgató iratkozott be, ezekből mindjárt az első előadások folyamán kimaradt 9 hallgató. A hallgatók között azok, akik a tanfolyam látogatásán felül különleges szorgalmukkal váltak ki, látogatási bizonyitványt kapnak. — Ez a 41 hallgató a következő

1. Láng László, könyvkereskedő segéd, Csokonai könyvkereskedés. Igen szorgalmas.
2. Juhász Ferenc, rövidáru kereskedő segéd: Klein Sándor cég.
3. Kele Dénes, vaskereskedő segéd: Sesztina Lajos cég.
4. Varga János, füszerkereskedő segéd: Kontsek Géza KRT. Igen szorgalmas.
5. Löbl Dezső, bazáráru kereskedő segéd: Emerich Samu cég. Igen szorgalmas.
6. Benkő Miklós rőfös segéd. Állás nélkül.
7. Ehrenfeld Zoltán, női divat kereskedő segéd: Horovitz Gyula cég.
8. Bányász Imre tisztviselő. Állás nélkül.
9. Wallerstein Emil, könyvkereskedő segéd: Csillag Artur cég. Igen szorgalmas.
10. Szücs Lajos, rőfös segéd. Állás nélkül.
11. Salamon Sándor, férfiruha kereskedő segéd: Grünfeld Adolf és Társa cég. Igen szorgalmas.
12. Biró Mihály, divatkereskedő segéd, kirakatrendező: Benyáts Emil cég. Igen szorgalmas.
13. László István, divatkereskedő segéd: Kontsek Kornél cég.
14. Szilágyi János, csemegekereskedő segéd: Pálffy Tibor cég. Igen szorgalmas.
15. Holitska Imre, füszerkereskedő könyvelő: Hangya Rt. Igen szorgalmas.
16. Balogh Tivadar, rőfös tanuló: Benyáts Emil cég.
17. Balogh Ferenc, rőfös segéd: Kontsek Kornél cég.
18. Wagner Lajos, főkönyvelő.
19. Benkő Gyula, könyvkereskedő tanuló: Springer József cég.
20. Bardócz Kálmán, rőfös kereskedő segéd: Kardos László cég. Igen szorgalmas.
21. Bardócz László, vaskereskedő segéd: Sesztina Lajos cég. Igen szorgalmas.
22. Weisz Pál, uri divat kereskedő segéd: Frank Imre cég. Igen szorgalmas.
23. Pásztor Gyula, rőfös kereskedő segéd: Asztalos Gyula cég.
24. Papp István, rőfös kereskedő segéd: Krausz Gyula utóda cég.
25. Vörös Lajos, rőfös kereskedő segéd: Petrik Károly cég. Igen szorgalmas.
26. Pótor László, vaskereskedő tanuló: Sesztina Lajos cég.
27. Ifj. Sinay Imre, vaskereskedő segéd: Sesztina Lajos cég.
28. Gombi Imre, vaskereskedő segéd: Sesztina Lajos cég.
29. Papp Gyula, üveges segéd: Blattner Gyula cég. Igen szorgalmas.
30. Neuwirt Gyula, rőfös kereskedő segéd: Kardoss László cég.
31. Csendom Lajos, csemegekereskedő segéd: Horváth Gábor cég. — Igen szorgalmas.
32. Grosz Ernő, cipőkereskedő segéd: Mandel Lipót Rt. Igen szorgalmas.
33. Erdélyi Ferenc László, vaskereskedő segéd: Tóth Gyula cég. — Igen szorgalmas.
34. Leer Sándor, cipőkereskedő segéd: Benyáts Emil cég.
35. Kientzl József, vaskereskedő segéd: Tóth Gyula cég.
36. Tóth László, kirakatrendező.
37. Kunkli Ferenc, vaskereskedő segéd: Bészler és Dávid cég.
38. Karsai János, divatkereskedő segéd: Békés Lajos cég.
39. Fazekas József, divatáru kereskedő tanuló: Bosznay J. és Trsa.
40. Nagy Lajos, posztókereskedő segéd: Merino Posztókereskedelmi Részvénytársaság.
41. Vámosi Béla, könyvkereskedő segéd: Hegedüs és Sándor Rt. Igen szorgalmas.

A tanfolyam előadásai nagyrészben az előadási terv szerint folytak le. Toroczkai Oszvald különösen a kirakat technikai felépitésére helyezett nagy sulyt, továbbá az iparmüvészeti munkák stiláris egységére, elkészitési módozataira, a betüvetésre, a diszitések alkalmazására, a szinek, formák és vonalak összeillő használatára, stb. Békés István igyekezett elméleti alapot adni a kirakatrendező munkáknak; szakmánként tárgyalta az egyes árucikkek összeállitását, ismertette azokat az elveket, amelyek a kirakatrendezőt munkájánál vezetik és elősegitik a tökéletes kirakat szerkesztését.

Sajnos, anyag nem állván rendelkezésre, a tényleges gyakorlati munka teljesen hiányzott és igy nem lehetett az áruk kitételének módjait példákkal illusztrálni. Ezt képek bemutatásával, magyarázatokkal kisérelték meg pótolni az előadók és a debreceni kirakatok képén az előadások derekára már kétségkivül meg is látszott a tanfolyam elmélyitő és izlés-csiszoló hatása.

A gyakorlati példák bemutatását részben pótolni kivánták az előadók a tanfolyamot befejező vizsga-kirakatok rendezésével, amelyen 30 hallgató vett részt, 33 kirakattal. — A vizsga-kirakatokat december 14-re rendezték a hallgatók és azoknak eredménye a Benyáts Emil elnöklete alatt müködő és Zelinger Ede kamarai alelnökből, dr. Radó Rezső kamarai főtitkárból, valamint az előadókból álló biráló-bizottság pontozása alapján a következőkben alakult ki:

Száz ponton felül elért eredményért Kamarai Elismerő Oklevélben részesülnek:

1. Biró Mihály
2. Löbl Dezső
3. Wallerstein Emil
4. Salamon Sándor
5. Holitska Imre
6. Csendom Lajos
7. Vörös Lajos
8. Papp Gyula
9. Erdélyi Ferenc László.
10. Bardócz László.

Hatvan ponton felül elért eredményért Kamarai Elismerő Levélben részesültek:

1. Fazekas József
2. Tóth László
3. Láng László
4. Weisz Pál
5. Bardócz Kálmán
6. Neuwirt Gyula
7. Varga János
8. László István
9. Papp István
10. Grósz Ernő
11. Szilágyi János
12. Gombi Imre
13. Leer Sándor
14. Pótor László.

A tanfolyam erkölcsi sikerét kétségkivül igazolja az a hatalmas érdeklődés, amely ugy a nagyközönség, mint a hallgatóság nagyrésze köréből megnyilvánult. A hallgatóknak az a része, amely szorgalma révén kivált, az előadásokról példás jegyzeteket és rajzokat készitett, kirakatdiszitési mintákat gyártottak, szintáblázatokat állitottak össze és egyes hallgatók munkája valóban a legnagyobb dicséretet érdemli meg. Általában az érdeklődés fokozása és az elmélyülés a legnagyobb jelentősége ennek a tanfolyamnak s ennek az eredménynek alighanem már a közeljövőben maradandó és látható jelei is fognak mutatkozni.

Külön dicsérettel kell megemlékezni a tanfolyam előadóiról, Toroczkay Oszvald tanárról és Békés István kereskedőről, akik fáradságot nem ismerve végezték munkájukat, amelynek legszebb jutalma az az eredmény, amelyet a tanfolyam felmutatni tudott.

Nincs megelégedve a város a lakásárverések eredményével

Valószinüleg szabadkézből adják ki az üres lakásokat.

Mint tegnapi számunkban megirtuk, a város nehány nagyobb lakást bérárverés alá bocsátott, többek közt a Piac uccai bérházban levő Fenyő-féle 4 szobás lakást is. Az árverés eredményét nem találják kielégitőnek, amennyiben a 3000 pengős kikáltási árral szemben csak 2500 pengőt igértek meg érte. Az eredményt dr Vásáry István polgármester nem hagyta jóvá. A legtöbbet igérő Pákozdy Sándor ny. alispán ezért azt az ajánlatot tette, hogy a 3000 pengőt megadja a lakásért. Ezért az árért — árverés mellőzésével — ki is adták a lakást Pákozdynak. Valószinüleg a többi lakásoknak is ez lesz a sorsuk, árverés nélkül, szabadkézből adják ki, ha igy a város többet kaphat értük.

Egy nagyszőllősi járásbirósági irodatiszt a debreceni törvényszék előtt

Többrendbeli hivatali sikkasztás miatt vonta felelősségre a bíróság.

Igen érdekes ügyet tárgyalt tegnap délelőtt a debreceni törvényszék. *Kurucz* Béla volt nagyszőllősi járásbirósági irodatiszt került a biróság elé több rendbeli hivatali sikkasztással vádolva. Az ügy előzményei a következők:

Kurucz Béla már a cseh megszállás előtt is a nagyszőllősi járásbiróság tisztviselője volt és ezen állásában a csehek is meghagyták. A cseh hatóságok hanyag kezelési rendszere és gyenge fegyelme bünre csábitották az eladósodott fiatalembert.

Nevezetesen a biróság sok végrehajtás foganatosításával bizta meg Kurucz Bélát. Ő azonban az igy befolyt pénzeket elsikkasztotta. A tömeges sikkasztás azonban csak hosszu idő mulva derült ki, *mikorra az elsikkasztott összeg meghaladta a 15.000 cseh koronát.* A megtévedt tisztviselő ekkor Magyarországra szökött.

Kurucz Bélát Debrecenben fogta el a rendőrség és itt is került tegnap a debreceni törvényszéknek dr Serly Jenő táblabiró elnöklete alatt működő büntetőtanácsa elé. A vádat dr Bényey Zoltán kir. ügyész, a védelmet dr Aczél Jenő ügyvéd képviselte.

A vádirat ismertetése után a vádlott adta elő védekezését. Azt állitotta, hogy ő az első sikkasztást részegen követte el, *a többi ügyből befolyt pénzből akarta pótolni a hiányzó összegeket, igy süllyedt egyre mélyebben a bünbe.* Mielőtt sikerült volna valahogyan előteremteni az elsikkadt összeget, manipulációit leleplezték és ő szökni volt kénytelen.

Az elnök ezután ismertette a bünügy iratait, amelyeket diplomáciai uton kapott meg a biróság a cseh hatóságtól. Ezekben az iratokban lefektetett tanuvallomások mind a vádlott bünösségét igazolták.

— Tudja-e, maga azt, — kérdezte az elnök a vádlottól, — hogy *a maga ügyéből kifolyólag két magyar birót és egy tisztviselőt bocsájtottak el ártatlanul a csehek?*

— Kérem azokat amugyis elbocsájtották volna, mert a csehek nem szerették a magyar bírákat! — hangzott a gyors válasz.

A tegnapi tárgyaláson nem került itéletre a sor, mert a biróság ujabb iratoknak diplomáciai uton való kikérését rendelte el. *Ugyanis a házkutatás alkalmával a vádlottnak nagyszőllősi lakásán a kályhában egy félig elégett jegyzőkönyvet találtak.* Ezt a jegyzőkönyvet most kikérik a cseh rendőrségtől és ennek megérkeztéig a Serly-tanács elnapolta a főtárgyalást.

Esküvői fénykép

különlegességek

nagyitások

családi-, csoport és gyermekfényképek legszebbb kivitelben készülnek

Liener műtermében

Debrecen, Csapo ucca I.

Telefon 17-22.

Kölcsönöket

smét folyósittatunk a legolcsóbb eltételek mellett. — „Gazdakölcsönöket“ olcsó kamat mellett pár nap alatt folyósittatunk, 35 éves törlesztéses kölcsönre előjegyzést elfogadunk. — Felvilágositást dijmentesen adunk.

Frenkel Miklós bankháza

Debrecen, Hatvan-u. 2.

Felpántlikázott lovas bandériummal ment egy ondódi gazda a menyasszonyáért a Kismacsra

A VŐLEGÉNYNEK 36 KILOMÉTERT KELLETT MEGTENNI, MIG AZ ANYAKÖNYVI HIVATALBAN ÖSSZEESKETTÉK A MENYASSZONNYAL — IGAZI BÉKEBELI KULACSOS ÉS BANDÉRIUMOS LAKADALOM VOLT — A HOSSZU UTON REZESBANDA KISÉRTE EL A NAGYSZÁMU NASZNÉPET.

ÖT ÉV ÓTA NEM VOLT ILYEN NAGYSZABASU GAZDAESKÜVŐ DEBRECENBEN.

Mindenütt azt halljuk, mindenütt azt olvassuk, hogy már a vidéken is kiveszőben van a romantika, a nehéz élet és a kegyetlen való minden minden régi szokást kiölt az emberekből.

Hát bizony sok igazság van abban csakugyan, hogy semmi sincs állandó a nap alatt, de azért kivétel mindig akad. Példa erre az a nagyszabású, pompás lakadalom, melynek násznépe szombaton délben óriási feltünést és érdeklődést keltve vonult fel Debrecenben a Piac uccán.

A régi jó békebeli gazda-lakadalmakra emlékeztetett ez az esküvő, amikor bandériummal mentek a menyasszonyért és utközben hatalmas kulacsokból ittak az uj pár boldogságára.

BANDÉRIUMMAL A MENYASSZONYÉRT.

Ennek a rég nem látott, pompás lakadalomnak a főszereplői egy kemény kötésü, derék magyar gazda, *Nagy* István uram, aki Ondódon a Veréb-dülő 40. szám alatt lakik, továbbá *Kovács* Julianna, *Kovács* István kismacsi gazdálkodó szép leánya.

Hiába van Ondód és a Kismacs legalább 18 kilométerre egymástól, a szerető szivek így is egymásra találtak s a már régebben megtartott eljegyzést most annak rendje és módja szerint követte az esküvő.

Szombaton hajnalban egy hét tagból álló, felpántlikázott diszes bandérium indult el Ondódról, hogy a fiatal menyasszonyt a násznéppel együtt bekisérje Debrecenbe az anyakönyvi hivatalba. A bandériummal természetesen velement a vőlegény és annak rokonai, jóismerősei, akik az esküvőre meghivást kaptak.

A REZESBANDA SEM MARADT EL.

A békebeli esküvőket el sem lehetett képzelni cigánybanda nélkül. Ez szinte szervesen hozzátartozott egy vidéki lakadalomhoz.

A világháboru óta azonban a vidék is jelentősen civilizálódott s faluhelyeken éppen olyan hévvel táncolják ma már a cserlsztont, a foxtrottot, mint akármelyik fővárosi lokálban.

A modern kor szavát tehát nem lehet hallatlanná tenni. Igy azután Nagy István uram esküvőjén külön rezesbanda működött közre és az utolsó szekérben hazafelé menet rázendített egy-egy uj nótára.

De ne vágjunk a sorrend elé, hanem folytassuk ott, ahol a történet rendje is megkívánja.

36 KM-T EGY MENYASSZONYÉRT.

A vőlegény, mint azt már megirtuk, a lovas bandériummal együtt ment a Kismacsra a menyasszonyért. Az ut körülbelül 18 km-t tett ki. Igen ám, de a debreceni anyakönyvi hivatal még 18 km-re volt oda s addig, amíg az anyakönyvvezető egybe nem teszi a vőlegény és a menyasszony kezét, a leglángolóbb szerelem sem „gilt" a mai törvények szerint.

Igy azután a vőlegénynek még mindig nem adatott meg az engedély, hogy menyasszonya mellé ülhessen. Ujra szekérre kellett ülni és a hozzájuk csatlakozott ujabb násznéppel a koradélelőtti órákban a bandérium vezetésével a 8, vagy 10 szekérből álló felpántlikázott menet megindult Debrecen felé.

Utközben természetesen a násznép férfitagjai a magukkal hozott 4—5 literes kulacsokból szaporákat ittak, mert bizony így téli időben nagyon elfér egy kis sziverősitő.

BEVONULÁS DEBRECENBE.

A lakadalmas menet 11 óra tájban érkezett be Debrecenbe. A jövetelüket bár reggel 9 órakor jelezték, de ilyenkor nem járhat minden olyan pontosan, mint egy kronometer-óra.

A fő az volt, hogy a násznép végre megérkezett és a debreceni uccákon óriási feltünést keltett. Ez igen érthető, hiszen Debrecenben már évek óta nem volt kulacsos és rezesbandás esküvő.

Mikor azután a menet befordult a Kishenyi uccára, közel ezer főnyi tömeg gyült egybe és csillogó, kiváncsi szemmel bámulta a jókedvü embereket, akik közül csak a vőlegényhez és a menyasszonyhoz közeli hozzátartozók léptek be az anyakönyvi hivatalba. A többiek kint maradtak és ismételten áldomást ittak a kulacsokból a fiatalpár egészségére, közben pedig büszkén szivták illatos szivarjaikat.

AZ ANYAKÖNYVVEZETŐ ELŐTT.

Az anyakönyvi hivatalban szintén nagy feltünést keltett a ritka esküvő. Az esketést dr *Tiszay* Zoltán anyakönyvvezető végezte, aki a szokásos formaságok után szép kis rögtönzött beszédet intézett a meghatott fiatal házasokhoz.

Az esküvőn a vőlegény részéről *Kovács* István Veréb-dülő 37. szám alatti gazda, mig a menyasszony részéről *Csibi* Ferenc pallagi lakos voltak a tanuk.

Az esketés után a násznép nem távozott el azonnal az anyakönyvvi hivatalból. Amint az régi szokás, a férfiak most is megkínálták a kulacsokból a tisztviselőket és elbeszélgettek velük. A szentannapusztai bor természetesen mindenkinek izlett.

Közben kint az épület előtt néhány fotografus jelent meg. Ezek kivánságára a lakadalmasok összébb csoportosultak, majd előkerültek a vőlegény és a menyasszony kisérői is. Igy azután meg lehetett róluk csinálni a teljes képet.

UTBAN A NAGYTEMPLOM FELÉ...

Már elmult fél egy óra, amikor a pattogós hangu vőfély rendelkezésére a násznép ismét indulásra készen elfoglalta helyét a szekereken. A lovas bandérium tagjai utat csináltak a nagy tömegben a menetnek s néhány perc mulva a hosszu, felpántlikázott szekérsor kifordult a Piac uccára a Nagytemplom felé.

Az ucca mindkét oldalán megállottak az emberek, hiszen ilyen felvonulást ma már legfeljebb csak a mozifilmeken lehet látni. Elől mentek a lovasok, azután következett a szekérsor. A hatodik vagy hetedik szekérben a kas végén állott az egyik kulacsos ember, magasra tartva a kulacsot, a menyasszonyt éltette, aki az utolsóelőtti szekérben ült.

Az utolsó szekérben a rezesbanda foglalt helyet. Ezuttal csendesek voltak, aminek az volt a magyarázata, hogy ilyenkor a városban nem lehet talpalávalót játszani, mert az kihágást jelent.

EGY KIS BALESET.

Az ilyen nagyszabásu lakadalom nem maradhat el baleset nélkül. Ez érthető s ezen nem is szabad senkinek sem megbotránkozni.

Itt az történt, hogy a násznép egyik tagja a jófajta szentannapusztai borból talán már éhomra is ivott egy kicsit, no meg utközben a hidegben a kulacsnál többször nyalta meg a kulacs száját, elég az hozzá, hogy a Piac uccán a kas sarkába dülve nem éppen illedelmes viselkedést tanusított.

Ez a kis baleset azonban nem rontotta a többiek jókedvét. Elvégre ilyen eset mással is és máskor is megesett.

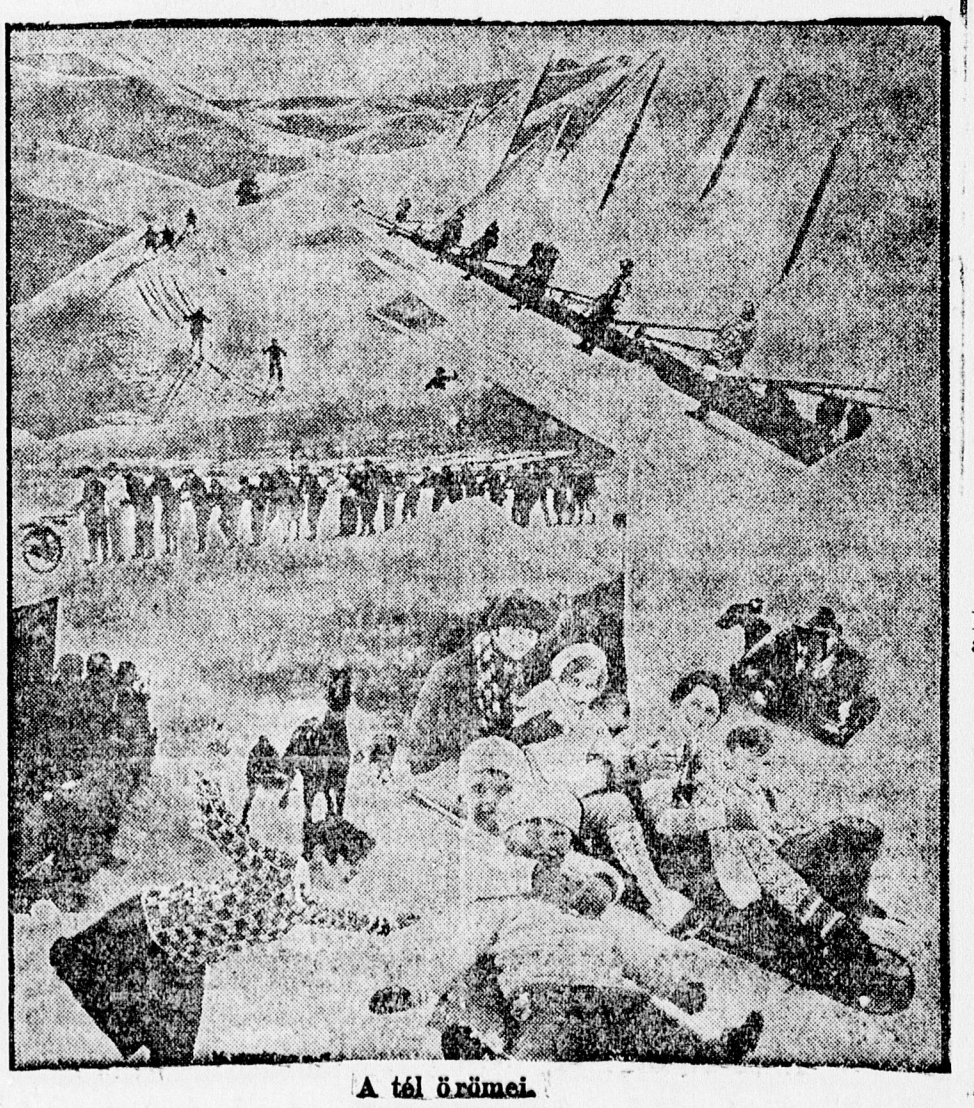
AZ ESKETÉSI SZERTARTÁS UTÁN.

A templomban a pap az egyház törvényei szerint is összeeskette Nagy Istvánt és Kovács Juliánnát, akinek fejét menyasszonyi fátyol és mirtusz diszitette.

Ezután a násznép ismét elfoglalta helyét a szekereken és ezzel elindult a lakadalmas menet Ondód felé, az ifju férj tanyájára, ahol már napok óta készülődtek az esküvőre. Rengeteg libát, csirkét vágtak le, disznót, borjut öltek, hogy a vendégek közül mindenki megkapja azt, ami a gusztusa.

Hazafelé menet, amikor a lakdalmas népség már jó messzire volt a várostól, a rezesbanda is rá-rázendített. A jókedv csakhamar a tetőpontra hágott s még elég távol voltak a Veréb-dülőtől, amikor már csaknem minden kulacs kiürült. Szerencse, hogy a fiatal férj házánál bőven kárpótolhatták magukat azért a nagy bosszuságért, amelyet a kulacsok kiürülése okozott nekik.

Igy folyt le Nagy István ondódi gazdálkodó és Kovács Juliánna esküvője az Urnak 1930-ik esztendejében január 11. napján.

A tél örömei.

özv. Ekli Józsefné
„DANKÓ"
temetkezési vállalata
DEBRECEN,
Kossuth u. 3.
Üzletvezető:
dr. Rákóczi János.
TELEFON:
nappal 3-22. éjjel 66.
Elfogad temetési megbizásokat és exhumálásokat helyben és vidéken. — Holttest szállitásokat
saját autóval
leggondosabban eszközöl, melyen a hozzátartozók is utazhatnak. — Kedvező fizetési feltételek.
Olcsó árak.
Lakás és telep: Domb-u. 1

Piac utcán bedugták?

Az Acsádi-uton megfurták!

az artézi kutat, ahol nemsokára fel fog buggyanni a pompás, forró viz; jó lesz tehát mindenkinek fürdőkádról gondoskodni s jönni az Ingóságközvetitőbe, ahol a legjobb fürdőkádak, butorok, magános ebédlőasztalok, kandelláberek, facsillárok, nagyon szép, valódi Schunda cimbalmok, festmények, disztárgyak, mütárgyak, arany, ezüst, brilliánt ékszerek, órák, gramofonok, matracok, könyvszekrények, iróasztalok és minden elképzelhető ingóságok féláron, sőt féláron alul szerezhetők be. (Keresünk azonnali megvételre, összecsukható vaságyat, — szobaklozetteket, gyermekkocsikat, régi órákat, régiségeket és zálogcédulákat.) Mindent felsorolni nem lehet; ha bármit venni vagy eladni akar, mindenki saját érdekében jöjjön az Ingóságközvetitőbe.

— „Magyar sors" című könyve, — Szalacsy Rácz Imrének minden könyvkereskedésben kapható.

Leltári árban árusitok jan. 1--15-ig. **Feuermann** bőröndös
Saját érdeke, hogy most vásároljon. Piac-u. 26. szám (Gambr nus átjáró)

Mi történt 40 év előtt?

1890-ben, mi, huszonöt évvel ezelőtt érettségizettek, három éves gyermekek voltunk és közvetlen tapasztalataink nem lehettek. Ismereteinket csak az ujságokból meritheljük. Debrecenben akkor két ujság volt: a kormánypárti „Debreceni Ellenőr“ és az ellenzéki, függetlenségi „Debrecen“. Lapozgatom ezen két ujság akkori, megfakult számait a kollégium könyvtárában s a jelen számos nyomoruságából visszaképzelem magam az akkori idők, boldog békeévek derüs nyugalmába.

1890 nevezetes esztendő volt Debrecenben: emlegetik is az öregek, mint a királylátogatás évét. Ferenc József ez év szeptemberében az Érmellékre utazott, hogy megszemlélje az ottani nagy gyakorlatokat, közben Debrecent is meglátogatta. A királylátogatás hirére már hónapokkal előbb lázas sürgés-forgás keletkezett; uj házakat épitenek, a meglevőket tatarozzák, ujra festik, az utakat javitják. Mindenki restelné, ha az ő háza piszkos, elhanyagolt külsejü maradna. Hosszadalmas tárgyalások a fogadtatás részleteiről, a látogatás napja, szeptember 12-ike, midőn a megőszült, a sorscsapástól sujtott, fiát egy év előtt elvesztett király városunkba bevonul.

A kormány kegye is rámosolyog városunkra; ebben az évben kapja meg Debrecen a királyi táblát, a magyar északkeleti vasut államositásával kapcsolatban az üzletvezetőséget, ezen évben határozzák el a Péterfia ucca végén az uj közkórház épitését, rendezik a nagyerdei parkot, folytatják a nagyerdei városi nyaralók épitését, ujraültetik a Simonyi uti fasort. A Nagytemplom előtt Zsigmondy az ártézi kutat furatja; talán ez az egyedüli üröm, ami a boldog, megelégedett város életébe vegyül. 1890 március 4-én lefurtak 500 méterig, de az annyira várt ártézi viz nem jelentkezik. Sokallják a kiadásokat, a takarékos polgárok szörnyü ködnek, midőn megtudják, hogy 500 méter után 120 forintba kerül minden további méter furása. Csufolják az idomtalan furótornyot is haragusznak, hogy az első furótorony kicsinek bizonyul és helyette majd nagyobbat kell épiteni. Kivánjuk, hogy most negyven év után, a mostani mélyfurás szerencsésebb legyen, a mostani sok baj és gond helyett örömet és hasznot hozzon Debrecen városára.

De a negyven év előtti események közül egy olyan is akad, melynek legjobban örülünk, amely igazi bensőséges debreceni ünnep volt. Debrecen ráeszmélt, mivel tartozik a multnak, a magyarságnak és megalakitotta a *„Csokonai kört.“* Egy fáradhatatlan előkészitő bizottság Géresi Kálmán, Vértesi Arnold, Domokos Kálmán stb. vezetésével a megalakulást előkészitette; ezen előkészitő, szervező bizottságnak volt fáradhatatlan buzgó jegyzője Tüdős Kálmán dr orvos, Debrecen későbbi tiszti főorvosa. 1890 április 27-én vasárnap volt az alakuló közgyülés, elnökké Vértesi Arnoldot, a „Debreceni Ellenőr“ felelős szerkesztőjét választották, kit megválasztásakor fáklyásmenettel az ifjuság élén Szabolcska Mihály akkori főiskolás szenior üdvözölt. Alelnökké Géresi Kálmánt és Komlóssy Arthurt választották.

A megalakulás után Debrecenben nagy irodalmi fellendülés következett, a kör felolvasásain minden debreceni iró, költő és tudós nagy ambicióval szerepelt. Legjobban sikerült az 1890 junius 1-én tartott megnyitó ünnepély a városi szinházban, melyen több fővárosi vendég, Komócsy József, Teleki Sándor gróf és Ábrányi Emilné szerepelt, és debreceniek Jankó János eredeti festménye után „Csokonai lakodalmi felköszöntője“ cimmel egy nagy élőképet mutattak be.

Dr T. G.

A menekült magyar tisztviselők január 31-ig kérhetnek nyugdijat Romániától

Sürgősen kiállitják a szükséges igazolványokat.

Románia 1929 ben uj nyugdijtörvényt alkotott. Ennek alapján azoknak a volt magyar közszolgálati alkalmazottaknak, akik az elszakitott területek román részén maradtak (nyugdijasok, özvegyek, árvák) kilátásuk lehet arra, hogy ellátási dijakhoz hozzájussanak.

A román kormány az ellátási dijak megállapithatása céljából különböző okmányok bemutatását kivánja a nyugdijért jelentkezőktől. Igy például igazolni kell a szolgálati időt, minőséget, a különböző időpontokban élvezett fizetést stb.

Miután sok igényjogosult jelentkező nincs birtokában ezeknek az okmányoknak és miután a román kormány a nyujgdijigény bejelentésére *határidőül 1930 január 31-ét tüzte ki*, ennek folytán a miniszterium utasitást küldött minden pénzügyigazgatóságnak, hogy ha Romániához csatolt területen lakó volt magyar közszolgálati alkalmazottak vagy özvegyeik, árváik a nyugdijuk megállapitásához szükséges okmányok kiállitását kérk, azokat haladéktalanul állitsák ki, a hivatal pecsétjével lássák el és közvetlenül a kérelmező cimére soronkivül küldjék meg.

Ritka buza, ritka árpa, ritka rozs...

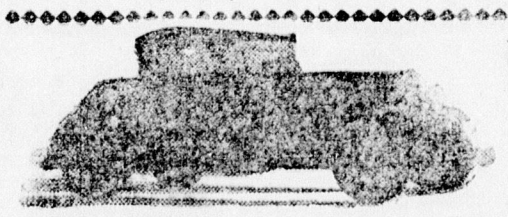
Jól sikerült a Gazda-bál.

„Szombaton este volt az Arany Bika disztermében a Polgári és Gazdakör táncmúlatsága, mely fényes siker mellett folyt le. A bejáratnál diszruhás hajdúk álltak sorfalat, majd a cigány rákezdte **„Ritka búza, ritka árpa, ritka rozs“** csárdást és kezdetét vette a tánc.

Az illusztris közönség soraiban megjelent Vásáry polgármester feleségével együtt, Ruffy Varga Kálmán felsőházi tag, Kesserü Lajos kúriai bíró, a törvényszék elnöke, Sághy Lajos rendőrfőtanácsos, Surgoth József vármegyei gazdasági felügyelő, — Miszty Károly főügyész, Vargha Elemér polgármesterhelyettes, Zöld József tanácsnok, szentpéteri Kun Béla felsőházi tag, egyetemi tanár, Veress Géza tanácsnok, Jóna István gazda, Balogh István gazda, Ecsedi István, a Déri múzeum igazgatója stb. A bálon megjelent urasszonyok és úrleányok névsorát, a rendezőség a következőkben bocsájtotta rendelkezésünkre:

Urasszonyok: Arany Jánosné, Buray Andrásné, Barna Mihályné, Buray Istvánné, Buray Jánosné, Bőr Ferencné, Bancs Jánosné, id. Balogh Istvánné, ifj. Balogh Istvánné, özv Bagaméri Károlyné, Balla Gáborné, Bőr Ferencné, Bácsi Mihályné, Burai Józsefné, Boldog Sándorné, Csáthi Józsefné, Csonka Ferencné, Csuka Ferencné, Csuka Istvánné, Burai Sándorné, Diószegi Istvánné, özv. Erdei Istvánné, Fogarassy Györgyné, Fuvaros Mihályné, Jeney Józsefné, ifj. Jeney Józsefné, özv. Juhász Józsefné Jóna Gáborné, Jóna Istvánné, Kovács Istvánné, Kovács Jánosné, Kovács Józsefné, Komádi Gáborné, Kovács Istvánné, özv. Kovács Józsefné, Kiss Gergelyné, Lakatos Mihályné, Lovass Imréné, Molnár Károlyné, Molnár Istvánné, Molnár Jánosné, Molnár Józsefné, Mike Jánosné, dr. Miszty Károlyné, dr. Ménes Lajosné, Nagy Gézáné, Nagyházi Sándorné, özv. Nemes Miklósné (Hajdúnánás), Nyilas Jánosné, Nagy Mihályné, Nagy Istvánné, Nagy Gáborné, Nagy Sándorné, Oláh Jánosné, özv. Pásztor Jánosné, Polgári Jánosné, Piros Ferencné, Rácz Gáborné, Szabó Gézáné, Szilágyi Sándorné, Szilágyi Gáborné, Szücs Sándorné, Szilágyi Sándorné, Szabó Józsefné, Szathmári Józsefné, Tamás Istvánné, Tamás Sándorné, Takács Józsefné, Tokai Istvánné, Tóth Mihályné, Ujvári Jánosné, dr. Vásáry Istvánné, Vince Lajosné Varga Józsefné, Zöld Jánosné.

Urleányok: Buray Böske, Barna Böske, Buray Bözsi, Barcza Erzsébet Buray Kató, Bakóczi nővérek, Bancsi Mariska, Buray Manci, Boldog Manyika, Bozsó Kató, Bőr Böske, Dézsi Sára, Fogarassy Bözsike, Erdei Bözsike, Erdei Julia, Csáthy Erzsike és Mariska, Csuka Rózsika, Csonka Jucika, Jóna Bözsike, Jenei Julia; Jóna Mancika, Fogarassy Erzsike, Kiss Kató, Kozma Erzsébet, Kiss Irén, Kovács Mariska, Kovács Erzsóka, Lakatos Bözsike, Lakatos Rózsika, Kovács Juliska, Lovass Kató és Sári, Lukács Vili, Molnár Böske, Komodi Jolánka, Mike Erzsike, Molnár Ibike, Lukács Icike, Nemes Margit (Hajdúnánás), Nagy Ilonka, Nyilas Ilonka, Nagy Rózsika, Nagy Bözsike, Nagy Juliska, Nagy Bözsike, Polgáry Erzsike, Papp Mariska, Szolnoki Bözsike,, Szabó Iluska, Tamás Böske, Tokai Kató, Tamás Rózsika, Tóth Kató, Vince Irénke, Zöld Jolánka, Varga Kató, Zöld Katalin.

Fiat autók keveset használt állapo ban kifogástalan, üzemképesek 2 személyes sportautó, több használt teher- és luxusautó kedvező fizetési feltételek mellett eladó.

Pénzügyi állomás, éjjeli és nappali szolgálat!!!
PATAKY GARAGE, Erzsébet ucca 32.
Telefon 12-52.

A debreceni vagongyár mükedvelő gárdája előadja A „mi falunk“ népszinmüvet

Amíg a nemzeti és kulturmissziókra hivatott szinházak repertoirjából évek óta kifelejtik a népszinműveket, addig az ország minden részében sokszáz működvelő társaság buzgólkodik azon, hogy a magyar néplélekből fakadt és a nemzeti szokásokat felölelő népszinművekkel tovább fejlesszék a nemzeti érzést és szolgálják a magyarság ügyét.

Ezek között a működvelő társaságok között az elsőranguak csoportjába tartozik a debreceni vagongyár működvelő gárdája, amely előadásaival a tisztikar, munkások és családjainak, szóval többezerre menő magyar lélseknek szerez kedves szórakozást; azzal pedig, hogy műsorát léha irányzata modern revükkel nem rontja meg, igazán szolgálatot tesz a nemzeti ügynek és a szinpadi kulturának is.

Ezek a derék működvelők most nagy ambicióval készülnek Than Gyula: „A mi falunk“ cimű népszinművének előadására, amelyet az országban szerte állandóan, sőt egyre sürübben játszanak s amelyet legutóbb az országos dalosünnep alkalmával szintén működvelők olyan nagy sikerrel játszottak a Csokonai-szinházban.

Ez az előadás erősen ki fog emelkedni a vagongyári működvelő előadások keretéből és arra nemcsupán a tisztikar és a munkásság készül családjaival együtt, hanem igen nagy közönség, köztük sok társadalmi kitünőség a városból is, akik maguk is nagy örömmel látják és akarnak gyönyörködni abban, hogy a derék munkássereg milyen ambicióval, mennyi lelkesedéssel és szeretettel interpretálja a magyar néplelkekből fakadt és a magyar nép szép szokásait felölelő népszinműveket. Ezért is az előadás ünnepi keretek között fog lefolyni s arra meghivták az illusztris szerzőt is.

Az ünnepélyt a vagongyár egész kara, a darabot pedig Ferkó Gyula rendezi, akinek ezen a téren nagy gyakorlata van és igen sok sikere volt. Ezeket a sikereket óhajtja most beteézni „A mi falunk“ ragyogó keretek közötti való berendezésével. Az előadáson szerepelnek: Tarr Irénke, Tokai Aranka, Kovács Kató, Csikoszky Böske, Peknyó Mária, Kovács Ica, Kovács Juliska, Tokai Böske, Gergely Annuska, Török Piri, Szabó Rózsi, Ferkó Gyula, Földessy Lajos, Szolárszky Béla, Dudás József, Kerezsi Béla, Hegedüs Imre, Cs. Palkovits István, Szabó Gábor, Kovács Gyula, Horváth László, Takács Endre, Csontos Kálmán stb.

„A mi falunk“ vagongyári előadás rendkivüli érdeklődést váltott ki. Arra a városból nagyon sokan fognak most szombaton este, január 18-án kimenni, mert a vagongyár óriási méretü és minden praktikus pompával berendezett uj szinházában nemcsak egy szép ünnepély, egy nagyszerü és hatásos népszinmű előadásában fognak olcsón gyönyörködni, hanem büszkén meggyőződhetnek arról is, hogy a magyar munkásság mire képes a szinpadi kultura szolgálatában és végül boldogan táncolhatnak kivilágos virradatig.

Szemüveg, orrcsipeto, látcső, lorgnet nagy válasz ékban **Heller Márkus látszerésznél, Széchenyi-u.ca 1. szám**
Szemüveget orvosi recept után azonnal elkészitek.

Az egységespárt 2-ik szavazókörzetének értekezlete

Az Egységespárt 2. sz. szavazókörzete a tegnapi napon értekezletet tartott a körzet hivatalos helyiségében, a Galgóczy-féle vendéglőben, Gólya ucca 4/b. sz. alatt.

Az értekezleten a körzeti vezetőség és a körzet választmányának tagjai igen szép számban megjelentek.

Dr *Medveczky* Károly, körzeti elnök szivesen üdvözölte a megjelenteket és beszámolt a körzetet érdeklő azon eseményekről, amelyek a legutóbbi értekezlet óta történtek.

A körzeti értekezlet azután a mult évi vezetőséget megerősitette, majd a körzeti vezetőséget kiegészitette azzal, hogy *Tóth* Mihály gazdálkodót és *Csorba* János szabómestert, törvényhatósági bizottsági tagokat, körzeti társelnökökké, *Igaz* Pál földbirtokost és *Kántor* József ref. lelkészt alelnökökké, *Debreczeni* Lajos adóhivatali tisztviselőt háznaggyá választotta meg.

Majd a választói névsor helyesbitése és kiegészitése került tárgyalás alá.

A körzeti vezetőség felkérte a választmány minden tagját arra, hogy tőle telhetőleg kövessen el mindent arra nézve, hogy *a körzet lakosai minél pontosabban tegyenek eleget annak a felhivásnak, amelyet a polgármester ur, mint a központi választmány elnöke tett közzé az országgyülési képviselőválasztói névjegyzékek kiigazitása céljából.* Ennek értelmében mindenki, aki 1929. évi január 1. óta lakást változtatott, f. hó 31-ig jelentse be a városházán (félemelet 10. sz. a.), aki pedig nincs felvéve a névjegyzékbe, de magát választónak tartja, az január 15-ig adja be vallomását a központi választmányhoz (városháza félemelet 10.) Különös sulyt kell fektetni arra, hogy a körzet teületére költözöttek számbavétessenek, továbbá azok, akik a tavalvi évben a megfelelő korhatárt elérték.

Az idevonatkozó munkálatok minél pontosabb végrehajtása végett a körzeti vezetőség ujra összeállitotta az uccabiztosok névsorát, illetőleg megszaporitotta létszámukat.

Puszlit a köd Svájcban

Genf, január 11. A már nyolc napja tartó sürü köd következtében egyre erősbödik a zuzmara és valóságos katasztrófális helyzetet teremtett. Nemcsak a távíró húzalok szakadtak el, hanem a kanyarulatoknál az oszlopok is kidőltek. A hegytetőkről annyi ág szakadt le, hogy **az erdő olyan mintha gránáttal lőtték volna széjjel. A szőlőhegyekben a gyümölcsfák mind letörtek. A rádió antennák nagy része tönkrement.**

Egy suhanc rémtette

Agyonverte és a kutbadobta kilencéves „haragosát".

Eger, január 11. Az elmult év szeptemberében a hevesmegyei Csány község határában a Szigeti-tanyán eltünt Dudás Ferenc kilencéves földmives gyermek. A megindult nyomozás adatokat deritett, hogy a tanyán a Dudás-családdal már hosszabb ideje haragban volt tizenhétéves béresgyerek, aki többször ismételten egyonveréssel fenyegette meg a kis Dudás Ferencet. A kilencéves Dudás Ferenc legutóbb kidobott egy csirkét az ellenségeskedő 17 éves suhanc családjának a konyhájából. A suhanc erre elhatározta, hogy megöli a gyermeket. Amikor a határba indult, felvette kocsijára és távol a tanyától vastag karóval fejbevágta a kisgyereket. Még pislogott az áldozat és rázta a lábát, de ledobta a kocsiról és egy fűzfabokor alá rejtette, majd füvet is rakott a haldokló kisfiu arcára, hogy megfuladjon. A gyilkos azután hazament és elmondotta tettét bátyjának, akivel éjjel a tanyai kutba dobták a holttestet. A tanya lakossága két napig kutatott a kutból, amig végre Dudás Ferenc holttestét felvetette a viz és a büntény kitudódott. Az egri kir. törvényszék mintegy husz tanu kihallgatása után a fiatalkoru vádlottat gyilkosság vétségében bünösnek mondotta ki és tizévi fegyházra itélte. Az itélet ellen az ügyész és a vádlott felebbezett.

A MÉSZÁROS SZAKOSZTÁLY JELENTÉSE.

Levágatott: Nagy marha 110 darab, növendékmarha 42 darab, borju 81 darab, juh 10 darab, ló és csikó 5 darab, összesen 284 darab. Bőrárak: Nyers tarka marhabőr 1.15, nyers magyar marhabőr 1.10, borjubőr 2.15. Husárak: I. rendü marhahus 1.80, II. r. marhahus 1.40, I. rendü borjuhus 3.00 II. rendü borjuhus 2.60, növendék borju I. rendü 2.40, II. rendü 1.80, juh-hus 1.40.

Weisz kelmefestő
Arany János-u. 7.
fest, tisztit.
Gyászruhákat 24 óra alatt festek.

Mindenféle bel- és külföldi
szén, koksz, tojásbrikett, tüzifa és Berentei szén.
Retorta bükkfaszén, kicsinyben és nagyban, házhoz szállitva is
Gabányi Sándor utóda
Láng Miklós
Debrecen legrégibb cégénél a legolcsóbb napiáron beszerezhető.
Csapó-utca 28. Telefon 4 49.

ÖNÁLLÓ INDITVÁNY A VÁROSI ALKALMAZOTTAK NYÁRI RUHASZÜKSÉGLETÉNEK MIELŐBBI BESZERZÉSÉRE.

Szendrey Sándor, mádéfalvi Zöld Aladár és Tóth István törvényhatósági bizottsági tagok egy önálló inditvány keretében kérik fel a város vezetőségét, hogy a debreceni iparosok részére munkaalkalmat nyujtson. Az önálló inditvány szövege a következő:

„Tekintettel a nagymérvü keresethiányra, mely a tél folyamán jelentkezett, a helyi ipar foglalkoztatása érdekében tisztelettel javasoljuk, hogy a városi alkalmazottak nyári ruházati felszerelésére vonatkozó megrendelések már most tétessenek meg."

Ezt az önálló inditványt még szombaton benyujtották s igy minden valószinüség szerint tárgyalás alá kerül a hétfői városi közgyülésen.

NAGY BANKBUKÁS TEMESVÁROTT.

Bukarest, jan. 11. Az 1920-ban alapitott és a Bánát területén 28 fiókintézettel rendelkező temesvári Sváb Kereskedelmi és Iparbank, a melynek alaptőkéje 30 millió lei volt, betéteinek összege pedig százkilencvennyolcmilliót tett ki, a fizetéseket beszüntette. Ez a pénzügyi összeomlás igen nagy feltünést keltett Temesváron, ahol a bank nagy bizalmat élvezett s nagyjelentőségü vállalatokkal állott összeköttetésben. (MTI.)

TÜZOLTÓSÁG MÜKÖDÉSE A MULT HÓNAPBAN.

Az elmult hónap folyamán a város területén egy szobatűz, egy tetőtűz, egy pincetűz, egy színházi szobatűz, egy kátrány égés. Összesen tehát öt tüzeset és három vaklárma volt.

A tüzkárok összege kb. 365 pengő, amely biztositás révén megtérül.

Tüzesetből kifolyólag ember és állati életben kár nem történt.

FELVÁGTA A HASÁT.

Miskolcról jelentik: Kovács Gábor rozsdás késsel felhasitotta a hasát. Hozzátartozói akkor akadtak rá, — amikor már nem volt benne élet.

MENTŐK MÜKÖDÉSE DEBRECENBEN.

Az elmúlt hónapban a következő mentési esetk fordultak elő: Sebészi bántalmak 62, belsőbajok 14, egyébb bajok 4, szállitások 285, mozgó-őrség 159, összesen tehát 526 eset. Betegszállitásoknál 8 esetben a hatóságok 31 esetben egyes hivatalok, 170 esetben pedig magánfelek hivták fel a mentőket elsősegélynyujtáshoz. — Elmebeteg szállitás 16 esetben történt.

A mentő autó által befutott út 1572 km-ert tesz ki.

— **„Magyar sors"** a címe Szalacsy Rácz Imre legújabb könyvének, mely minden könyvkereskedésben kapható

Uj helyiségünk
Piac-utca 25.
SIMONFFY UCCA SAROK
(városi bérház)
január hó 15-én, szerdán
NYILIK MEG
Bleyer Ernő
rádió, müszaki és elektrotechnikai szaküzlet.

Különleges és egyszerü • BUTOROK • jótállással részletre legelőnyösebben Faiparná! Király ucca 4. szám Ugyeljünk a cimre

SZINHÁZ ÉS MOZI

MÜSOR:

Vasárnap délután fél 4 órakor: **Tommy és Társa.**

Vasárnap este fél 8 órakor: **Pompadour.** Bérletszünet.

Hétfőn: **Taifun.** Kiss Ferenc vendégfelléptével. A bérlet. 15. Mérsékelten felemelt helyárak.

Kedd: **Pálinka.** Kiss Ferenc vendégfelléptével. B bérlet, 15. Mérsékelten felemelt helyárak.

Szerda: **Taifun.** Kiss Ferenc vendégfelléptével. C bérlet, 15. Mérsékelten felemelt helyárak.

Csütörtök: **Pálinka.** Kiss Ferenc vendégfelléptével. D bérlet, 15. Mérsékelten felemelt helyárak.

A szinházi iroda hirei.

Ma, vasárnap két előadás. D. u. ½4 órai kezdettel, mérsékelt helyárakkal, az idei szezon legbájosabb operett ujdonsága, a

Tommy és Társa

kerül szinre, Ferenczy Mariannal a cimszerepben. Partnerei ezuttal is Tihanyi Jutka, Kornély Mária, Vajai Magda, Fáskerthy Mária, Nép Elza, Szücs László, Misoga László. Takács Oszkár, Virághathy Lajos és Erdődy Kálmán lesznek.

Este fél 8 órai kezdettel a nagy sikert aratott klasszikus zenéjü Fall-operett, a Madame

POMPADOUR

kerül szinre, Erkel Gabyval a cimszerepben. A kiváló müvésznő e szerepében óriási sikert aratott, melyben egyforma része van nagyszerü játékának, kiváló hangjának és káprázatos toilettjeinek .Mellette az előadás fénypontja Szücs László szereplése, ki remek hanganyagával játszi könnyedséggel győzi le a nehéz tenorpartit. Ferenczy Mariann és Sugár Misi — Belotte komorna és Calicot szerepében utólérhetetlenül mulatságosak. A mai előadás jegyei a szinházi pénztárnál kaphatók.

Kiss Ferenc héttőn érkezik Debrecenbe

A szinház igazgatóságához érkezett mai sürgöny jelentés szerint hétfőn, korán reggel érkezik Debrecenbe **Kiss Ferenc,** a budapesti Nemzeti Szinház országos hirü müvésze, hogy a holnap esti

TAIFUN

cimü Lengyel Menyhért-dráma dr. Tokeramo szerepében megkezdje négy napra terjedő vendégjátékainak sorozatát. Kiss Ferenc egyik legjobb szerepe a Lengyel-dráma hőse és igy a debreceni közönségnek páratlanul érdekes előadásokban lesz része. A taifun Lengyel Menyhértnek számos kiváló alkotása között is az, amely a legnagyobb sikert, igazi világsikert aratott és amely öt világrész metropoliszainak szinházaiban hirdeti a magyar szellemi fölényt. A Taifunt, mint ismeretes, debreceni premierje óta nemcsak a föld kereksége minden országában játszották, hanem mint opera szintén emlékezetes sikert aratott. Ebben az izgalmas, exotikus témáju drámában kétszer lép fel Kiss Ferenc és pedig hétfőn, január hó 13-án és szerdán, január hó 15-én. — Szereplő társai a debreceni Csokonai szinház nagyhirü prózai együttesének legkiválóbb tagjai és pedig Halasy Mariska, Sulyok Mária, László Gyula, Thuróczy Gyula, Fábián János, Bálint György és Sugár Gyula. A kivánesi esküdt szerepében Faludy Kálmán ad kabinet alakitást.

Kiss Ferenc keddi és csütörtöki fellépései alkalmával a

Pálinka

cimü francia dráma férfi főszerepében döbbenti meg a közönséget, emberábrázoló müvészetének magasrendüségével.

KISS FERENC FELLÉPÉSEI ÉS AZ ÁLLANDÓ BÉRLŐK.

A szinház igazgatósága — állandó bérlői iránti tiszteletből és előzékenységből — Kiss Ferenc mind a négy vendégjátékát, dacára a mérsékelten felemelt helyáraknak, rendes bérleteik keretében, minden ráfizetés nélkül, A, B, C, D bérletben tartja meg. És pedig a Taifunt hétfőn A, szerdán C bérletben, a Pálinkát kedden B és csütörtökön D bérletben. A még fennmaradt jegyek mérsékelten emelt árakon a szinházi pénztárnál árusittatnak.

NÉGY NAGY PREMIER JANUÁR HAVÁBAN.

Pénteken, január 17-én a Bolygó zsidó cimü operett premierje.

Pénteken, január 24-én: Két lány az uccán cimü pesti életkép bemutatása.

Vasárnap, január 26-án, este: Volga-bár, a budapesti Vigszinház ezidei legnagyobb sikerének bemutatója.

Pénteken, január 31-én: Miss Amerika. A legnagyobb operett-revü bemutató.

Jegyek az összes premierekre előjegyezhetők a mai nantól kezdve, a szinházi pénztárnál.

Valóságos bomba-müsort állitott össze a szinház igazgatósága január hó 2-ik felére, melyen nem kevesebb, mint két nagy operett, egy hallatlanul nagy technikai készültséget igénylő, ujszerü témáju vigjáték és egy méreteiben minden eddigit felülmuló, páratlanul csillogó operettrevü bemutatója szerepel. Ezzel a remek teljesitménnyel érte el a szinház igazgatósága azt, hogy ujra, még ebben a szomoru gazdasági helyzetben is divat lett szinházba járni és a müsor változatossá tételével mindenkinek az igényét kielégiteni.

A szinház igazgatósága tisztelettel felkéri a tisztelt bérlőket, hogy lejárt bérleteik megujitásáról a szinház titkári hivatalában mielőbb gondoskodni sziveskedjenek.

Mozgószinházak műsora:

URÁNIA
TELEFON: 12-51

Ma: 3, 5, 7 és 9 órakor:

Hatósági rendelkezésre csak 16 éven felüliek számára:

ASSZONYOK OSTORA.

Az amerikai Metro-gyár filmdrámája.

A főszerepekben: John Gilbert és Éva von Berne.

DRÁGA KIS KUTYUSOM.

Amerikai vigjáték. Főszereplői: Lew Cody és Aileen Pringle.

KÜLFÖLDI HIRADÓ.

Pénztárnyitás délelőtt 11-től, délután előadás előtt egy órával.

Hétfőn:

A SZERELEM ÁLMA
és
ZEPPELINEN A FÖLD KÖRÜL

METEORBAN vasárnap: **Rabszolgavásár.** Dráma, a New-Orleans-i rabszolgakereskedők üzelmeiről, 10 felvonásban. Billie Dove, Gilbert Roland és Noah Berryvel és **A fehér pantalló.** Vigjáték, 8 felvonásban. Johnny Hinessel. Előadások: 3, 5, 7 és 9 órakor.

Apolló.

Előadások kezdete ma 3, 6 és 9 órakor!
Három attrakció egy előadásban! Három gond nélküli óra! 27 felv. Debrecen közönségének kedvenc sztárjai: Corinne Grifith, Zoro és Huru, Phyllis Haver együttes szereplésével:
A VÖRÖS PIMPERNEL.
(A guillotine árnyékában.)
Orczy Emma bárónő regénye a francia forradalom idejéből, 10 felvonásban.
VÖLEGÉNYEK INKOGNITÓBAN.
(A háztüznézők.)
Vidám bécsi kalandok, 10 felv.
A SZENZÁCIÓ.
Cecil B. de Mille produkciója, 7 felvonásban.

Vigszinház:

Az évad legszebb világfilmje:
MAGYAR FIU LENGYEL LEÁNY.
(Tarnopol, 1914.)
Dráma a nagy háborus megpróbáltatás idejéből, 9 felvonásban.
Főszereplők:
Norma Talmagde, Roland Gilbert és Arnold Kent.
Megelőzi:
A PÉTERVÁRI DÉMON.
Bita Weimann világhirü szinmüve, 8 felvonásban.
Főszereplők:
Esther Ralston, Nicholas Soussanin.
Előadások kezdete ma: 4, 6 és 8, pénztárnyitás délelőtt 11, délután előadás előtt egy órával.
Hétfőtől, a **Vigszinházban:** Csak 16 éven felülieknek: A világváros mélyén. (Razzia a kikötőben.) Igé Sym, Corry Bell, P. Samson Körner (Európa nehézsulyu boxbajnoka) és Harry Hardt. Megelőzi: Carmen Boni és Hans Jumkermannal: Az egynapos asszony. (Házasság 24 órára.) Francia vigjáték. — **Apolló mozgó nem tart előadásokat.**

x **Debreceni Képes Kalendárium** régebbi évfolyamai közül az 1916. évi füzetet elcserélné az 1918-as füzettel, vagy megvenné a Városi Múzeum ban egy érdeklődő. Értesítés oda küldendő.

China vashor

vérszegénységnél és étvágytalanságnál kitünően bevált házi szer.

Félliteres üveg 2·50 P.

Kapható: a készitő

Grósz Nagy Ferenc
gyógyszertárában.
Szinház mellett.

GYENES ANTAL szerelő mester, Debrecen, Arany János ucca 27. Telefon 937. Alapitva 1905. Kitüntetve 1926.

KÉSZIT:

Modern fürdőszobákat, angol closetteket, fagymentes udvari kutakat, mosókonyhai, fodrász, vendéglő, szállodai, hideg és melegvizet szolgáltató berendezéseket. — Kis- és nagy lakások, iskolák, várótermek, mozgószinházak üzletek legideálisabb központi melegvizfütés berendezéseit. — Mintaraktár mindenkor és minden időben megtekinthető.

TERVEZÉS, KÖLTSÉGVETÉS VIDÉKRE IS DIJTALAN.

Hangversenyek, estélyek, mulatságok, bálok

Debreceni farsangi naptár:

Január 12-én: Este a Máv. Filharmónikusok hangversenye az Arany Bikában.

Január 15-én: A csizmadia árucsarnok szövetkezet táncestélye, a Korona disztermében.

Január 18-án: Este a Gazdászbál.

Január 19-én: Kereskedő és iparos bál a Függetlenségi Körben.

Január 19-én: Délután fél 6-kor a Zeneiskolában: Dr Feldmann Sándor idegorvso előadása „A pisichoanalizis eredete és célja" cimen. (Magántisztviselők nyilvános szemináriuma.)

Január 26-án: Este a Bocskaybál. (Ez a terminus csak feltételes.)

Január 26-án: Délután 5 órakor Thaly Kálmán-u. 14. sz. nagytermében a magántisztviselők házi Ady-ünnepélye dr Faragó László közremüködésével. (Magántisztviselők nyilvános szemináriuma.)

Január 26-án: Álarcos bál a Wolafka-telepi Körben.

Február 1-én: Este Csaba-bál az Arany Bikában.

Február 2-án: Este a debreceni ujságirók Görbe éjszakája az Arany Bikában.

Február 5-én: Este Jose Ballo spanyol operaénekes hangversenye az Arany Bikában.

Február 8-án: Este a Kékek Clubja bálja az Angol Királynéban.

Február 8-án: Este a Városi dalárda hangversenye és bálja az Arany Bikában.

Február 8-án: Este a Szent-László kör bálja az Arany Bika kistermében.

Február 9-én: Este a Katholikus Figyelő sajtódélutánja.

Február 11-én: Este a Vendéglősök és Szállodások bálja az Angol királyné helyiségeiben.

Február 16-án: Női fodrászok jelmezes bálja az Angol Királynő zöld termében.

Február 22-én: Este az Ev. Filléregylet bálja az Arany Bikában.

Február 24-én: Este hangverseny az Arany Bikában.

Február 28-án: A Sörtársaság szilveszteri estje az Angol Királyné-ban.

Március 1-én: Este az Izr. Nőegylet müvészestje és bálja az Arany Bikában.

Március 8-án: Este a Zenekedvelők Körének hangversenye az Arany Bikában.

Március 9-én: Este a Máv. Filharmónikusok hangversenye az Arany Bikában.

Április 5-én: Este a Mácsay dalkör hangversenye az Arany Bikában a székház javára.

Április 6-án: Délelőtt a Mácsay dalkör hangversenyének ifjusági előadása az Arany Bikában.

Május 4-én: Este a Máv. Filharmónikusok hangversenye az Arany Bikában.

Kocsitáblák, korcsolyák
legolcsóbban
NAGY vasüzletében, Csapó-u. 77
Kanyar sarok.

SZINHÁZI KISKRÓNIKA

A szinházi fronton a nehéz gazdasági helyzettel, a közönség közönyével szemben most vendégszereplésekkel akarnak megbirkózni. Elsőnek **Kiss Ferencet**, a budapesti közönség kedvenc, értékes művészét állitják csatasorba, aki négy napon keresztül lép fel Debrecenben, bizonyára nagy és megérdemelt siker mellett. Nehéz szerepekben lép fel Kiss Ferenc, de ő nem ijed meg a nehéz szerepektől, kemény feladatoktól és éppen azokban mutatja majd be szinészi képességeit.

Kiss Ferenc különben ismerős Debrecenben, hiszen évekkel ezelőtt Debrecenben szinészkedett; a Csokonai szinház rendes tagja volt. Igaz, hogy akkor még nem volt országos hirü müvész....

*

Kiss Ferenc debreceni jövetelének a sakkozók különösen örülnek. — Ugyanis Kiss Ferenc szenvedélyes és amellett kitünő sakkozó is és bizonyára több szép partit játszik majd le Debrecenben, a debreceni sakkozókkal.

*

A mult hét eseménye a Pompadour felujitása volt, amelyben Erkel Gaby futott be a debreceni közönség szivébe. Nagy és megérdemelt sikere volt, — ugy játékával, mint énekével és ruháival. A ruháit különösen a hölgyközönség szemlélte elragadtatással, de hogy játékával is milyen sikere volt, bizonyitja, hogy a második előadás után már csak igy hivta ki a közönség a lámpák elé: **„Gaby, Gaby gyere ki!...."**

*

A szinháznál különben két beteg is van. A szinház ügyelőjét, a népszerü **Sándory** Kálmánt agyszélhüdés érte és sulyos betegen fekszik, sőt állapota aggodalomra is adokot. Betegsége mindenütt nagy és mély részvétet váltott ki és mindenki szivből kivánja gyógyulását.

A másik beteg **Kornély** Mária, primadonna, aki meghült, lázas beteg; odahaza fekszik lakásán és már attól is tartanak, hogy esetleg mellhártyagyulladássá fajul a meghülés. Reméljük, hogy ez nem következik be és rövidesen ujra viszontláthatjuk a szinpadon Kornély Máriát is.

*

A vendégszereplések során különben a hónap végén, vagy a jövő hónap elején sor kerül a budapesti **Royal orfeum** teljes társulatának vendégszereplésére is, amely vidéki körutra indul és ekkor elsősorban Miskolcra és Debrecenbe rándul át.

Itt emlitjük meg, hogy **Kardoss Géza** jubileuma március közepén lesz.

A szinház legközelebbi ujdonságai: a **Volga-bár, Miss Amerika....**

*

Ditrói Ica keresztmama lett és egyszerre ikreknek. A közelmultban a szinháznál felkereste egy szegény asszony, akinek természetbeni és pénzbeli segélyt adott a jószivü müvésznő. Szombaton azután levelet hozott a pósta a DMKE szülészeti osztályáról Ditrói Icának. A szegény asszony küldte és értesitette, hogy meglátogatta a gólyanéni és ikreket, két egészséges fiut hozott neki és keresztmamának Ditrói Icát kérte fel, aki szivesen teljesitette a kérést és még szombaton meglátogatta az ujdonsült, jövendő szinészcsemetéket.

*

Sugár Miskát nagyon szereti a közönség. A Pompadour előadásán a darab előirása szerint egy ládába kell bujnia és ott rejtőzik hosszabb ideig. Fárasztó és kényelmetlen lehet, legalább is igy érezte ezt egy lelkes magyar odafenn, a szinház erkélyén, mert az egyik előadáson harsány hangon lekiáltott a szinpadra a népszerü Ferenczy Mariannak: **Engedjék már ki az istenadtát a ládából, mert még elpusztul!** És erre ki is engedték....

Kétszáz debreceni koszoruslány tiszteletére rendezik meg a magyar dalos müvész-estét

Dalárdisták naggyülése.

A debreceni országos dalosverseny és külföldi sikereiről újabban vasárnap a rádióban tartott előadás foglalkozott, amelyen a szónok ismételten hangoztatta, hogy a debreceni ünnepségek a szépségek és kultúr értékek, különösen pedig a méretek olyan magas fokát érte el, amelyet fokozni hosszú ideig nem lehet. Ehhez a siker hez annak idején szereplésükkel hozzájárultak a debreceni úrleányok is, akik tiszteletére most hálából fényes estét rendeznek a debreceni dalosok.

Tegnap délután ebben az ügyben nagygyülés volt, a Városháza tanácstermében, amelyen Than Gyula főszerkesztő elnökölt. Megnyitójában elmondotta, hogy a debreceni dalosünnep alkalmából különféle műsorokban, ünnepségekben, felvonulásoknál virágkorzókon a debreceni úrleányok nagy számmal szerepeltek, a koszorus leányok tisztségét pedig kétszáznál több úrleány töltötte be, akik valamennyien hozzájárultak az elért fényes kultúrális sikerhez. Akkor a rendezőség elhatározta, hogy az ünnepségben résztvett úrleányok tiszteletére külön rendez magyar müvészi estélyt. Ezt a kötelező ígéretet most már valóra kell váltani és ezért egy megelőzőleg tartott szükebb értekezleten kimondották, hogy február hó nyolcadikán, az Arany Bika szálloda dísztermében, a városi dalegylet égisze alatt, mint amely szintén a legjelentősebben vette ki részét a rendezésből, tartják meg az estélyt.

Csapó László ismételten hangsúlyozva, hogy a debreceni országos ünnepségekben részt vett összes úrleányok tiszteletére rendezendő estély **ivel a magyar dalosok** háláját és elismerését rójják le és valamennyiükre ezzel is emlékezetessé, sőt feledhetetlenné kivánjuk tenni szereplésüket. Az estély február hó nyolcadikán lesz az Arany Bika szálloda dísztermében, amelyre a debreceni ünnepségekben résztvett összes úrleányok meghivatnak, a kétszáz koszorúsleány azzal, hogy ugyanabban a magyar ruhában, fejükön pártával jejenek meg, mint amelyikben az országos ünnepségen a házikisasszony kedves szerepét betöltötték. Ez az estély speciálisan debreceni, úri, müvész estély lesz, amelyet egy fényes müvészi müsor fog bevezetni. Az estélyen Höcthl M. hegedümüvész szenő és Búza Barna hegedümüvész szerepelnek, míg a Városi Dalegylet három izben két-két müvészi darabot ád elő. A müsor befejezése után kezdetét veszi a tánc-estély, amelyen kivánatos, hogy kivétel nélkül minden úrleány, aki a dalos ünnepen bármilyen szerepet betöltött és különösen a koszorúsleányok teljes számban az utóbbiak magyar jelmezükben megjelenjenek, hiszen ő értük és az ő tiszteletükre rendezzük ezt a müvész és táncestélyt.

Dr. **Balla** Bertalan városi tanácsnok ajánlotta ezután a jelenvoltak figyelmébe, hogy minden dalos legyen ott az estélyen. Az estéllyel régi adósságot törlesztünk és még hálás emlékezést is leakarunk róni, amely a dalegylet egy régi müvészének sikereivel és emlékével függ össze. Ajánlja, hogy az est vezetésére, irányitására, rendezésére Than Gyula, Csapó L. és Govrik Antalt válasszák meg. — A gyülés ezt egyhangulag elfogadta.

Emlékszik-e a tavalyi télre?

A tavalyi télnek számos meghülésére, fájós derékre, fagyott lábakra? Az idén mindezen sok bajt elkerülheti; a vastag, meleg posztóval, duplaerős gumitalppal és háromszoros gumiszigeteléssel készült

DORCO SZIBÉRIA cipő reggeltől estig melegen tartja lábát és a legnagyobb hóban vagy sárban sem engedi át a nedvességet; tökéletes biztonsággal vizhatlan.

Minden más téli cipőnél jobb
Minden más téli cipőnél olcsóbb

DORCO SZIBÉRIA

A JÖVŐ HÉT ÉRDEKESSÉGEI
a Vígszinházban és az Apollóban.

A *Vígszinház* jövő hetének első három napját: a hétfő, kedd, szerdát

két igen érdekes film

tölti be. Az egyik egy

nyolcfelvonásos párisi regény, a „Kezdődik az élet",

melyet E. V. Emó rendezett igen dicséretre méltóan és amelynek

főszereplői Leopold Krammer, Igó Syn, Helén Steel és Cony Bell,

a másik egy vérbeli

Varmen Boni vígjáték, „Az egynapos asszony",

melyben Carmen *Boni* és Haus *Junkermann* fognak őszinte és feledhetetlen sikert aratni.

Hatalmas érdeklődés nyilvánul meg a jövő hét harmadik darabjának premierje iránt.

Acsütörtökön bemutatásra kerülő „Sore lkapitány és fia"

méltán rá is szolgál erre. A világháboruban megsebesült hős kapitánynak, *Sorelnek* megható élettörténetét annyi realizmussal és oly sikerülten viszi szinpadra e film, hogy az elért hatás szinte páratlan.

H. B. Warner mint Sorel kapitány

pályája egyik legszebb alakitását nyujtja.

Partnerei mind elsőrendü sztárok, akiknek pompás összjátéka feledhetetlen művészi élményt fog hozni

a debreceni közönségnek.

*

Az *Apolló* jövő heti

szenzációja Anna Nichols ragyogó vígjátékának

filmvázlata, az amerikai szinpadokon rekordsikert aratott rendkivül érdekes meseszövésü vígjáték, melyet

a Paramount filmgyár dolgozott fel

Siklóssy Iván szövegével

Charles Rogers és Nancy Carollal a főszerepekben

kerül bemutatásra bizonyára nem kisebb sikerrel, mint a szinpadokon.

(bj.)

CSŐVÁRY KÁLMÁN ORVOS TANÁRSEGÉD, MINT ZENESZERZŐ.

A mult este Kiss Béla gyönyörü csárdást játszott el az étteremben összegyült közönségnek. A csárdás igen tetszett a közönségnek és többször meg is ujráztatta. Többen kérdezték, ki szerezte a csárdást, mi a cime ennek a hangulatos münek. Ekkor derült ki, hogy a szerző Csőváry Kálmán dr., orvos, egyetemi tanársegéd, Debrecen uri társadalmának köztiszteletben álló, népszerü tagja, aki üres óráiban zenét komponál.

A jelzett darab a Liliomcsárdás volt; friss, fülbemászó, pattogó, igen hangulatos csárdás.

Csőváry Kálmán orvos nemcsak mint doktor igen képzett és ügyes, hanem mint zeneszerző is kitünő. — Nagyszerüen hegedül, zongorázik és szerzeményei is mind kitünőek, eredetiek, kedvesen hangulatosak; megkapja a hallgatót és gyönyörködteti. Közel száz szerzeménye van már: csárdások, tangok, táncdarabok, andalgók, stb. Egypárnak a versét is ő szerezte, de igen sikeresen zenésitette meg Petőfinek több költeményét, azonkivül Térey Sándor, (dr Kuthy Sándor) hangulatos müvészi értékü verseit. Höchtl Margit dalait.

Csőváry Kálmán eddig társaságokban mutatta be inkább zeneműveit, bár többet a cigányok, igy Kiss Béla is játszik. Most azonban a közeljövőben a Zenedében szerzői estét rendez s ennek a kapcsán mutatkozik be a debreceni közönségnek, bizonyára nagy és megérdemelt siker mellett.

DEBRECENI KALAUZ

160 oldalon, 40 képben ismerteti Debrecen városát és a Hortobágyot. — Ara részletes térképpel 1 P 50 fillér.

Kapható minden könyvkereskedésben.

Traktorok, benzinmotorok

és mindenféle speciális **gazdasági gépek** szakszerü javitását felelősséggel vállalom. Hivásra házhoz, uradalmakba, vagy vidékre — azonnal megyek.

SZENTPÉTERI GÁBOR
DEBRECEN, ISTVÁN-UT 20 SZÁM. — Kisállomás mögött.
Speciális **vas- és fémesztergályos munkát** vállalok. — 1902. év óta fenti szakmunkában specialista.

Nótát!

A Petőfi Társaság Vigyázó pályázatán dicséretet nyert költemény.

Nincs álmom többé! — Itt vagyok megint.
Nótát cigány! — S ti többiek ki! — Mind!
Bort! — Csend! Amig iszom, se szó!
Csendet szeret a szivből áldozó.
— No igy. Most vigat, ugrást, mérgeset!
Hajrá, vadabbul, mint a szélmalom!
Még igy is átzug a szilaj dalon,
Hallod, hogy zúgnak messze fenyvesek?

Ne állj! Húzd! — Hisz' nem vagyok bolond!
— De mégis, — várj csak. —Volt anyád?! — No mondd!
— Képzeld, hogy tétlen nézni kellene,
Hogy koporsóba fektetik bele!
Ugy, meztelen, pedig nem is halott!
— Mit borzongsz hé, — Nevetni kell ezen!
... Csak ugy.., tréfából reszket a kezem...
... A fenyvesek, — hallod, hogy zúgnak ott?

— Nótát cigány! Most vad legyen, veszett,
Hisz fel sem éri füstös vén eszed,
Hogy nincs e szörnyü kínhoz fogható,
Nincs erre hang és nincsen erre szó,
Nincs gyötrelem, láz, kétség rémesebb,
Nincsen keserv, mely ugy szivenharap,
Mint az, hogy erdők büszke lelke rab!
— Hallod, hogy zúgnak messze fenyvesek!!

Hajrá! Csak nyüstöld azt ahurt! — De nem.
Magunk maradtunk. Halkan, csendesen,
Rikatva húzd... A kisfiukorom,
Az erdők csendjét visszaálmodom...
... Megérted tán, hogy mért kisértenek
Zempléni bércek, rabbá lett hegyek,
S akiktől hoztam égő lelkemet:
Azok a drága, zúgó fenyvesek...

BENKE TIBOR.

RÁDIÓ-MŰSOR

VASÁRNAP, JANUÁR 12.

BUDAPEST. 9.00: Ujsághírek, kozmetika. — 10.00: Református istentisztelet a Kálvin-téri templomból. — 11.00: Egyházi zene és szentbeszéd a Királyi Udvari és Várplébánia templomból. — 12.10: Pontos időjelzés, időjárásjelentés. — Utána: A m. kir. 1. honvédgyalogezred zenekarának hangversenye. — 15.30: A m. kir. földmivelésügyi minisztérium rádióelőadássorozata. Pályi Sándor nyug. titkártartó, a hódmezővásárhelyi tanyai kirendeltség tisztviselője: „Tartsunk rendet gazdaságunkban." — 16.00: Rádió Szabad Egyetem. — Utána: Pontos időjelzés, időjárásjelentés. — 17.00: Radics Béla és cigányzenekarának hangversenye. — 18.00: Vígjátékelőadás a Studióból. „A farkas." Vígjáték 3 felvonásban. — Utána: Sport- és lóversenyeredmények. — 20.00: Nagy Margit, a m. kir. Operaház művésznőjének hangversenye. — Utána: Pontos időjelzés, időjárásjelentés. — 20.50: Gramofon, orgonahangverseny. — Majd a Fejes szalonzenekar, az Ostende jazz és Horváth Gyula cigányzenekarának hangversenye az Ostende kávéházból.

BERLIN. 16: Gramofon. — 18: Szórakoztató zene. — 20: Hangverseny a Bach-teremből. Utána 0.30-ig Dajos Béla zenekara.

BRESLAU. 16: Hangverseny — 18.15: Szórakoztató zene. — 20: Weinberger és Schwanda: „A dudás" cimü kétfelvonásos operája. — 22.45—24: Gramofon-tánczene.

FRANKFURT. 16—18: Rádiózenekar. (Lásd stuttgarti műsort.) — 19.30—23.15: Közvetítés Stuttgartból. — 23.45—0.30: Kávéházi zene.

KASSA. 9.00: Átvitel a dómból. — 15: Közvetítés Pozsonyból. — 16—18: Közvetítés Prágából. — 18: Rádiózenekar. — 20.05—22: Cseh és tót zene. — 22: Közvetítés Prágából. — 22.15: Közvetítés Brnoból.

KÖNIGSBERG. 12—14: Matiné. — 16.10: Hangverseny. — 19: Rádiózenekar. — 20.30: Könnyü zene. — Utána 0.30-ig tánczene.

LIPCSE. 15: Karének. — 15.45: Amerikai párbaj, víg egyfelvonásos. A részvénytársaság, bohózat. — 16.30: Derüs hangverseny. — 18.30: A Bassermann négyes Ettinger vonósnégyesét játsza. — 19.30: Puccini „Tosca" cimü operája a dresdeni operaházból. — 21.45: Derüs történetek. — Utána 0.30-ig tánczene.

NÁPOLY. 21.02: Lehár: Cigányszerelem cimü háromfelvonásos operettje.

POZSONY. 10.30—12: Közvetítés Prágából. — 12—13.30: Déli zene Lehár müveiből. — 16—18: Közvetítés Prágából. — 19: Tánczene. — 20: Közvetítés Prágából. — 22.15: Közvetítés Brnoból.

RÓMA. 17—18.30: Házi zenekar. — 21.02: Nagy olasz zene-est.

WIEN. 10.30: Schmidt Ferenc F-dur és négy előjátéka orgonán. — 11: Siverseny helyszini közvetítése a Semmeringről. — 14.45: A semmeringi helyszini közvetítés folytatása. — 16.30: Szórakoztató zene. — 17.40: Utirajz Abesszíniáról. — 18.20: Osztrák zeneszerzők. — 19.35: Spunda Ferenc iró felolvasása. — 20.15: Fall: Leó Fejedelmi szerelem c. operettje.

HÉTFŐ, JANUÁR 13.

BUDAPEST. 9.15: Gramofonhangverseny. — 9.30: Hirek. — 9.45: A hangverseny folytatása. — 11.10: Nemzetközi vizjelzőszolgálat. Viállásjelentés magyarul és németül. — 12.00: Déli harangszó az Egyetemi templomból. Időjárásjelentés. — 12.05: A rádió házi kvartettjének hangversenye. — 12.25: Hirek. — 12.35: A hangverseny folytatása. — 13.00: Pontos időjelzés, időjárás- és vizállásjelentés. — 14.30: Hirek, élelmiszerárak. — 15.00: Piaci árak és árfolyamhirek. — 15.45: Fulton-rendszerü képátvitel. — 16.20: Asszonyok tanácsadója. — 16.45: Pontos időjelzés, időjárás- és vizállásjelentés, hirek. — 17.00: Tót-magyar nyelvoktatás. — 17.30: Az Első Budapesti Citerások hangversenye. — 18.40: Német nyelvoktatás. — 19.30. A Filharmóniai Társaság hangversenye a Zeneművészeti Főiskola nagytermébő'. — Utána: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hirek. — Majd Sovánka Nándor és cigányzenekarának hangversenye a Baross kávéházból.

BERLIN. 16.30: Könnyü zene. — 19: Szórakoztató zene. — 20.15: Hangverseny a Zeneakadémiáról. — 22.30: Táncóra. Majd 0.30-ig tánczene.

BRESLAU. 16.30: Könnyü zene. — 20.15: Hangverseny Berlinből.

FRANKFURT. 17—19.30: Közvetítés Stuttgartból. — 20: Hangverseny Stuttgartból. — 23.15: Tánczene.

KASSA. 12: Szalonzenekar. — 17.10: Wieniawski: D-moll hegedüvers ny. — 17.35: Cseh zongoraművek. — 19.05: Közvetítés Pozsonyból. — 20—22: Közvetítés Brnoból. — 22: Közvetítés Prágából.

KATTOWITZ. 16.20: Gramofon. — 17.45: Könnyü zene. — 20.30: Operett Warszawából. — 23.15: Tánczene.

KÖNIGSBERG. 16.30—18: Fuvószenekar. — 20: Thomas: „Mignon" c. háromfelvonásos operája a königsbergi Operaházból. — Utána 24-ig tánczene.

LIPCSE. 16.30: Rádiózenekar. — 19.30: Szórakoztató zene. — 21: Svájci müdalok. — 22.30: Táncóra, utána tánczene.

NÁPOLY. 17: Zene, ének, szavalat. — 21.02: Szimfónikus hangverseny. — 21.30: Mascagni Paraszbecsület c. egyfelvonásos operája.

POZSONY. 11.30: Gramofonhangverseny. — 12.30: Zene Prágából. — 16: Gramofon. — 16.30: Magyar zene. — 18: A pozsonyi trió játéka. — 20—22: Közvetítés rBnoból. — 22: Közvetítés Prágából.

RÓMA. 17.30—19: Vasa Priboda hegedüversenye. — 21.02: Könnyü és operettzene.

WIEN. 11: Könnyü zene. — 15: Képrádió. — 15.30: Szórakoztató zene. — 17.15: Mozart mint csodagyerek. — 17.45: Goethe levelekben és beszélgetésekben. — 18.30: Asztalterités és felszolgálás. — 19: A francia grafika a gótikától máig. — 19.30: Abbe, a modern mikrozskóp megteremtője. — 20.05: Eysler-est (operettek, dalok és keringők). — Utána jazz zene.

Saját készitményü legjobb **bútorok**
hálószoba keményfa, fényezett **300 P-től** kaphatók
Bálint Sándornál Piac-u. 85,
Asztalos tanulók felvétetnek. **Király ucca 2.**

Ipari ügyek állása a mult hónapban

A mult hónapban iparjogositvány töröltetett hivatalból 13 esetben, felek kérelmére pedig 63 esetben.

Uj iparjogosítvány kiadatott Debrecenben 81 egyén részére, akik ipardij cimén a városi házipénztárba 831 pengőt fizetek be, iparoktatási célokra.

A kiadott iparjogosítványok iparágak szerint a következőképpen oszloftak meg: szatócs, fuvaros 7—7, cipész 4, lakatos, koresma, baromfi, tojás kereskedés, férfiszabó 3—3, seprő, kersk. asztalos, műszerész, hentes, férfiruha kereskedés, borbély fodrász, könyvkereskedés, sütő, dohányzási mellékcikk kereskedő 2—2, bazár, péksütemény kereskedő, női divatárú kereskedés, fehérnemü készitő, két fogatu bérkocsis, hal kereskedés, cipőfelsőrész készitő, üveges, cukorka készitő, üvegs, cukorka készitő, piperecikk kereskedés, perzsaszőnyegkereskedés, brókereskedés, bádogos, fürésztelep, tej kereskedés, ezőgazdasági terménykereskedés, kézi munka kereskedés, ócskaruha kereskedés, festék, bérautó, fuvaros, cipőtisztitó, csizmadia, bútor kereskedés, tengeri morzsolás, élő állat kereskedés, bank és pénzváltó üzlet 1—1.

Két auló összeülközött Bihar községben a sürü köd miatt

Gerlán János margitai főszolgabiró súlyosan megsebesült. — Kivüle még egy budapesti és nagyváradi kereskedő sérült meg.

Nagyváradról jelentik: Súlyos szerencsétlenség történt a megszállott Bihar községben. Sürü, átláthatatlan köd volt az előidőzője a szerencsétlenségnek, melynek több súlyos sebesültje is van.

Megsérült Gherlan János margitai főszolgabiró is. A főszolgabiró szerdán autón igyekezett be Nagyváradra A sürü ködben az autó rendes menetsebességgel haladt. Bihar község uccáján az autóval szembejött egy parasztszekér. A soffőr ki akarta kerülni a szekeret és nem vette észre, hogy a szekér nyomában egy másik autó is közeledik, amelynek soffőrje viszont meg akarta előzni a szekeret.

A két luxusautó a nagy ködben egymásnak ütközött és a benneülők súlyosan megsérültek. A Nagyvárad felől jövő autóban Szedő budapesti s Lefkovits Ignác margitai kereskedők ültek. Szedő a fején szenvedett sérüléseket, Lefkovitsnak pedig a fogai ütődtek össze és kiestek, oly erővel ütődött az autó oldalának. Gherlan főszolgabiró súlyosabb természetü sérüléseket szenvedett a fején és egy csavar a jobb lábába fúródott. — Aránylag még a soffőrök szabadultak meg a legkönnyebben. A üvegszilánkok megsértették a soffőröket az arcukon, sőt az egyik olyan erővel ütődött a volannak, hogy vért hányt, de azért ők szaladtak segitségért.

A bihari körorvos s a gyógyszerész részesitették első segélyben a sebesülteket, majd Nagyváradról telefonon kértek egy autót, amely beszállította a karambol sebesültjeit Nagyváradra, ahol ápolás alá vették őket.

Az összeütközés következtében mindkét autó használhatatlanná vált.

Veszélyben
van az egész épület ha rossz a vizvezeték. Senkinek sem érdeke, hogy
a háza
kisebb hiba végett pusztuljon, tehát idejében telefonáljon
917-nek,
Fülöp Miklós
bádogos és vizvezetékszerelőnek, ki azt nyomban rendbe hozatja.
Debrecen, Csapó-utca 3.

A NAP HIREI

Január 15-én uj regény közlését kezdjük meg

Az a törekvés, hogy olvasóközönségünk igényeit minden irányban kielégitsük, arra inditotta a szerkesztőséget, hogy ezután rendszeresen közöljön a lapban regényt.

Ezt a sorozatot január 15-én kezdjük meg eredeti magyar regénnyel, melynek cime:

„Hideg a vasláb, de meleg a sziv".

A világháboru idején játszódik le a regény, mely már azért is széleskörü érdeklődésre tarthat számot, mert tudvalévően a háborus témáju regények a mai közönség legkedveltebb olvasmányai. — De még sem a már kitaposott mesgyében halad a regény cselekménye. Bátran mondhatjuk, hogy uj szineket, uj meglátásokat tüntet fel. Megrázóan vetiti az olvasó elé egy katona történetét, ki rokkanttá válik és vaslábbal tér vissza a becsület mezejéről. Mély lélektani problémát vet fel a regény abban a vonatkozásban, hogy a szerelem, mely az ép, egészséges fiatal emberhez füződik, milyen változáson megy át, mikor a hős testi épségét veszti el a háboruban.

Elevenbe vágó realizmussal festi a harctér eseményeit a regény, de a felemelő momentumok sem hiányzanak belőle. Az egészen pedig végighuzódik egy halálos, nagy szerelem szivárványa. Hiszszük, hogy olvasóink érdeklődéssel fogják olvasni a

„Hideg a vasláb, de meleg a sziv"

cimü regény fejezeteit. Ennek leközlése után ujabb regény következik, ugy hogy olvasóink lapunk hasábjain mindig érdekes regényhez jutnak.

— **Istentiszteleti rend a református templomokban, vasárnap, jan. 12-én.** Nagytemplomban délelőtt 10 órakor Szele György, délután öt órakor Kardos Lajos — Kistemplomban délelőtt 9 órakor v. Szabó Endre, délelőtt 11 órakor Urav Sándor, délután öt órakor Magyar Bertalan. — Kossuth uccai templomban délelőtt 10 órakor Baja Mihály, délután öt órakor Madar Zoltán. — Árpádtéri ref. templomban délelőtt 10 órakor Magyar Bertalan, délután 3 órakor Szabó Géza. — Ispotály templomban délelőtt 10 órakor Szabó Gyula, délután öt órakor vallásos ünnepély: Nagy Sándor. — Homokkertben délelőtt 10 órakor dr Ferenczy Gy. — Csapókertben délelőtt 10 órakor Bagdy Dániel, délután félhárom órakor vallásos ünnepély: Gerda Sándor. — Wolaffka-telepen délután 3 órakor Németh László. — Kollégiumi Oratóriumban 10, 12 órakor levente istentisztelet Mezey Béla. — Köntösgáton délután 3 órakor Halász András. — Hármashegyen Kalas Ferenc. — Szegényházban Kovács József — Nyulasi barakkban délelőtt 10 órakor Siposs Imre. — Nyilastelepen délután 3 órakor Papp Imre. — Bánkon Vajda L. Szepesen dr. Erdélyi Sándor. — Macson Konrád Zoltán s.-lelkész.

— **Vasárnapi szentmiserend a Szent Anna uccai róm. kath. templomban.** Reggel 6, 7, 8, 9, továbbá féltiz, 11, háromnegyed 12 és félegy órakor szentmisék. Prédikál Kovács Sándor káplán. — Délután félnégy órakor a Mária Társulat áitalosságot tart. — Prédikál dr. Bencze Mátyás.

A csapókerti halálsorompónál a vonat alá akarta vetni magát egy elmebeteg asszony

A csapókerti vasuti vonal, a hirhedt halálsorompó szinte nap-nap után véres tragédiák szinhelye és a legnagyobb elővigyázatosságra van szükség, hogy a házsorok között elvezető vasutvonalnál a szerencsétlenségeket, vagy az öngyilkosságokat megakadályozhassák.

Szombaton is kis hijja volt, hogy véres tragédia nem játszódott le a vasutvonal mentén. A rendőrség központi ügyeletét ugyanis egy ijedt hang telefonon arról értesitette, hogy a csapókerti átjárónál a vonat halálra gázolt egy ismeretlen asszonyt. A jelentés vétele után már a rendőri bizottság is ki akart szállni a helyszinre, amikor megjelent a rendőrség központi ügyletén egy rendőr, aki egy asszonyt hozott magával. Kiderült, hogy ez az asszony volt az, aki a vonat elé akarta vetni magát, de sikerült az öngyilkosságot megakadályozni.

A rendőr a helyszinen nagyon zavaros válaszokat kapott az asszonytól, akit ki akart hallgatni, mire előállitotta a rendőrségre. A rendőrségen a hatósági tisztiorvos megvizsgálta az asszonyt, akiről megállapitotta, hogy ön- és közveszélyes őrült. Az elmebeteg asszonyt átadták a közigazgatási hatóságnak és el fogják szállitani a nagykállói elmegyógyintézetbe.

— **Az evangelikus templomban,** folyó hó 12-én, vasárnap délelőtt 10 órakor istentisztelet: Rapos Viktor. Délelőtt kilenc órakor ifjúsági, félegy órakor levente-istentisztelet Labossa Lajos.

— **Istentiszteletek sorrendje a görög szertartásu róm. kath. templomban.** Hét órakor reggeli istentisztelet, — nyolc órakor diákmise, — kilenc órakor katonamise, — tiz órakor nagymise, prédikál Orosz Bálint segédlelkész. — Délután három órakor vecsernye, szentségimádás.

— **Istentiszteletek a baptista imaházban.** A Szappanos ucca 23. szám alatt levő baptista imaházban, vasárnap délelőtt fél 9—9 óráig imaáhítat, 9—10 óráig bibliamagyarázat, délután 6—7 óráig prédikáció, fél 8—9 óráig vallásos-estély, vegyeskar és zenekari számokkal.

— **Vallásos ünnepély az Ispotályi templomban.** Ma délután öt órakor az Ispotályi templomban vallásos estély lesz, amelynek tárgya a Heidelbergi Káté 29—30 kérdése és felelete Jézus nevéről. A vallásos estély részletes programmja következő: 1. Kezdőének: 4. dicséret. 2. Főének: 117 dics 1. és 2. verse. 3 Kátét olvas és imádkozik: Felker János lelkész. 4. Közének 31 dicséret. 5. Kátét magyaráz és Urimát mond: Nagy Sándor mezősasi lelkész. 6. Közének: 117 dicséret 3 verse. 7. Vargha Gyula: Jövel Megváltó . . ." Szavalja: Bárdi Ferenc hittanhallgató. 8. Szabolcska—Ivánka „Örökkévalóság . . ." Énekli: Timáry Mária, orgonán kiséri: Bartha Emma. 9. Imádkozik: Molnár Ferenc lelkész. 10. Záróének: 117 dicséret 4. és 5 v.

— **Ma este zárják be Vastagh Gyula képkiállitását.** A Városházán igen nagy sikerrel zárják be azt a nagyméretü képkiállitást, mely állandóan az érdeklődés középpontjában állott. Ajánljuk olvasóinknak annak megtekintését, mert igazán önmaga ellen vét, aki azt elmulasztja.

— **A Katholikus Otthon január hó 19-én tartja első kultúrdélutánját** a róm. kath. reálgimnázium dísztermében. A kultúrdélután ünnepi szónoka dr. Krüger Aladár országgyülési képviselő. Beléptidij nincs, de a műsor és ruhatárjegy megváltása cimén az ünnepély előtt a pénztárnál egy pengő fizetendő. Kezdete öt órakor. Pontos megjelenést kérünk.

— **Kultúrdélután az Iparoskörben.** Az Iparos Ifjúság Önképzőköre, folyó hó 12-én, vasárnap délután négy órai kezdettel tartja szokásos kultúrdélutánját, kiváló műsorral, melyen mint előadó fog szerepelni dr. Szalacsy Rácz Imre. 2. Arany János: V László. Szavalja: Tóth Nándor. 3 Szolveig dal. Éneklik: N. Arany Irén, és Deutsch Kató úrhölgyek. 4. Novelláiból felolvas Székelyné Bészler A úrhölgy. 5. Magyar nótákat énekel saját hegedü kiséretével Gömöri Andor. 6. Gárdonyi: Leány tavasz egykor és most. Szavalja: Fenyő Erzsébet úrleány. 7. Énektrió. Éneklik: N Arany Irén, Deutsch Kató és Frimmer Pál. 8. Vígszavalat: Előadják: Zengewald János. Az énekszámokat zongorán kiséri Csősz Lászlóné úrhölgy. Az előadás és a műsor zavartalan lefolyása végett felkérjük a n. b. közönségünket, hogy helyeiket még négy óra előtt szíveskedjenk elfoglalni.

Az Elnökség.

x **Legelegánsabb ruhákat készit,** hozott szövetből is, Szabó László, — Széchenyi ucca 1. szám alatt.

— **A hadirokkantak, hadiözvegyek és hadiárvák,** folyó havi járadékának kifizetése folyó hó 15, 16, 17, napján szerda, csütörtök, péntek délelőtt 8—2 óráig fog eszközöltetni a Városi Népjóléti Hivatalban, (Bocskai-tér 1.) Néphaz. — A járadékjogosultak személyazonosságuk igazolása céljából hozzák magukkal bejelentő lapjaikat. — Meghatalmazott a járadékot csak akkor veheti fel, ha szabályszerüen kiállított, tanuk által előttemezett meghatalmazás mellett, a meghatalmazó lakáshejelentő lapját is felmutatja. Debrecen sz. kir. város számvevősége.

— **A Katholikus Otthon választmányi ülése.** A Kath. Otthon január hó 14-én kedden délután 6 órai kezdettel tartja ezévi első választmányi ülését, — melyre a tagok szives megjelenését kéri az Elnökség.

x **Könyvújdonságok:** Ecsedi István: Bolgárok földjén. Prónai: A puszták börtönében. Horváth Béla: Török ország szivében. Eugländer: A rheumás bajok házi kezelése. Tutsek: Magyar lányok almanachja. Megyeri Ella: Római notesz. Szentpály Olga: A tánc a mozgás művészete. Prus: A fáraó, történelmi regény. Ezen könyvek kaphatók Antalffy József könyvkereskedésében. Telefon 612.

Saját készitésü mosószarvasbőr és antilop-
KESZTYŰK
minden szin- és kivitelben
SCHÖN SÁNDORNÁL
DEBRECEN, PIAC UCCA 14.

Farsangi tartózkodás

Budapesten, Lakatos pensióban V., Hold-utca 29. (Alkotmány-u. sarok) legkellemesebb, legkényelmesebb és legolcsóbb. Elegáns családi otthon központi fekvéssel. — Legmodernebb komfort, kitünő konyha. Polgári árak. — Telefon: 190-38.

— **Lokomobil és cséplőgépkezelői** tanfolyam nyilik a debreceni m. kir. állami fa- és fémipari szakiskolában, január hó 13-án. A tanfolyam tizenkét hétig tart, hetenként háromszor, este 6—9 óráig. Felvehető mindenki, aki 18. életévét betöltötte, irni-olvasni tud. Tandij 29.30 pengő, melyet két részletben is fizethetnek és vizsgadij 16.20 pengő. Beiratkozás mindennap az igazgatóságnál, (Debrecen, Széchenyi út 2.)

x **Dr. Schipper** a bécsi opera világhirü énekművésze, Zenekedvelők negyedik bérlet, január hó 21. Arany Bikában. Napijegyek Méliusnál.

x **Máv. Filharmonikusok hangversenye ma este.**

— **A Debreceni Iparos Ifjúság Önképzőköre,** folyó hó 14-én, azz kedden este nyolc órakor tartja választmányi gyülését, tekintve a fontos és sürgős ügyeket, saját érdekében felkérünk minden tagot, hogy ezen a gyülésen okvetlen jelenjen meg. (Simonffy ucca 1-c. II emelet). Elnökség.

x **Felhivás.** A mai naptól kezdve tizenkét havi részletfizetés mellett vásárolhatnak elsőrendü férfi szöveteket hitelképes vevők, Bíró Sándor, Szent Anna ucca, városi bérpalota, 10. sz. üzletében.

— **Megloptak a vonaton egy tanitónőt.** Érzékeny károsodás érte a Szolnok—Debrecen közötti vasútvonalon Szerdahelyi Margit református tanitónőt, aki Vitka községben tanit. Egy szemfüles vasúti tolvaj ellopta a pénztárcáját, amelyben 144 pengő készpénz volt, azonkivül egy 2.0000 pengőről szóló takarékkönyv és egy 8.000 pengőről szóló szerződés. Szerdahelyi Margit amikor Debrecenbe ért, feljelentést tett a rendőrségen, ahol meg indították a nyomozást.

— **Tovább folyik a nyomozás Jenei Imre ügyében.** Megírta a „Debreczen" hogy Jenei Imre ügynök ellen a rendőrség eljárást folytatott különböző gyanus ingatlan vételek ügyében. — Jenei Imrét szombaton délelőtt is kihallgatta a rendőrség, de az ügye még huzamosabb ideig kivizsgálást igényel mert más hatóságokat is meg kell kérdezni és igy Jeneit csak hétfőn, vagy kedden lehet átszállitani az ügyészségre.

x **Urilányok,** gyönyörüen elkészitik ruháikat, szabás-varrást, iparművészetet tanulhatnak, Papolczynénál, Csapó ucca 10. szám alatt.

— **A mikepércsiek vitéz Szabó Endrét hallgatják meg a Kistemplomban.** A mikepércsi gyülekezet népes küldöttsége vasárnap délelőtt a Kistemplomban vitéz Szabó Endrét hallgatja meg, a legméltóbbak egyikét, aki igazán érdemes arra, hogy a mikepércsi gyülekezet lelki vezére lehessen. Vitéz Szabó Endre nemcsak kiváló lelkész, kitünő szónok és képzett a hit tudományában, hanem az a pásztor, aki együtt van a nyájával a legnagyobb megpróbáltatások idején is. A katonatheológusok közül való, a háboru elején vonult be, negyven bajtársával, önként s résztvett négy Isonzó csatában is, bátoritva, szeretettel vezetve azokat, akiknek majd az egyházi életben is vezére lesz. Puritán jellem, lelki jósága is méltóvó teszik arra, hogy egy gyülekezetnek legjobb tanácsadója, egyházi és világi életben a vezetője legyen. A mikepércsi gyülekezet küldöttségének bizonyára megnyeri bizalmát.

Gyászrovat

ÖZV. KATONA MIHÁLYNÉ MEGHALT.

(Gyászjelentés.)

Mély fájdalommal megtört szivvel, de Isten kifürkészhetetlen akaratában és bölcsességében megnyugvást keresve tudatjuk, hogy a nagyon szeretett, gondos, feledhetetlenül jó anya, drága nagymama, dédnagymama, testvér és rokon: néhai özv. Katona Mihályné Bakos Mária, áldásos életének 71. évében, 9 napi sulyos szenvedés után, folyó hó 10-én nemes lelkét visszaadta Teremtőjének. Drága halottunk földi maradványait folyó hó 12-én délután 2 órakor fogjuk a református Nagytemplomban kezdődő és tartandó gyászszertartás után, a Péterfia uccai temetőbe örök nyugalomra helyeztetni. E végtisztességtételre rokonainkat, ismerőseinket fájdalmas szivvel meghivjuk. Debrecen, 1930 jan. 10-én. Áldott legyen drága emlékezete! Leánya: Ottilia férjével Szabó Istvánnal. Unokái: Pista, Kató férjével Balogh Imrével. Dédunokája: Balogh Katóka. Testvérei: özv. Babós Károlyné gyermekeivel, özvegy Balogh Imréné gyermekeivel; valamint a Szőllőssy, Bakos, Katona és Kulcsár családok nevében is. A temetést Fehértói tem. váll. rendezi.

ÖZV. SZŐKE MIHÁLYNÉ MEGHALT.

Özv. Szőke Mihályné szül. Kozma Sára 54 éves korában elhunyt. Temetése folyó hó 12-én délután fél 3 órakor lesz, a Virág ucca 23. számu háztól, a ref. egyház szertartása szerint, a Kossuth uccai temetőbe. A temetést Gebauer tem. int. rendezi.

Köszönetnyilvánítás. Mindazon rokonok, barátok, jó ismerősök, kik felejthetetlen drága emlékü jó anyánk, anyósunk, plg. özv. Diószegi Istvánné temetésén megjelenésükkel mély bánatunkat enyhítették, fogadják hálás köszönetünket. **A gyászoló család.**

— **A Debreceni Gör. Kath. Legényegylet,** ma vasárnap délután öt órakor közgyűlést tart, a Vigkedvü Mihály ucca 4 szám alatti iskola emeleti nagytermében, melyre az érdeklődőket ezúton hívja meg a legényegylet vezetősége. Tárgy: Megnyitó beszédet mond Orosz Bálint ügyvezető igazgató. Jegyzői jelentés az 1929. évi működésről, pénztári, könyvtári és gondnoki jelentések. Tisztikar felmentése, korelnök megválasztása, tisztikar megválasztása, költségvetés. Záró beszédet mond Papp Gyula parochus szentszéki tanácsos.

— **A magántisztviselők kultúrdélutánja a Munkásotthonban.** A debreceni magántisztviselők csoportja ma, vasárnap délután a Munkásotthon nagytermében, nagyszabásu kultúrdélutánt tart, amely kultúrdélután iránt igen nagy érdeklődés mutatkozik városszerte. A rendkivül nivós műsor egyik legkiemelkedőbb pontja a magántisztviselők zenekarának szereplése, akik rendkivül preciz és összetanult játékukkal, igen nagy műélvezetet tudnak nyújtani a hallgatóságnak. Az előadás műsora egyébként a következő: 1. Kéler: Magyar vigjáték, megnyitó. Előadja a magántisztviselők szimfónikus zenekara. 2. Feith Jenő verse. Szavalja: Lőwi Ferenc. 3. Egy ember, aki folyton nevet. Párjelenet. Előadják: Bartha László és Kalmár László. 4. Suppé: A költő és paraszt, c. dalműből. Előadja a magántisztviselők csoportjának szimfónikus zenekara. 5. Műdalok. Előadja: Löbl Béla. 6. Törvény. Dráma egyfelvonásban. Szereplők: F. Farkas Bazsa, Brüll Margit, Lőwi Ferenc, Popper Kálmán, Bartha László. 7. Tangó dalok. Előadja: Szánthó Miklós. 8. Ady-versek. Szavalja: Geldberger Edit. 9. Kis fiú, nagy cipőben. Vígjáték egyfelvonásban. Szereplők: Lehóczki Ili, Brüll Margit, Geldberger Edit, Kalmár L., Neményi István.

A „numerus klauzus áldozatát" két hónapi fogházra ítélte a debreceni járásbiróság

Igen sok debreceni kereskedőt csapott be egy szélhámos pesti fiatalember.

Az ősz folyamán feltünt Debrecenben egy kopott kabátos, sovány fiatalember. Az illetőt gyakran lehetett látni a Piac uccán, láthatólag cél nélkül ödöngött fel és alá az uccákon. De, aki jobban megfigyelte az illetőt, az láthatta, hogy a fiatalember meg-megáll egy-egy kirakat előtt, figyelmesen szemléli az üzlet életét, azután betér a kereskedésbe.

Akik a jómegjelenésü fiatalembert látták, nem is sejtették, hogy micsoda szélhámos választotta ki Debrecent működési területéül. Az illető Perl Ernő budapesti B-listás banktisztviselő volt, aki ugyszólván az egész országot végigszélhámoskodta.

Mindenütt a numerus klauzus áldozatának adta ki magát és könyöradományokat gyüjtött.

Debrecenben is ez volt a módszere. Beállított az üzletekbe, a főnököt kereste és mikor meglelte szomoru arccal elébeállt:

— *Uram, szegény zsidó diák vagyok, a numerus klauzus áldozata, külföldön folytattam tanulmányaimat, de most abba kellett hagynom és rettenetes nyomorban vagyok. Kérek valami segitséget!*

A legtöbb kereskedő megsajnálta az intelligens arcu fiatalembert és adott neki valami kis összeget. A legmulatságosabb az esetben az, hogy

Perl nem ismerve a terepet, keresztény kereskedőkhöz is bement szokásos meséjével és azok csupa részvétből szintén adtak neki.

Igy a detektívek a Kontsek-féle füszerüzlebte fogták el, éppen „*munka*" közben. Ekkorra már 180 pengőt házalt össze Debrecenben.

Az eljárás lefolytatása után tegnap a debreceni járásbiróságon dr Bónyi Bertalan járásbiró elé került a szélhámos fiatalember. Töredelmesen beismerte bünét, nagy nyomorát hozva fel védekezésül. A bizonyitási eljárás adatai alapján Bónyi járásbiró Perl Ernő bünösségét megállapitotta és

közveszélyes munkakerülésben, valamint csavargásban mondva ki bünösnek, kéthónapi fogházra ítélte.

A vádlott az ítéletben megnyugodott, igy az jogerőre emelkedett.

Miután Perl Ernő büntetését le fogja ülni, Budapestre viszik, hogy az ottani törvényszék előtt számot adjon többi visszaéléséről.

Rengeteg szórakozási alkalom várja a közönséget a Görbe Ejszakára

Már a multból jól ismert a debreceni közönség előtt, hogy az ujságirók Görbe Éjszakája a farsangi mulatságok között a legtöbb változatossággal, a kedves meglepetések legtarkább sorozatával gyönyörködteti a publikumot. Aki ezen a bálon megjelenik, attól a perctől kezdve, hogy a terembe lép, egészen virradatig ki nem fogyik a mókákból, vidámságból.

Ebben az évben a február 2-án tartandó Görbe Éjszaka felül fogja mulni az eddig ismert kereteket is.

Nemcsak a diszteremben, ahol fővárosi művészek részvételével pompás kabaré-est folyik,

nyilik alkalom a szórakozásra, hanem ezzel parallel, kint a körfolyosókon és az ezekhez tartozó részeken is a publikum állandó szórakoztatásáról gondoskodik a rendezőség.

Mindenütt sétahangverseny, konfetti, szerpentin-csata, hólapda játék folyik majd. A bál rendezősége a terem különböző részeiben 100 pengőt rejt el vadonatuj bankjegyekben s aki a pénzt megtalálja, meg is tarthatja magának.

A müsor után kezdődik meg a jelmezesek parádés felvonulása, majd a tánc, amelyhez

két debreceni zenekar szolgáltatja a zenét.

A táncestély során nemcsak jelmezesek felvonulása, az éjfélkor bemutatásra kerülő

világvárosi arányu divatrevü szolgál látnivalókkal,

hanem ezenkivül a farsangi szórakozásoknak, tréfáknak, látványosságoknak olyan változatos és ujszerü sorozatát mutatja be a rendezőség, amilyet farsangi mulatságokon még soha nem látott a közönség és amelyek teljes egészükben csak a nizzai karneválokon láthatók.

A jegyek árusitása a hét legelején megkezdődik, addig is jegyeket bárki igényelhet, illetőleg előjegyezhet a debreceni szerkesztőségek telefonján.

Különösen ajánlatos jóelőre gondoskodni páholy jegyekről,

melyek iránt eddig soha nem tapasztalt érdeklődés mutatkozik. A négy személyes páholy ára 15, a hat személyesé 20 pengő. Az ülőhelyek árát 3 pengő 50 fillér és 2 pengő között szabta meg a rendezőség. Ennek ellenében azonban a közönség estétől reggelig tartó szórakoztatást, nagyszerü müsort, pompás táncmulatságot, ezernyi mókát, tréfát és ragyogó látnivalókat kap ellenértékül.

Miután a mulatság jótékony célt szolgál és jövedelmét az ujságirók segélyalapja javára forditják, a rendezőség hálával fogadná, hogy ha a debreceni kereskedők, épp ugy, mint a multban is, emlék és

jutalom tárgyakat ajánlanának fel a Görbe Éjszakán lezajló versenyek dijazására és a publikum megajándékozására.

Az adakozók neveit hirlapilag nyugtázza és az adományokat, azok gyüjtőhelyére, a szerkesztőségekbe kéri küldeni a rendezőség.

Szalon orosz kőszén,
tojásbrikett, bányakoksz, kovácsszén, belföldi kőszenek, száraz tüzifa és egeresi gipsz legolcsóbban kapható:
Grünfeldnél, Csapó-u. 16. Telefon 982.

Áldott állapotban lévő nők és ifjú anyák
a természetes „**Ferenc József**" keserüvíz használata által rendes gyomor- és bélműködést érnek el. A modern nőgyógyitás főképviselői a **Ferenc József** vizet igen sok esetben kipróbálták és kivétel nélkül gyorsan, megbizhatóan és fájdalom nélkül hatónak találták. A **Ferenc József** keserüvíz gyógyszertárakban, drogériákban és füszerüzletekben kapható.

KI TUD REPÜLŐGÉPET KONSTRUÁLNI.

A Magyar Aeró Szövetség 1930. május havában, Budapesten repülőgép model kiállitást rendez. Tekintélyes összegü dijakat osztanak ki a legjobban sikerült modellek jutalmazására.

A szövetség ezúton hívja fel a Debrecenben lakó s repülőgép konstruálásával foglalkozó tanulókat, műszereket, vagy más egyéneket, hogy a pályázaton való részvétel céljából további felvilágositások elnyerése végett jelenjenek meg mielőbb, délelőttönként az iparos tanonciskolában, (Burgondia ucca, földszint balra), — ahol minden szükséges tudnivalót megmondanak.

— **Irógép leírásokat** és sokszorositásokat tisztán, gyorsan s igen olcsón vállalok, Király ucca 5. szám. — Telefon: 51.

x **Külföldi bélyeg-ujdonságok** különlegességek és fényképészeti ujdonságok, fényképalbumok, fényképezőgépek, — 27 Schneineres lemezek, s legujabb fényérzékeny filmek, fotoszakkönyvek kaphatók Springer József könyv-, papir- és fotoszak-üzletében.

x **Vidéki útakra** a Fortuna bérautó vállalatnál rendelhet autót. Csapó u. 10. szám Telefon 320

— **A zsidó reálgimnázium chanukai előadása.** Kitünően sikerült müsoros előadást rendezett szombaton este a zsidó reálgimnázium tanulóifjusága. A megnyitó beszédet dr. Vág Sándor igazgató mondotta szép szavakkal méltatva a chanukai-ünnep eszmei jelentőségét, az összes többi számokat a tanuló ifjuság állitotta ki. Héber és magyar alkalmi énekeket adott elő az ifjusági énekkar, amely Rothmann Emil karnagy vezetésével valóban művészi teljesitményt nyújtott, pedig nem egyszer magasabbrendü feladatokkal kellett megbirkóznia, különösen Verdi Nabukadonozor c. operája egyik karénekének előadásával. Nem kisebb sikert aratott az ifjusági zenekar, mely dr. Fenyő Béla vezetése alatt kitünő összetanultsággal adta elő Mozart két kisebb darabját, valamint Bloch régi magyar nótáit. De legnagyobb tetszésre az a Händel-melódia talált, amelyet a halhatatlan zeneköltő Juda—Makkabi c. operájából adott elő, a reálgimnázium kitünő kamara együttese. Ez a kis vonós zenekar, komoly zenei tudásával s egyik-másik tagjának felötlő tehetsége révén egy hangversenyterem dobogóján is megállaná helyét. Komoly, mély és gondolatokban gazdag és lendületes száma volt a müsornak az az ünnepi beszéd, amelyet Weisz Dezső VII. o. t. adott elő. Billitzer Sára V. és Balázs Miksa II. o. t. az alkalomhoz illő költeményeket szavaltak, szép sikerrel. A müsor legkedvesebb száma azonban egy kis kétfelvonásos bohózat volt, amelyet Vadász Gábor VII, Fülep Boriska V, Kertész György VII, Bárdos Márta V, Vági László VIII, és Deutsch Alfréd V. o. tanulók adtak elő, akik ügyes alakitásukkal mulatságos játékukkal, igazi vidám perceket szereztek, az izr. hitközség nagytermét megtöltő díszes és előkelő közönségnek.

Milyen idő volt és milyen idő várható

Hazánkban az idő országszerte ködös és nyugaton már némi csapadék is mutatkozott. Az éjjeli lehülés csökkenése ellenére keleten még mindig hidegebb az idő.

Budapesten ma délben —2 Celsius fok a hőmérséklet, a barométerállás 761.5 milliméter.

Jóslat: *Tulnyomóan borus, ködös, borult idő, fagypont körüli hőmérséklettel és lecsapódásokkal (hóval, esővel).*

— **Műkedvelő előadás Kabán.** Szép siker jegyében zajlott le a Move Kabai Sportegyesület nagyszabásu műkedvelő előadása. Színre került „A cigány", népszínmű, melyet az egyesület kebelébe tartozó műkedvelő gárda adott elő, nagy hatás mellett. Ottláttuk az előadáson nemcsak Kaba de ak örnyék ársadalmát is. A közönség élvezettel nézte az előadást, utána világos reggelig maradtak együtt, kitünő hangulatban. Az előadáson felül fizettek: Dr. Onody Jenő 7.60, dr. Bagi Gyula 3.80, dr. Bornemissza E. 2.60, Borbély Lajos 6.00, Lovász Lajos 1.80, Marsi József, Szaniszló Gábor, dr. Génssy Sándor, Tóth Ede 1—1 pengőt, Mórán Gyula 1.20, Juhász János, Barca Sándor, 80—80 fillért, Csiman Pál, Bagi István, Barabás S Tőzsér Ambrus, Kovács István, Molnár Mihály személyenként 60 fillért, Felülfizetésekért ezúton mond hálás köszönetet az egyesület vezetősége.

— **A Wolaffka-telepi egyesület,** f. hó 19-én saját helyiségében évi rendes közgyűlést tart. Ugy a rendes, mint a póttagok megjelenését kéri az elnökség. A gyülés délután négy órakor kezdődik. Tárgysorozat: Évi zárszámadás ismertetése és elfogadása s felmentés megadása, az új tisztikar és választmány megválasztása, az új évi költségvetés előirányzat. Az esetleges indítványok a közgyűlés előtt 24 órával az elnökségnek beadandók. Folyó hó 26-án, este hét órai kezdettel nagy szabásu álarcos bált rendez az elnökség.

— **Rácz Jancsit ismét meghivták a rádióba.** A közelmúltban már többször volt alkalma Rácz Jancsinak és kitünő zenekarának a rádió útján is szórakoztatni nemcsak a debreceni, de az egész magyarországi, sőt a külföldi magyar zenekedvelő közönséget is. Minden szereplése után igen sokan keresték fel, minden tájáról az országnak, a kiváló debreceni cigány-művészt, aki egyike a leghivatottabb magyar nóta interpretálóknak. Most aztán ismét felkérte a rádió vezetősége Rácz Jancsit, hogy február hó első felében teljes zenekarának közre működésével játszon a csodás hullámok számára. Nemcsak a debreceni közönség, de minden magyar zenekedvelő szívesen és örömmel hallja debreceni Rácz Jancsinak szereplését és nagy érdeklődés előzi meg a február hó első felében előirányzott hangversenyt.

— **Dóczy Béla iparostanonciskolai tanító nyerte az országos tanoncoktatási pályázat első díját.** Ismeretes hogy a vallás- és közoktatásügyi miniszter az iparostanoncok vallásos és szakmai nevelésének a tanulmányozása érdekében országos pályázatot hirdetett, melyen a magyra pedagógiai élet számos kiválósága is résztvett. A pályázatok a kultuszminszterium ipar oktatási főigazgatósága birálta felül, mely értesítette Dóczy Bélát, a debreceni iparostanonciskola nagyképzettségü tanitóját, hogy az első díjat „Haladva jutunk a célhoz" cimü értékes dolgozatával ő nyerte meg. — Dóczy Béla nagy és megérdemelt sikere városszerte őszinte örömet keltett.

— **Irógép leirásokat és sokszorosításokat** tisztán, gyorsan s igen olcsón vállalok, Király ucca 5. szám. — Telefon: 51.

— **A Közhasznu Munkáskert Egyesület** tudatja a bérlő közönséggel, hogy még egyes telepeken, vizvezeték kel ellátott parcellák kaphatók a központi irodában, (Széchenyi ucca 13.)

x **Ügyvédi hir.** Dr. Daróczy Gusztáv ügyvéd irodáját Szent Anna ucca 10. szám alá, (Városi bérház, félemelet, 2. szám) alá helyezte át.

x **Horthy Miklós őfőméltósága** arcképe, ülőalakban, díszruhában, Strelisky felvétele, aranykeretben, megtekinthető és állandóan kapható Antalffy József könyvkereskedésében Hivatalnokoknak, hatóságoknak árkedvezmény. Telefon 612. szám.

x **Városunk leghiresebb ruhafestője és vegytisztitója, Biró, Bikaudvar (aranyéremekkel kitüntetve).**

— **A Mácsai Dalkör emlék-estje,** folyó hó 18-án, szombaton este nyolc órai kezdettel a Kollégium II. em. énektermében lesz megtartva, melyre szeretettel hiv minden dalosbarátot az elnökség. Műsora: 1. Beethoven: Isten dicsősége. Dalkör. 2. Megnyitó beszéd. Tartja: vitéz Kanabé Dezső tanár, a dalkör alelnöke. 3. Stojanovits: Érik a érik a... Fekete szem éjszakája. Szeghő: Esik eső.... Dalkör. 4. Zongorajáték. Előadja Szabó Emil zongoraművész, a dalkör karnagya. 5. „Mácsai Sándor munkái és munkássága", irta és felolvassa Győri Lajos, a dalkör titkára, közbe eső Mácsai átíratokat énekli a dalkör. 6. Végvári: Nagy magyar télben... Szavalja: Nagy Béla, a dalkör tagja. 7. Silcher: A bárd dal. Szügyi: Maradj, mardj... Kacsóh—Horváth: Késő ősz van... Dalkör. 8. Vígjelenet Előadja: Nagy Endre, a dalkör tagja. 9. pápai Molnár: Szegény székely nép.... Ammer: Nem! nem! Soha! Dalkör. — Az emlékestre belépődij nincsen. Műsor ára ötven fillér, mely kötelező. Felülfizetéseket a dalkör céljaira köszönettel fogadunk és hírlapilag nyugtázunk.

x **Minden könyvkereskedésben megszerezheti Szalacsy Rácz Imre „Magyar sors" cimü legújabb könyvét.**

— **Házasságok.** Az állami anyakönyvi hivatalban a tegnapi napon a következő házasságkötéseket jelentették be: Zsufos István—Molnár Eszter. Varga László—Bakó Adél. Nagy István—Izsó Julia. Fodor János—Kovács Julia. Nagy István—Kovács Julia.

— **Születések.** — Az állami anyakönyvi hivatalban a tegnapi napon a következő születéseket jelentették be Gál Ferenc csizmadia-s. leány Margit. Tóth Károly földmives, leány Mária. Kerékgyártó Ferenc molnár l. Gizella Veres József szerelősegéd, fiú László. Terner Béla kereskedő, fiú Péter. — Szilágyi József tanár-s., fiú László. Kuji János festősegéd, fiú Vilmos. — Varga József földmives, leány Ilona.

— **Halálozások.** Az állami anyakönyvi hivatalban a tegnapi napon a következő halálozásokat jelentették be: özv Katona Mihályné ref. 70 éves Csapó ucca 27. szám. — Kurucz János gk. 62 éves, Oláh Károly ucca 29. özv. Szőke Mihályné ref. 53 éves, Virág ucca 23. szám. — Nagy Kálmán ref. 65 éves, Uszó ucca 12. szám. — Nagy Endre ref. 24 éves, Péterfia u. 52. szám. — Antal Erzsébet ref. 19 éves, Csóka ucca 11. szám. — Szabó Jánosné ref. 32 éves, Kar ucca 23.

SPORTHIREK

UJPEST GYŐZELEMMEL FEJEZTE BE A TURÁJÁT.

Ujpest utolsó egyiptomi mérkőzésén 2:0-ra győzte le az egyiptomi válogatott csapatot Kairóban. Ujpest hat mérkőzést játszott Egyiptomban, ötször győzött, egyszer eldöntetlen volt. Rugot 24 gólt, kapott hetet. A csapat január 15-én érkezik Triesztbe és onnan Münchenbe utazik.

A BÁSTYÁT

nagy lelkesedéssel fogadták Szegeden és a város nevében Pálffy József helyettes polgármester üdvözölte az Olaszországban szép sikerrel szerepelt csapatot.

EÖTVÖS ZOLTÁN HATODIK LETT A NEMZETKÖZI GYORSKORCSOLYÁZÓ VERSENYBEN.

Leviczky Piroska a műkorcsolyázásban harmdik.

Davos, január 11. A főiskolai téli sport világbajnoki mérkőzéseinek utolsóelőtti napja és a nemzetközi gyorskorcsolyázó verseny két uj világrekordot hoztak. A finn Tunnberg ezer méteren megjavította Oszkar Mattisen 15 évvel ezelőtt ugyancsak Svájcban felállított 1.31.8 mp. idejét. Az uj világrekord 1.28.4 mp.

A norvég Ballangrund 5 ezer méteren állított fel uj világrekordot. Megjavítva a mult évben Davosban felállított világrekordját. A rekord 8.24.6 volt, míg az uj világrekord 3 teljes mp-vel jobb. A nemzetközi gyorskorcsolyázó versenyben a magyar bajnok Eötvös Zoltán ezer méteren 1.37.4 mp. idővel uj rekordot állítva fel a nagy nemzetközi mérkőzésben hatodik helyre jutott. A műkorcsolyázásban minden dicséretet megérdemelt Leviczky Piroska, aki harmadik lett.

PAULOVICS PÁL KERÜLETI ELŐADÓ SZABADSÁGON.

Paulovics Pál, a keleti birkozó kerület agilis előadója február közepéig szabadságra ment. Helyettesítésével Steinfeld István elnök, illetőleg a Birkozó Szövetség Faulwetter Józsefet, a DVSC kiváló birkozó szakosztályi előadóját bízta meg.

A MAGYAR BIRKOZÓK SZÖVETSÉGE

közli a most összeállított versenynaptárt a tavaszi szezonra. A versenynaptár felöleli az ország összes nagyobb birkozóversenyének terminusát.

Versenynaptár.

Január 18. Osztrák—magyar mérkőzés.

Január 26. Legjobb vasutas cim verseny.

Február 2. Testvériség junior.

Február 9. Budapest bajnokság.

Február 16. Herminamezői AC ifjuságí.

Február 23. Máv. II. oszt. senior.

Március 2. Műegyetemi AFC junior.

Március 9. Munkás TE II. oszt. senior.

Március 16. Testvériség I. oszt senior.

Március 30. Csapatbajnokságok. I. nap.

Április 6. Csapatbajnokságok II. nap.

Április 13. Csapatbajnokságok III. nap.

Április 20. Vasas SC junior.

Április 27. Kispesti SC ifjuságí.

Május 4. Műegyetemi AFC I. oszt. senior.

Május 11. Kispesti AC junior.

Május 25. Bp. Vasutas II. oszt. senior.

Május 29. Magyar bajnokság I. nap.

Junius 1. Magyar bajnokság II. nap.

Felhivjuk a terminust foglalt egyesületek figyelmét arra, hogy a versenyek esetleges meg nem rendezését 3 héttel előbb bejelenteni tartoznak.

A versenynaptárban előálló változások a sportlapokban esetről-esetre közölve lesznek.

Részletfizetésre tüzelőanyag

beszerezhető a

Köztisztviselők Szövetkezeténél

Iroda: Salétrom-u. 34. Telefon 14-34, 10-55, 9-90.

A sebészeti klinika felhivása a vért-adókhoz

A sebészeti klinika vértadókat keres vérátömlesztéshez. Egy vérátömlesztésért a vértadó 40.— pengő dijat kap. Jelentkezés januárban minden kedd, csütörtök és szombat délelőtt 9 órakor a sebészeti klinika irodájában.

Ugyancsak felülvizsgálat végett jelentkezzenek a régi vértadók is, mert különben a névsorból töröltetnek.

Sebészeti klinika igazgatósága.

NYILT-TÉR

*E rovat alatt közlöttekért nem vállal felelősséget sem a szerkesztőség, sem a kiadóhivatal.

NYILATKOZAT.

A „Debreczeni Független Ujság" cimü napilap f. hó 11-iki számában egy szenzációnak szánt és ennek megfelelően kiszinezett cikk jelent meg, amely velünk és illetve debreceni fiók-üzletünk ügyeivel foglalkozik.

Nem kivánunk e helyen a cikk egyes állitásaival részletesen foglalkozni, mert véleményünk szerint erre elég módunk lesz a cikk nyomán meginditandó különböző hivatalos eljárások során.

Miután azonban a cikkben foglaltak alkalmasak lehetnek arra, hogy a közönség aggodalmát 60 év óta fennálló és becsülettel működő cégünk eljárása ellen felkeltsék, egyelőre csak annyit tartunk szükségesnek kijelenteni, hogy az ellenünk megindult iparhatósági eljárás első perceiben kiderült, hogy itt egy jelentéktelen félreértésről van szó és éppen ezért az ügy egyelőre ezen félreértés kideritése érdekében, a nyomozás stádiumában folyik. Bármennyire kiváló tehát a Debreceni Független Ujság fantáziája, amellyel egy soha meg nem tartott tárgyalás legkisebb részleteit is leirja, mégis közölnünk kell, hogy debreceni fióküzletünk fennállása óta működését soha egy percig be nem szüntette és azt továbbra is zavartalanul folytatja.

Bár meg vagyunk győződve arról, hogy n. é. Vevőink, működésünket ismerve, nem fognak hitelt adni a Debreceni Független Ujság reklámizü támadásának, mégis kötelességünknek tartottuk fenti tájékoztatás közzétételét.

Ha a szükség ugy kivánja, az ügyre a nyilvánosság előtt még visszatérünk.

Debrecen, 1930 január 11.

Neuländer K. és Testvérei,
férfiszabó cég.

Sodrony ágybetétet
legjobb minőséget készit
Neumann Piarista utca 17

Gazdaság - ipar - kereskedelem

Baromfitenyésztők figyelmébe

A Tiszántúli Mezőgazdasági Kamara kisujszállási kisérleti gazdaságában létesített minta-baromfitelepéről ez év tavaszán kedvezményes árban ad ki a Tiszántúl baromfitenyésztő gazdaközönségének könnyü amerikai fehér Leghorn tenyészetéből kiváló keltető tenyésztojásokat.

A fehér Leghorn a legjobb tojótyukfajta, melynek tenyésztése Amerika után ma már egész Európában és hazánkban is elterjedt. Rendkívül gyors fejlődésü és okszerü takarmányozás mellett átlag 180—200 tojást, nem ritkán jóval többet is tojik évente. Volt olyan tojóverseny, ahol egyes tojók évi 300 darabot tojtak. Éppen bő tojáshozama miatt azonban nem kotló és rossz csibenevelő. Ezért a Leghorn tenyésztők nagyobb üzemekben gépkeltetésre rendezkednek be, kisebb tenyésztők pedig más fajta tyukkal, méginkább pulykával keltetik ki a Leghorn csibéket.

A Tiszántúli Mezőgazdasági Kamara a kedvezményes tenyésztojás kiosztási akciót az igénylők jelentkezésének sorrendjében, tenyésztojás termelése lehetőségének sorrendjében eszközli.

Jelentkezéseket, illetve ily kedvezménykéréseket legkésőbb folyó évi március hó 1-ig vesz figyelembe, — mindaddig, amíg egész remélhető készletére az igénylés megtörténik. A készlet kimerülése után jelentkezőket azonnal fogja értesíteni, hogy igénylésük már nem teljesíthető. Ezért ajánlatos mielőbb bejelenteni, mert lehet, hogy már február elejére tuljegyzés lesz.

Gazdasági cselédeknek, hivatásos mezőgazdasági munkásoknak és 10 kat. holdasnál kisebb törpebirtokosoknak legalább 25 drb keltető tojás rendelése esetén darabonként 60 (hatvan) fillérért adja a tenyésztojásokat a csomagolási és posta önköltségének külön felszámításával, amely tojások ara más ily tenyészetekben egy pengő, sőt ennél is több.

A 10 kat. holdasnál nagyobb birtokosok és bérlők és bárki más darabonként 70 (hetven) fillérért kapják a tenyésztojásokat, de 100 darabnál kevesebb nem jelenthető be. Posta és csomagolási önköltséget külön kell a rendelőnek viselnie.

Az igénylések kamaránk hivatalánál szóbelileg, vagy irásban eszközlendők (Debrecen, Hunyadi u. 5. I. em.).

Terménytőzsde

A tengerentuli lényegesebb árcsökkenések következtében a gabonapiacon lanyhán indult az üzlet. A készáruvásáron később is alacsonyabb árfolyamok voltak érvényben, végeredményben azonban a buza ára nem változott, csupán rozs volt olcsóbb 15 fillérrel, a tengeri pedig 10 fillérrel. A külföldi lanyhaság következtében a határidők is alacsonyabb árfolyamok mellett indultak, de az üzletidő második felében már figyelmen kivül hagyták a tengerentuli lanyhaságot.

A határidőpiac hivatalos árfolyamai: Buza márciusra 22.95, 22.92, 23.04, 23.05, 23.06, 23.07, 23.10, 23.11, 23.05, 23.10, zárlat 23.09—23.10, májusra 23.87, 23.90, 23.96, 24.00, 23.98, 24.05, 23.97, zárlat 24.00—24.02, októberre 23.50, 23.48, 23.44, 23.52, 23.54, 23.56, 23.57, 23.60, 2366, 23.60, zárlat 23.65—23.66.

Rozs márciusra 14.65, 14.70, 14.65, 14.74, 14.75, 14.72, 14.65, 14.76, 14.64, 14.71, zárlat 14.70—14.71, májusra 15.50, októberre 16.20, 16.26, 16.29, zárlat 16.29—16.30.

Tengeri májusra 15.02, 15.01, 15.08, 15.10, 15.01, 15.06, zárlat 15.06—15.07.

Tranzitó tengeri májusra 14.52, 14.54, 14.57, 14.52, zárlat 14.52—14.55.

A budapesti árutőzsde hivatalos árfolyamai: Buza tiszai 77 kg 23.45—23.85, 78 kg 23.75—24.05, 79 kg 24.05—24.50, 80 kg 24.35—24.65, felsőtiszai 77 kg 23.10—23.35, 78 kg 23.30—23.55, 79 kg 23.60—23.80, 80 kg 23.65—23.75, fejérmegyei 77 kg 22.00—22.25, 78 kg 22.25—22.45, 79 kg 22.50—22.70, 80 kg 22.60—22.80, dunántuli 77 kg 1.95—22.20, 78 kg 22.20—22.40, 79 kg 22.45—22.65, 80 kg 22.55—22.75, pestmegyei 22.10—22.35, 78 kg 22.35—22.55, 79 kg 22.60—22.80, 80 kg 22.70—22.90.

Pestvidéki rozs 13.80—13.95, egyéb rozs 13.80—13.95, takarmányárpa I 15.80—16.50, takarmányárpa II. 15.30—15.75, felsőmagyarországi sörárpa 19.50—21.50, egyéb sörárpa 17.50—19.50, köles 11.50—12.00, repce 52.00—53.00, tiszai tengeri 12.90—13.10, egyéb tengeri 12.80—12.90, zab I. 14—15, zab II. 13.25—13.75, korpa 9.75—9.90, lucernamag 130—150, lóheremag orankás 74—80.

DEBRECENI PIACI ÁRAK.

A *zöldségpiacon* semmi változás nem történt. A *baromfipiacon* a termelőknél, valamint a kereskedőknél is nagy volt a felhozatal. A termelők árui gyorsan elkeltek, míg a kereskedőké nagyrészt visszamaradt. A *gyümölcspiacon* a felhozatal rendes téli felhozatal volt.

Zöldségárak: fehérkáposzta 8—10, kelkáposzta 12, karfiol 50, zeller 8—10, sárgarépa 8—12, petrezselyem 8—12, vereskáposzta 10—30, burgonya 6—12, hagyma 6—12, fokhagyma 150—180, torma 80—120 fillér kilója.

Gyümölcsárak: alma 40—90, körte 80 fillér kilója.

A DEBRECENI TERMÉNY- ÉS TAKARMÁNYVÁSÁR ÁRAI.

Buza 22—23, rozs 12.50—13.50, árpa 12.50—14, zab 10—12, tengeri 10—10.40, lucerna 6.50—10.50, széna 4.50—7.00, lóhere 6.50—8.00, bükköny 4.50—5.00, szalma (alom) 3.20—3.50, szalma (rozs) 3.50—4.20, répa (cukor) 1.50—2.00, répa (takarmány) 1—1.20.

KÉPESITETT ÁCSMESTEREK FIGYELMÉBE!

A debreceni Ipartestület képesített ácsmesteri szakosztálya hétfőn, f. hó 13-án este hat órakor az Ipartestület hivatali helyiségében szakosztályi ülést tart. Tárgy: Munkások ügye és kongresszus ügy. Miután a tárgysorozaton fontos ügyek szerepelnek, a tagok teljes számu és pontos megjelenését ezuton kéri a szakosztály elnöksége.

VIZVEZETÉK-, LÉGSZESZ- ÉS FÜTÉSI SZERELŐMESTEREK FIGYELMÉBE!

A debreceni Ipartestület vizvezeték-, légszesz- és fütési szerelő szakosztálya f. hó 13-án, hétfőn este 6 órakor az Ipartestület kistanácstermében szakosztályi ülést tart. Tekintettel a tárgyalandó ügyek rendkívül fontos voltára, ezuton kéri az elnökség a tagok feltétlen és pontos megjelenését.

A DEBRECENI IPARTESTÜLET MÜSZERÉSZ-, AUTÓ- ÉS VILLANYSZERELŐ SZAKOSZTÁLYA

f. hó 14-én, kedden este fél hét órai kezdettel tartja meg szakosztályi ülését az Ipartestület kistanácstermében, amely ülésre, miután azon rendkívüli fontos ügyek tárgyaltatnak, ezuton hivja meg a tagokat a szakosztály elnöksége.

Felhivás az összes háztulajdonosokhoz

Tekintettel arra, hogy a jövedelmi-, vagyon- és általános kereseti adókra vonatkozó bevallást azokra nézve, akik a rögzitést fel akarják mondani, e hó végéig be kell adni a m. kir. adóhivatalhoz, felkérem az összes háztulajdonosokat, hogy mielőtt vallomási iveiket beadnák, az egyesület elnökségének irodájában átvizsgálás végett bemutatni sziveskedjenek, ahol a további felvilágositást megkapják.

Debreceni Háztulajdonosok Egyesülete nevében:
Biró Sándor sk.,
ügyv. elnök.

Vh. 2021—1929. szám.

ÁRVERÉSI HIRDETMÉNY.

A debreceni kir. járásbiróságnak 1929. Pk. II. 45.416. számu végzése folytán 65 pengő tőke a fizetett összeg betudásával, ennek megitélt kamatai és 30.63 pengő eddigi és a még felmerülendő költségek behajtása végett dr Fenyves Ignác ügyvéd által képviselt Leitner és Rőmer utóda cég, valamint az 1929 Pk. II. 45.417. sz. végr. ügyben 150 pengő s jár. erejéig ifj. Warczika Róbert javára ellen 1930 évi január hó 14. napjának délelőtt 9 órakor Debrecenben, Maróthy György-utca 40. számu háznál 200 P-re becsült ingók, u. m.: üzletberendezés birói árverésen a legtöbbet igérőnek esetleg becsáron alul is eladatnak az 1881. évi LX. tc. 107. és 108. paragrafusa értelmében.

Debrecen, 1929 december 14.

Tihanyi Vilmos,
bir. végrehajtó.

HIRDETMÉNY.

Az 1929:XXX. tc. 23. §-ának 4. pontja alapján közhirré teszem, hogy Debrecen sz. kir. város törvényhatósági bizottsága a f. évi január hó 13-án, hétfőn d. e. 9 órai kezdettel a városháza közgyülési termében közgyülést tart.

A közgyülés tárgysorozata a városháza hirdető tábláján ki van függesztve s a közigazgatási kiadó hivatalban is megtekinthető a hivatalos órák alatt.

Debrecen, 1930 január 11.

Dr. Vásáry István sk.
polgármester.

ÁRVERÉSI HIRDETMÉNY.

Debrecen állomás teherkiadási raktárában f. hó 14-én délelőtt 9 órakor nagy árverés tartatik, mely alkalommal eladásra kerül 6 hordó bor, 2 hordó likőr, 1 láda tea 1 tábla rézlemez, 1 kocsi tűzifa, 1 hordó ásványolaj, 1 láda autórész, 1 láda pótkávé, 1 láda vegyesáru, 2 láda glicerinkénsav, stb.

Németh s. k.
raktárfőnök.

Kiadó üzlethelyiség.

A debreceni ref. egyház Hatvan-utca 1—3. sz. bérházának 7. sz. üzlethelyisége f. évi január hó 15-től bérbeadó. Értekezni a ref. egyház g. gondnoki hivatalában, Kálvin-tér 17. sz.

HIRDETMÉNY.

Debrecen város guti erdeiben 400, a Nagyerdőben pedig 30 munkás tuskózásnál alkalmazható. Felhívom a munkanélkülieket, hogy a hatósági munkaközvetitő hivatalnál munkára jelentkezzenek. **Polgármester.**

A debreceni kir. járásbiróság, mint telekkönyvi hatóság.

22012—1929. szám.

Arverési hirdetmény-kivonat.

Dr Brüll Henrik engedményese Ekly József végrehajtatónak özv. Szilágyi Jánosné és társai debreceni lakosok végrehajtást szenvedők ellen inditott végrehajtási ügyében a telekkönyvi hatóság végrehajtási utóajánlatra ujabb árverést 1920 P tőkekövetelés és járulékai behajtása végett a debreceni kir. járásbiróság területén levő Debrecen sz. kir. városban fekvő s a 651. sz. tkvi betétben A. I. 1—5. sor, 25886, 25867, 25868, 25869 és 25870. hrsz. alatt foglalt 9 hold 1003 négyszögöl területü 92. sz. ház, udvar, szántó és rétből (a Fancsikán) az özv. Szilágyi Jánosné sz. Tóth Zsuzsánna, Smogrovits Jánosné sz. Szilágyi Juliánna és Kovács Jánosné sz. Szilágyi Mária nevén álló 48/72-ed részre 1580 P kikiáltási árban C. 1. és 2. sorsz. alatt Debrecen sz. kir. város közönsége és a kaszáló birtokosok javára bekebelezett szolgalmi jog fenntartása mellett, továbbá a debreceni 12153. sz. betétben A. I. 1. sor 16200/2. hrsz. és a 12154. sz. betétben A. I. 1. sor, 16199./4 hrsz. a. foglalt 1 hold 272 négyszögöl területü szántóból együttesen az özv. Szilágyi Jánosné sz. Tóth Zsuzsánna nevén álló ½ részre 1120 P kikiáltási árban.

Az árverést 1930. évi február hó 5. napjának délelőtt 9 órakor a telekkönyvi hatóság hivatalos helyiségében, Deák Ferenc-utca 17. sz. 1. ajtó fogják megtartani.

Az árverés alá kerülő ingatlanok a kikiáltási árnál alacsonyabb áron nem adhatók el.

Az árverelni szándékozók kötelesek bánatpénzül a kikiáltási ár 10 százalékát készpénzben, vagy az 1881:LX. tc. 42. §ában meghatározott árfolyammal számitott óvadékképes papirosban a kiküldöttnél letenni, hogy a bánatpénznek előlegesen birói letétbe helyezéséről kiállitott letéti elismervényt a kiküldöttnek átadni és az árverési feltételeket aláirni.

Az, aki az ingatlanért a kikáltási árnál magasabb igéretet tett, ha többet igérni senki sem akar, köteles nyomban a kikáltási ár százaléka szerint megállapitott bánatpénzt az általa igért ár ugyanannyi százalékáig kiegésziteni.

Debrecen, 1929 nov. hó 7.

Koós sk. kir. jb. alelnök.
A kiadmány hiteléül
Szentgyörgyi, kiadó.

Hirdetmény.

Városi nyugdijasokat, özvegyeket értesitjük, hogy féláru vasuti arcképes igazolványukat 1930. évre való érvényesités végett 1930 január hó 22-ig adhatják be a városi számvevőség I. emelet 11. sz. szobájában.

Az igazolványok érvényesitési illetéke egy pengő, uj igazolványok kiállitási illetéke 2 (kettő) pengő. Elveszett, elrongyolódott, vagy elkésve beküldött igazolványok után még külön 3 pengő illeték fizetendő.

A családi pótlékban, ill. nevelési járulékban részesülő gyermekek után még 16.— P téritési dij is fizetendő.

Városi számvevőség.

Az ipari munkanélküliség gyógyszerei

Irta: zsarolyáni Szekeres Endre dr

Az emberi társadalmak berendezése csak viszonylagos értékkel bir. A társadalom mai állapotánál, rendjénél és intézményénél lehet jobbat, de lehet rosszabbat is elgondolni. Közérdekünek, tehát fenntartandónak és fejlesztendőnek most már azt a társadalmi berendezkedést kell tartanunk, a mely az embereknek a legmegfelelőbb szellemi és anyagi szükségletkielégitést tudja nyujtani. A tökéletesebb emberi együttélést biztositó kultura és civilizáció felé való haladást, ekként egyedül csak egy szellemi és anyagi értelemben kellően eredményes termelés biztosithatja. A magyar társadalom azonban már régóta nem képes tagjait a szükséges gazdasági javakkal ellátni. Igy állott elő a munkanélküliek különböző csoportja.

Ez alkalommal az ipari munkanélküliség elleni küzdelem eszközeit szándékozom megvilágitani.

Az ipari munkanélküliség városi probléma, még pedig nagyvárosi probléma. Természetes, hogy ahol sok ember összegyül sokszor céllal, sokszor céltalanul, ott a munkanélküliségnek veszélye és eshetőségei is nagyobbak. Az a körülmény, hogy a városokban több a vállalkozás és nagyobb a munkáslétszám, rendszerint átmeneti munkanélküliséget idézhet elő, amelyet azután a gyakori műhelyváltoztatások és munkáscserék még fokoznak. A városi munkanélküliséget — előidézheti még: a termelésben előállható időleges zavar, üzemredukciók, a munkások ragaszkodása a már megszokott lakhelyhez; mindezek sokszor olyan helyeken is munkanélküliséget idézhetnek elő, ahol különben munkaalkalmak bőven találhatók. Az ipari munkanélküliség következményei a városokban, ahol minden gazdaság, mint tiszta pénzgazdálkodás jelenik meg, egyesek által sokkal nehezebben viselhetők, mint falun, hol a bérek jó része természetben fizettetik. Végeredményben az ipari munkanélküliség fokozásához nagy mértékben hozzájárul: a munkakereslet és munkakinálat aránytalansága és a munkapiac szervezetlensége. Ezek a körülmények most már rendkivüli fontosságot adnak mindazoknak az eszközöknek, amelyeknek alkalmazása révén az ipari munkanélküliség fellépését megelőzhetjük és tovaterjedését megakadályozhatjuk.

Véleményem szerint az ipari munkanélküliséget sem pénzadományokkal, sem pedig közmunkákkal gyógyitani nem lehet. Ezek csak pillanatnyilag segitenek a munkanélküliségen s legfeljebb mint átmeneti segitőeszközök fogadhatók el. Amellett a pénzbeli segélyezés, mint szegénysegélyezés lealázó is az önérzetes munkásra. Ezért az ideiglenes segélyezésnek is megfelelőbb, eredményesebb formája: a közmunkák végeztetése. E közmunkák végeztetésének se legyen azonban alamizsnaszinezete mert elriasztja a jobb munkásembert és eltéveszti tulajdonképeni célját.

Ezek után az ipari munkanélküliség leküzdésének állandóbb hatásu módjait és eszközeit másutt kell keresnünk.

E téren első lépés: a **munkapiac szervezése**, — még pedig az egész országban felállitott és céltudatosan vezetett: munkaközvetitő hivatalok utján. Angliában is először a pénzbeli segélyezéssel küzdöttek a munkanélküliség ellen, ma pedig e küzdelmet az állami munkaközvetitők megszervezése utján folytatják.

A munkaközvetités nagy feladatát tulajdonképen az állami szervek tudják eredménnyel szolgálni. E téren a magán-munkaközvetités csak szük körben töltheti be hivatását. A szakszervezeti munkásközvetités pedig csak a szervezett munkásnak áll rendelkezésére.

Jelenleg — a munkaközvetitő igénybevétele még Angliában sem kötelező. Felfogásom szerint azonban a munkaközvetitő csak akkor tud hivatásának tökéletesen megfelelni, ha annak igénybevétele mindkét félre nézve kötelező volna. Igy a zállam valóban tökéletes nyilvántartást vezethetne az ipar egyes ágainak munkaviszonyairól és sokkal jobban tudná ellenőrizni a munkások alkalmaztatását is.

Az ipari munkaközvetitő is csak ugy tud igazán hivatásának megfelelni, ha megtudja valósitani azt a nagy elvet, hogy a munkásokat rátermettségük, képességük szerint osztályozza és a munkások ezen értékesebb rétegeinek állandó foglalkoztatását biztositja. A kiválasztás folytán előálló gyengébb munkáselemek segélyezése most már, ha ezek munkanélkül vannak, a szegénysegélyezés csoportjába kell hogy tartozzék. Mig a munkásság értékesebb elemeinek támogatása és standardjának fentartása pedig a munkanélküliség elleni biztositás feladata. — Mert egy jól müködő munkaközvetitő rendszer nélkül a munkanélküliség elleni biztositás sem tud önmagában eredménnyel müködni.

A munkanélküliség elleni biztositás is csak ugy tud hivatásának megfelelni, ha az állami szervként müködik. E szervbe való belépést a munkás részére kötelezővé kell tenni, különben a biztositást csak a legelőrelátóbbak és legtehetősebbek fogják megtenni, tehát a munkásságnak az a rétege, amely valószinüleg azt a legkevésbé fogja igénybe venni.

Sajnos, hogy a munkanélküliség elleni biztositás megvalósitásáról a mi ipari népességünknek még hosszu ideig le kell mondania. A magyar közgazdasági élet jelenlegi válságos állapota nem bir el ujabb szociális terheket. Különben a munkanélküliség esetére való biztositás gazdag, tőkerős társadalmak által is csak korlátolt mértékben és korlátolt időtartamra oldható meg. S még ilyen esetekben is csak akkor birják el a társadalmak a munkanélküliség esetére szóló biztositás költségeit, ha az a munkásság részéről egyuttal nem jelenti a dolgozni nem akarás esetére való megélhetés kihasználását. Mert egy állam sem adhat munkaképes embernek munkanélkül való eltartására jogot, legfeljebb ezt csak saját léte feláldozásával teheti meg.

Az ipari munkanélküliség leküzdésének egyik hathatós eszköze továbbá az ipari szakoktatás célszerü és korszerü kiépitése. A nagyobb tudás, a szélesebb látókör jobban képesiti az egyént saját sorsának helyesebb intézésére és egyuttal megkönnyiti az egyes foglalkozásokban az átmenetet és gyorsabb érvényesülést.

Az ipari munkanélküliség ellen való leghathatósabb és legmaradandóbb segitőeszköz voltaképen: az öntudatos ipari politika. A helyes iparfejlesztő politika, a mely többoldaluvá és intenzivebbé teszi az ipari termelést, egyuttal számos munkaalkalmat is teremt és a nemzeti termelésnek egyre több ágát fejleszti ki. — Az ilyen ipari politika tehát nemcsak a legállandóbb és legbiztosabb produktiv segitséget nyujtja a munkanélküliség ellen, hanem egyuttal az általa létrehozott munkaalkalmak utján a fedezetet is megteremti a munkahiánytól megmentett munkások eltartására.

A magyar közgazdasági életben sok munkaalkalmat lehet teremteni még az ipari élet átalakitása, racionalizálása következtében is. — A ma uralkodó éles gazdasági versenyben az ész, a képzettség mindinkább döntőbb jelentőségre emelkedik. Igy az ipari élet terén is azok a nemzetek boldogulnak a legjobban, amelyek a technikának a legmodernebb eszközeit alkalmazzák. Ez a tény a racionálizálás eredménye, amelynek alapelve, hogy a szellemi munkát elválasztja a mechanikai munkától s ezáltal az emberi képességek tökéletesebb kihasználását teszi lehetővé.

Az ipari munkanélküliség elleni küzdelem egyik segitő eszköze az is, ha a közönség a hazai ipart támogatja. Nálunk divat a külföldi iparcikkek vásárlása akkor is, amikor abban az áruban hasonló magyar termék is vásárolható. A társadalom ilyenkor nem gondol arra, hogy ezáltal a külföldi ipart támogatja, idegen munkásoknak ad kenyeret, mig a hazai iparvállalatokban fekvő nemzeti tőke is kamatozatlanul hever.

Végül az ipari munkanélküliség elleni harc egyik leghatalmasabb eszköze: a munkára való készségnek, a kötelességérzetnek, az eredményes munkateljesitménynek, mint erkölcsi kötelességeknek a legszigorubb betartása és lehető fokozása. A magyar gazdálkodó társadalom is csak ezen nagy erkölcsi javak birtokában, valamint azok eredményes alkalmazásával fog tudni megerősödni. Mert elveszett az a társadalom, amely az államtól vár mindent és nem veszi észre, hogy a gazdasági nyomoruságtól, a forradalmak barbarizmusától csakis a maga önfeláldozó munkája és ereje védheti meg.

Váltsák meg a vitézségi érem pótdijakat

A frontharcosok tiz pontban foglalták össze kéréseiket.

A magyar frontharcosok az alábbiakban foglalták össze, hogy mit kér és mit vár szövetségük:

1. Megbecsülést, méltánylást, tiszteletet ugy az államhatalom, mint a társadalom részéről.

2. A vitézségi érempótdij rendezését a rendelkezésre álló állami, társadalmi és gazdasági erők igénybevételével.

Erre vonatkozólag a Frontharcos Szövetség budapesti vezetősége memorandummal fordult az illetékes szakminisztériumokhoz, a melyben javaslatot tett ezen kérdés megoldására, és pedig olyképen, hogy

váltassék meg az arany vitézségi érem 6300 pengővel, a nagy ezüst vitézségi érem 1800 és a kis ezüst vitézségi érem 900 pengővel, és pedig:

az 1914-ben adományozottak 1930
az 1915-ben adományozottak 1931
az 1916-ban adományozottak 1932
az 1917-ben adományozottak 1934
az 1918-ban adományozottak 1935

évben kerülnének megváltásra. — Minden kilátás meg van arra, hogy ez a javaslat a költségvetés során tárgyalás alá kerül.

3. Közszolgálati alkalmaztatásukból harctérre küldött és onnan visszatért frontharcosok háborus éveinek teljes beszámitását ugy az előléptetés, mint a nyugdij szempontjából.

4. A háboru után közszolgálatba lépett frontharcosok háborus éveinek beszámitását előléptetés és nyugdij szempontjából.

5. Ugyanazon korosztályba tartozó felmentettek, itthonmaradottak előléptetési rangszámának és fizetési osztályuk megállapitásának a frontharcos tisztviselőtársak javára történő kiigazitást.

6. Ugy az állami, mint a magángazdaságokban betöltésre kerülő állásoknál a frontharcosok elsőbbségi jogának intézményes biztositását.

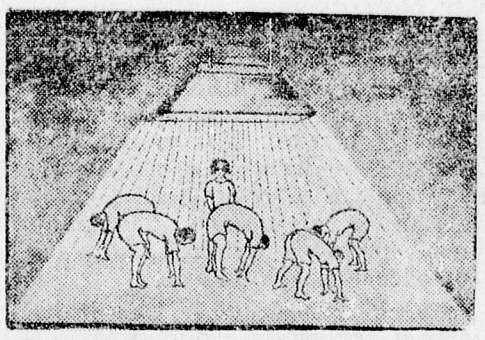
7. Az állami hasznothajtó jogositványok kiadásánál a frontharcosok elsőbbségi jogának intézményes biztositását.

8. Frontharcosok részére elhalálozásuk esetén az összes állami és községi temetkezési intézeteknél temetkezési kedvezmény, a hátramaradottak részére pedig temetési segélynyujtás biztositását.

9. Az arról való gondoskodást, hogy a frontharcosok elhalálozásuk esetén, volt katonai rangjuknak megfelelően, bármily szerény keretek közt is katonai végtisztességben részesüljenek.

10. A magyar frontharcostörvény megalkotását, mely a világháboru frontharcosai részére intézményesen biztositsa azokat a jogokat, amelyek minden egyes nemzeti államban megilleti azokat, akik életük kockáztatásával és testi épségük veszélyeztetésével szolgálták hazájukat.

Mesterséges napfény

(Quarz-lámpa) alatt, svéd és dán gyógytorna, a Therapia gyógyintézetben.

A gyógytornát Falussy Margit, a testnevelési főiskola jelesen végzett növendéke vezeti. **Tornajátékokkal** kiegészitve. Érdeklődni és jelentkezni lehet délelőtt 9—12-ig, délután 3—6-ig, Füvészkert ucca 4. szám. — Telefon: 980.

Ugyanott Diathermia, iszap, villany és szénsav kezelések.

Stefániai Imre

Irta: Füredi F. Gusztáv

Ma este a Filharmónikusok hangversenyén Stefániai Imre játszik a Bika nagytermében. A kitünő müvész mindig szivesen látott vendégünk és hisszük ő is szeretettel jön körünkbe, ahol mindig esodálat, iránta való lelkesedés és fejedelmi képességei iránt való tisztelet vette körül. És méltán. Stefániai Imre legjobbjaink között is az elsők társaságában áll, tanára Zenemüvészeti Főiskolánknak, sok nagy siker részese a külföldön is, aki idegen népek elé, a messze nyugatra, hol magasabb kulturáról, kifinomodottabb izlésről és miegyébbről beszélnek, elvitte hirünket, képességeinket, müveltségünket benne magában mint ennek a magyar világnak, melyről odakint oly keveset akarnak tudni, vagy oly kevés igazat tudnak, egyik kitünősége.

Sokáig volt Stefániai Imre Spanyolországban, ahol a legmagasabb körök, fel a királyi udvarig, kedvelték, megbecsülték, kitüntették elismerésükkel, elhalmozták szeretetükkel és csodálták müvészetét. Mint spanyol királyi kamaramüvész került vissza néhány évvel ezelőtt a magyar hazába és azóta körünkben zenei életünk egyik vezető egyénisége.

Mint zongoramüvészt erős, férfias tónus, szárnyaló lendület, magávalragadó temperamentum jellemzik játékát, mely mindenesetre szimpátikusabb, mint az a nyavalygás, amellyel a mai zongorahéroszok szenvelgenek a pódiumon akár Beethovent játszák, akár Chopint. Stefániai mindkettőben a titáni hőst érezteti velünk, a nagy szenvedélyek, a hallatlan vivódások, a vulkánikus benső erők természetfeletti jelenségeit, melyek legbensőnkben megrenditenek monumentálitásukkal. Mert hogy az Appasszionata vagy az Es-dur Konzert a zongorairodalom legmonumentálisabb alkotásai, ki vitathatná? Vagy a Chopin G-moll balladája, F-moll fantáziája, vagy Sturmetudje? A mai zongoristák tulnyomó része mily holdkórosan játsza Chopint! Persze, mert nem ismerik őt magát. Azt hiszik, hogy ezeket a gyönyörü melódiákat egy beteges, ábrándos, szenzitiv lélek énekelte, hogy másokat meghasson, elérzékenyitsen. Szó sincs róla. Ha Chopin törékeny szervezetü volt is, de a lelke hatalmas volt, melyből mérhetetlen fájdalma hazája sorsa fölött megrendítő akcentusokban tört ki. Tulajdonképen majd minden müve egy hazafias költemény, egy hösköltemény, amelyben hol hazája nagyságát siratja, hol hazája fényes történeti multját énekeli meg, gyönyörü hangjaival ittott könnyeket fakasztva. (Cis-moll etud!) Ami ezek közt van, a prelüdök, a valzerek, a mazurkák, stb. ezek apró zeneképek, melyek inkább a virtuóz produktumai, persze nemzete nyelvén beszélve és érzésében felolvadva.

Stefániai elsőrendü Chopin-interpretátor, és én a magam részéről szivesebben hallgattam volna tőle, hogy felfogását tanulmányozhassam, a Chopin E-moll konzertjét, mint Csajkovszkit. Mindenesetre nagy élmény lesz közönségünk számára Csajkovszkij is. A brilliáns felépitésü münek Stefániai bizonyára kitünő tolmácsolója lesz, mert páratlan virtuozitása, acélos ereje játszva fogja győzni e konzert nehézségeit. Meg kell figyelni az ő gyöngyöző passageait, azt a nagy Liszt-konzerttónust, ahogy ő az ilyen zongorapoémát, férfias Anschlagja mellett mintegy odaleheli, pedig mily hatalmasan áradnak belőle ezek a temperamentumkitörések, amikor alig tudja magát fékezni. Stefániai nagystilü játékos. Már amikor a zongora elé ül, megelevenedik körülötte minden. Nem pózol, nem affektál és nem kivánja hogy megcsodálják, miként helyezkedik el a zongora előtt, miként tologatja ide-oda a széket, mert most nagyon közel ül, most meg nagyon messze, miként rakja lábait a pedálra, miként teszi kezeit a billentyükre, azaz előbb miként simogatja hátra dús fürtjeit, hogy a leomló hajzuhatagok ne konfundáljak világboldogító játékában, miként kacsint félszemmel, félszegen a közönségre, lesve a hatást, amelyet megjelenése előidézett, miként törülgeti már előre a homlokát, mint ezek a mai fiatal óriások, kik még alig kerültek ki a pólyából, már a pódiumra merészkednek, hogy a rendszerint papából, mamából, nagynénikből és nagybácsikból, valamint a család jóbarátaiból kikerülő **zsufolt!** terem az **országos hirü** müvész **csodás** képességeit, eh fenét, rubinsteini játékát megesodálja. Kész komikum az ilyesmit e gyerkőcöktől végigszenvedni, amikor mindezek tetejébe üres, száraz iskolás müvészetüket beprodukálják teljes lelki részvétlenséggel. Hej, régen be másként volt ez. A régi fiatalok nagyobb tisztelettben tartották azt az oltárt, mely elé az igazi müvészet áldozni jár. Csak oldott sarukkal mertek lépcsőin feltörekedni, hogy előtte leborulhassanak és szivüket, lelküket, egész valójukat szent áhitat töltötte be, hogy fensége előtt imájukat elrebeghessék. Ezekben a maiakban mindebből semmi sincs. Mit nekik Sauer, mit nekik Rosenthal, d'Albert, Dohnányi, Bartók vagy Stefániai. Ide nézz, illetve idehallgass rücskös Európa, igy kell Beethovent játszani! És nincs senki, aki ezeket a szerencsétleneket egy kis jobb izlésre tanitaná, nincs senki, aki kitanitaná ezeket a Zöglingeket egy kis szerénységre, meg türelemre, — nincs senki, aki megtanitaná őket arra, hogy ama kották nem üres betük, azok mögött egy nagy lélek rejtőzködik, egy beethoveni, egy haydni, egy mozarti, egy schumanni lélek és kedély, melynek titkaiba és mélységeibe behatolni tudni a lényeges, nem pedig a holt betüket, ezeket a kottákat lemenydörgni auf's grate Wohl! Bizúgy! No, de boldoguljanak ezek a zongorahuszárok ahogy tudnak. Az igazi müvészet majd megmutatja nekik az utat, vagy pedig lemaradnak. Az Olympusra, hála Istennek, kevés jut fel belőlük.

Stefániai már régen a kiválasztottak között van. Korai sikerek nem széditették el, hiú szerepelnivágyás sohasem bántotta, tanult, belemélyedt a dolgokba és a mikor ugy érezte, most már van mit mondania, van mit közölnie a világgal, kilépett a nyilvánosság elé, mely rögtön tisztában volt azzal, hogy itt egy olyannal került szembe, ki neki üzenetet hozott ama nagyoktól, kiknek körében fél életét eltöltötte. Szolid tudásból, meleg kedélyből és hallatlan intelligenciából áll ki az egész ember, aki egyszerü, nemes, tiszta müvészetével mindig gyönyörködtet, mert a szépnek, a fenköltnek, a magasztosnak hirdetője a maga fenkölt lelkületével, melyet a csöndességben előbb kiformált, mielőtt azt a világ elé tárta volna.

Szenzációs fordulat a hencidai gyilkosság ügyében

NEM ÖNVÉDELEMBŐL GYILKOLT AZ ELVET MÜLT SÓGOR.

Hirt adtunk már arról a borzalmas gyilkosságról, amely Szilveszter estéjén történt Hencida községben. K. Horváth Imre hencidai földmives egy székkel agyonverte sógorát: Koszorus Gyulát. A csendőrök másnap reggel jelentették az esetet a debreceni ügyészségnek, amely inditványt tett a központi vizsgálóbiróságnak a vizsgálat bevezetésére. Preineszberger Jenő a vizsgálatot el is rendelte és azt az elmult napokban nagy alapossággal le is folytatta. Ennek eredményeképpen azután most már tisztán áll a dráma története.

Koszorus Gyulától felesége 11 évi házasságuk alatt többször hazamenekült, mert nem birta annak kinzását. A durva férj ugyanis állandóan szidalmazta, ütötte feleségét, aki a mult év karácsonyán már annyira elkeseredett, hogy ujra hazament családjához és megfogadta, hogy többet nem tér vissza férjéhez.

Eljött a Szilveszter este. Koszorusné otthon volt apjánál: idősb. K. Horváth Imrénél. Tengerit morzsoltak, mikor estefelé hirtelen betoppant a férj.

Követelni kezdte feleségétől, hogy térjen vissza hozzá, majd mikor az erre nem volt hajlandó, nekitámadt.

Ekkor lépett közbe az asszony testvére: ifj. K. Horváth Imre. Hátulról lefogta sógora kezeit és dulakodni kezdett vele. Nénje pedig rászólt:

— **Üsd agyon és dobd ki az uccára ezt a kutyát!**

Dulakodás közben kikerültek a ház udvarára, majd az uccára. Még a pitvaron Horváth Imre egy ott heverő masszív széket ragadott fel és mikor az utcára értek, azzal kétszer hatalmas erővel fejbeverte sógorát.

Koszorus megszédült és a földreesett. A fiatalember ekkor nekiesett és a szék vastag lábával szétverte a fejét. A szerencsétlen ember a helyszinen meghalt.

A vizsgálóbirói kihallgatáson azzal védekezett Horváth Imre, hogy **önvédelemből gyilkolt, mert sógora egy nagy konyhakéssel le akarta szurni.**

A vizsgálat természetesen alaposan kiterjeszkedett erre a momentumra és ekkor egy váratlan dolog derült ki. A vizsgálóbiró ugyanis megállapította hogy

a konyhakés sohasem volt az áldozaté, azt a gyilkosság után a teltes hozzátartozói csempészték a halott ember mellé, hogy ezzel az önvédelem látszatát keltsék.

A késnek annál kevésbé lehetett szerepe a gyilkosságban, mert

egyetlen csepp vérnyomot sem lehetett rajta felfedezni, már pedig a helyszinen az áldozat, a föld és minden közeleső tárgy, még a kerités is merő vér volt.

Preineszberger vizsgálóbiró ismételten kihallgatta Horváth Imrét, aki megmaradt amellett, hogy sógora késsel támadt rá és erre ment ő neki a székkel. Ez a védekezése azonban ma már megcáfoltnak tekinthető. Tegnap ugy ő, mint Koszorus Gyulánét maga elé idézte a vizsgálóbiró és

kihirdette előttük a vizsgálati fogságukba való helyezésükről szóló végzést.

Horváth Imre ellen szándékos emberölés, nénje ellen pedig felbujtás büntette miatt indul meg a bünvádi eljárás.

A Philips rádió

6, 8, 12 havi

részletre is kaphat.

Villany gyorsforralók vasalók és mindennemü villanycikkek nagy raktára.

Dallmann rádiólaboratoriuma

PIAC-UTCA 72. TELEFON 16-64

Cégem a Takarékosság tagja.

A debreceni fa- és szénkereskedők egységárai:

Érvényes 1929 december 1-től.

Hasábos fa ára mm.-ként	P 4.10
Vágott fa ára mm.-ként	P 4.70
Hazai szén ára mm.-ként minőség szerint P 3.60	P 5.20
Porosz szén ára mm.-ként	P 8.50

Árak házhoz szállitva, udvaron lerakva, legfeljebb **harminc napi Fizetési határidő** alatti kiegyenlitésre értendő.

Készpénz-fizetés esetén métermázsánként 30 fillér engedmény.

Telepen átvéve fenti árak métermázsánként 20 fillérrel olcsóbbak.

A Simonyi-uti fasor története

A simonyiúti, régebben nagyerdei fasor története eddig pontosan kikutatva nem volt. A debreceni „Képes kalendárium“ 1914. évi kötetében Calamus dr.-tól, a „Debreceni Ellenőr“ 1889. és 1890. évi számaiban találunk adatokat. Szücs István történelmi munkájában Simonyi ittartózkodását csupán röviden érinti. Miután a budapesti lapok és a „Természettudományi Közlöny“ is foglalkoztak ezen kérdéssel, szükségesnek találtam, — hogy a fasor történetére vonatkozó hiteles adatokat ismertessem.

Balkányi Szabó Lajos „Debrecen helynevei“ című munkájában a „Simonigát“-ról ír, szerinte a francia háború bevégződése után 1816. évben Simoni József huszárezredes Debrecenben tartózkodván, rendes mulatóhelye a Nagyerdőn volt, hol még akkor semmiféle fürdő vagy vendéglő nem volt; azon a helyen, hol a fürdőházelőtti fenyves van, állandóan egy tábori sátort tartott kifeszítve, — melyhez sövénnyel még egy tágas udvart is hozzákerítettek stb. Egyszer eszébe jutott a wagrami csata, hol a meggyújtott égő hidon csapataival átvágtatott, ehhez hasonlót akart itten is bemutatni. A nagyerdei kaputól a péterfiauccai kapunál levő salétromházig az utat 200 öl tűzifával megrakatta és az egészet egy éjjel egyszerre meggyújtva, az éppen itt időző Eszterházy herceg és angol születésü neje tiszteletére csapatával az égő lángokon keresztül nyargalt a vendégek és az összegyűlt nép bámulatára. Bezzeg volt a kovácsoknak olcsó szén; hat hétig sem tudták eltakarítani. Ennek emlékére ültette be Simoni akácfákkal azon tért, melyet az égő lángok között keresztül futott, még pedig oly módon ültettette, amint egy huszár hadsereg áll: a rend előtt a tiszteket jegenyefák képviselik. Calamus dr. és Szücs István szerint Simonyi obester ezredével, a Hessen huszárokkal 1822-ben állomásozott Debrecenben, ezen évben látogatta meg estei Ferdinánd osztrák főherceg a Cumberlandi herceg társaságában. Calamus dr. szerint a Nagyerdőre vezető fasor, melyet itt állomásozása idejében a Seszta (Sesta) kertnél elvezető homokbuckás úton huszárjaival itt állomásozása idejében ültettetett, tartja fenn nevét. Ezen fasort, melyet a nép Simonyi-gátnak nevezett a Péterfia folytatásában, — mintegy 500 méter hosszúságban ültette. Az elültetett akácfák lombjaikkal később összeborult, árnyas sétányt elkottak.

Pohl Ferenc kertészeti főfelügyelő „A magyar kertészet és külföldi kapcsolatai“ című munka 73. lapján a fasor keletkezését száj hagyomány alapján az 1820-as évekre teszi; a Révin-féle lexikon adatai szerint vitézvári Simonyi József báró a napoleoni háborúk után ezredével Bécsben, majd Nagyváradon állomásozott, ezredét 1819-ben Tarnopolba helyezték, ahol Leiner Ferenc tábornok Teréz nevű leányát nőül vette. Lajos nevű fia, a későbbi magyar miniszter 1824-ben szintén Tarnopolban, Keletgalicia ezen kellemesnek nem éppen mondható garnizonjában született. Másik adat szerint Simonyit 1829-ben Debrecenben tartóztatták le.

Az eddigi ismertetésekben több ellentét van, tehát valószínüleg valahol hibás adatok csúszhattak be s a Debrecen város levéltárában levő adatok annál inkább érdekeltek. Csobán Endre főlevéltáros úr a kutatásba beleegyezett és haditanácsot tartva, arra a következtetésre jutottunk, hogy az adatokat 1816—1822, esetleg 1828—29-ben találhatjuk meg. Nincs más megoldás, mint a debreceni magisztrátus jegyzőkönyveit türelmesen átböngészni. Szerencsére van tárgymutató is, ami a keresést nagyon megkönnyítette. Találomra elkértem először az 1820. évi tanácsi jegyzőkönyveket és a január 8-iki jegyzőkönyvben egy fontos adatokat megtaláltam. Miután a szövegből azt gyanítottam, hogy ennek a jegyzőkönyvnek más előzménye van, átnéztem az 1819. évit is és a legfontosabb első adatot ottan megtaláltam. — Óvatosságból az 1815—18-ik évi és 1821. évi jegyzőkönyveket is átlapoztam, de ezekben az 1821. évit kivéve, Simonyi obesterről semmi adatot nem találtam. Az 1821. évben csupa hivatalos katonai beszállásolási adatot találtam, melyek azt bizonyítják, hogy ezen évben még Debrecenben tartózkodott.

Lássuk tehát ezen három jegyzőkönyvet. Mindenkinek az a története, hogy Simonyi József levelet ír a magisztrátushoz és a magisztrátus a levél ismertetése után határoz. Az 1819 június 5-iki tanácsülésben Reviczky Gábor elnökölt, jelen voltak Vetsey Sámuel, Fáy Iván, Tikos István, Lukátsy András, Komlóssy Dániel. A jegyzőkönyvet a fiatal Poroszlay Frigyes, Debrecen későbbi polgármestere vezette. — Az oly tanulságos jegyzőkönyvet teljesen az eredeti írásmódon közlöm: „A Méltóságos Obester Báró Simony Jósef Ő Nga a f. hónap első napján költ nagytiszteletü levelében az iránt keresteme meg a Magisztrátust, hogy mivel minden igyekezettel azon van, hogy a Városnak könnyebbségére, szolgálatjára és a Város díszesítésére lehessen, a Sétálás kedvéért a Várostól a Nagyerdőig menő Útat kívánja elkészíttetni és ezen munkára a maga részéről 200 fr.-t ajánl, azzal a bizalmas kéréssel, hogy a Magisztratus a dolgozó rabokat a Városnak minden praejudiciuma és Consequentiája nélkül azon Utak készítésére rendelné ki Ő Nagyságának ezen becses és barátságos levele felolvastatván, Polgármester úr jelentette, hogy Ő maga a Levélben kitett Summát effective által is adta, melyet hogy hova tegyen, az iránt kér valamely rendelést tétetni.“

Simonyi József báró ezen levélben tehát csak az út elkészítését kérte. A tanács a következőképpen határozott: „Valamint eddig is mindenkor, úgy ennek utána is kész a Magisztratus Ő Nagyságának kérését teljesíteni, nevezetesen pedig azon útnak, mely az egész közönségnek hasznára, kiváltképen pedig a város díszítésére fog lenni, az elkészítésében segítségül fog lenni, arra való nézve Polgármester úrra bízódik, hogy az említett útnak igazítására és jó renddel való elkészítésére elegendő rabokat rendelhessen. Ami pedig az ajánlott 200 fr.-tot illeti, minthogy a Cél, melyet az által Ő Nga kíván elérni, inkább a Ns. Város díszítését és a publicum hasznát érdekli, azt egyáltalában nem acceptálja a Magistratus, azért Senator Vetsey Sámuel úrra bízódik, hogy azon pénzt Ő Nagyságának adja vissza, bizonyossá tévén Ő Nagyságát a felől, hogy minden előforduló és a Város ártalma és kára nélkül megeshető környyűlállásokba szolgálatjára fog lenni a Magistratus.“

A levélből valószínű, hogy Simonyi nem sokkal előbb jöhetett városunkba és ha a már említett 200 öl fa meggyújtása tényleg megtörtént, melynek nyomát nem találtam, ezen időben történhetett. A Sestakert 1814-ben létesüst; az egész — Simonyi-útat környező — terület akkor puszta föld, legelő volt, hol tüzet minden nagyobb baj nélkül lehetett csinálni. A terület olyan lehetett, mint ma a sámsoni-úti katonai gyakorlótér, éppen olyan hepehupás, buckás utakkal. A tűzrakáshoz, külsőségekről lévén szó, külön engedély valószínűleg nem kellett, vagy a polgármester-főbíró, az első tanácsülésben távollevő Simonffy Sámuel szóbeli engedélye elegendő volt.

A határozatból és a 200 forint visszautasításából azonban azt következtetem, hogy ennek olyan előzménye is lehetett, ami a városi tanácsnak nem tetszhetett és a polgárság előtt részrehajlásnak kitenni nem akarta magát. Természetesen ezek a kényes előzmények jegyzőkönyvbe nem kerültek. Az út valószínűleg még 1819-ben elkészült. Simonyi második levelét 1820 január 7-én küldte el, ezen levelet már január 8-án tárgyalja a tanács: „Méltóságos Obester Báró Simonyi Ő Nagysága Die 7. kőlt Levele által az eránt requirálja a Magistratust, hogy mivel azon Alénak, mely a Péterfia Kaputól a Nagyerdő felé mégyen, készítésére most alkalmatos idő van, a Nagyerdőről adódnának Juhar, Gyertyán és Nyárfák, melyek a kiküldendő vigyázó Deputatio előtt ásattassanak ki, egyszersmind pedig, hogy ezen munkához egynehány napokig tartó dologra egynehány Talyigák is rendelődnének.“ A hosszabb határozatot részletesen nem közlöm, lényege az, hogy Fünnender Fedor Sámuel járjon végére Suplens Erdőmester Uramnál, hogy a kérés legalkalmasabban mimódon teljesíthetődne. A faültetés 1820 tavaszán megtörtént és áprilisban már befejeződött. Erről tanuskodik Simonyi József harmadik 1820 április 14-iki levele, melyben a Magistratust kéri, hogy a kiültetett fák őrzéséről gondoskodjon. Az április 20-iki tanácsülésben Fünnender uram javasolja, hogy egy lovas csősz rendeltessék ki, aki azonban nemcsak a fasorra, hanem a temetőkre és a város körüli töltésekre is ügyelne.

A fasort először tehát nagyerdei facsemetékből ültették; juhar (Acer campestre) és nyárfából (Pópulus alba). Gyertyánfa a debreceni erdőkben nincs, valószínű, hogy a hasonló levelű mezei szilfát (Ulmus glabra) értették alatta. A fasor későbbi sorsáról, 1890-ben történt újraültetéséről a második cikkben írok.

Dr. T. G.

Uj kedvezmény vendégeinknek

Ezen lap előfizetőinek megelégedésére nyujtott

20%

kedvezményt szobaárainkból

10%

kedvezményt olcsó éttermi árainkból (menüt kivéve, mi dunkban van az UJSÁG kiadóhivatalával létesített megállapodás alapján kibővíteni a

Magyar kir. Operaház
Nemzeti Szinház
Kamara Szinház

előadásaira szóló mérsékelt áru jegyekkel. Tekintettel a nagy keresletre, kérjük szoba- és színházjegy rendelését két-három nappal előbb velünk közölni.

Park-szálloda
Budapest

szemben a keleti pályaudvar érkezési oldalával. — (Nincs kocsiköltsége.)

Rendkivüli olcsó árak!

RENDKIVÜL OLCSÓ ÁRAK.		**Grenadin fehér dupla-széles** „	**1.76**
Molino, sárga vászon . . mtr	**0.52**	**1000 yardos Ia. cérna**	**0.90**
Inlet toltartónak . . . . . „	**0.96**	**Harisnya pamut**	**0.40**
Jóminőségü siffon . . . . . „	**0.67.**	**Férfi ing gallérral**	**2.20**
Erősszálu vászon . . . . . „	**0.78**	**Giott kötő Ia., gyermek**	**1.76**
Ia. vászon, mosott . . . . . „	**1.—**	**Jambó sapka téli**	**1.30**
Agynemü damaszt . . . . . „	**1.75**	**Csipke**	**0.10**
I. „ „ külöldi „	**1.98**	**Türülköző rojos**	**1.08**
Nanszung színes, fehérnemü . . . . . „	**0.90**	**Abrosz**	**2.80**
Ia. Nanszung színes, fehérnemüre, külföldi . . .	**1.60**	**Sálkendő**	**4.00**
		Cérna-gomb, 1 levél	**0.56**

Pamut, flór, gyapju és selyemharisnyák nagyon olcsón.

Guttmann vászonlerakatban
Széchenyi-u. 19. Simonffy-u. 20.

Balassa Bálint regényes életét és a Csuda szarvast olvassa Ottó királyfi a messze idegenben

A debreceni legitimisták értékes történelmi könyvekkel lepték meg karácsonyra Ottó királyfit.

Már karácsony előtt hirül adtuk, hogy a debreceni legitimisták igen értékes történelmi könyveket küldöttek a messze idegenben tanulmányait folytató Ottó királyfinak, a tragikus végü IV. Károly király legidősebb fiának.

Tiz kötetből állott ez az értékes történelmi könyvgyüjtemény, mely nemcsak szigoruan vett történeti munkákat, de szépirodalmi könyveket is tartalmazott.

A királyfinak, aki most belga egyetemen végzi tanulmányait, igen megtetszettek ezek a magyar könyvek és meleg hangu köszönő levélben adta tudtul hiveinek, tisztelőinek, hogy mennyire szive szerinti volt a karácsonyi küldemény. Ma már nem tanul magyarul a királyfi, mert olyan tökéletesen beszél nyelvünkön, mintha csak itt végezte volna tanulmányait. Apponyi Albert a tanu reá, hogy milyen hibátlanul, szépen beszél magyarul.

A magyar nyelvü nevelésére egyébként is két kiváló szerzetes tanár vállalkozott, a királyné pedig olyan szigorusággal vette ennek a tanulását, hogy egy középiskolai tanár se vehette volna szigorubban.

Alkalmunk volt beszélgetni a napokban egyik debreceni hivével a királyfinak, aki a legnagyobb elragadtatással emlékezett meg Ottó királyfi tanulmányairól és kétséget kizáró magyar érzelméről.

— Ennek a fiatal, csupa jósággyermeknek lesz hivatása jóvátenni mindazt, mit az elmult évszázadok alatt ősei a magyar nemzettel szemben elkövettek. És ez a kiváló képességü és lelkületü fiatalember, ha arra kerül a sor, bizonyára jóvá is teszi.

— Alkalmam volt annak idején beszélgetni Jakó Blazovits, bencés atyával, aki a királyfi egyik magyar nevelője s ez a szerzetes azt mondotta, hogy:

— Nem azért hangoztatom, mert tanitványom, de

lelkiismeret szerint elmondhatom, hogy a királyfi szive és lelke szerinti felkészültséggel magyar és magyarnak érzi magát.

Tanulmányaiban pedig első, amiről bárki meggyőződhet....

Érdeklődésünkre megtudtuk lovag Fack Leó, nyugalmazott huszár ezredestől, — aki egyik leglelkesebb legitimistája Debrecennek, — hogy milyen könyveket küldtek annak idején Ottó királyfinak. A közismert és köztiszteletben álló ezredes minden kérdés alól ki akart térni, mert szerinte:

— Nem a mi érdekeink, hanem a király érdeke kell, hogy a fontos legyen. Én csak egy vagyok a sok közül, aki hivének vallomm magam, de a nevem igazán nem fontos...

Mégis megtudtam, hogy tiz kötetből álló könyvet küldtek annak idején Ottó királyfinak s

mind a tiz a magyar történelem értékes korszakait tárgyalja, — történelmi, vagy szépirodalmi feldolgozásban.

Sőt igy tudom meg, hogy a már elküldött könyvekre a köszönő levél is megérkezett és többek között éppen lovag Fack Leo ezredes is kapott levelet. Az ezredes elöveszi és boldogan mutatja meg. Meleg hangu, őszinte szavu levél, mely a kivételes és nem mindennapi izü ajándékért mond hálás köszönetet.

Nézem a könyvek jegyzékét, mit a távol élő királyfinak küldtek. — Dormándy László: Sólyom madár..... Az első neves szépirónk kitünő poétánk, a vitéz, hadvezér, hires Balassa Bálint végvári énekes, regényes életének remek feldolgozása. Milyen különös, milyen véletlen a sors keze....

Egyik Habsburg most Balassa Bálint regényes életét olvassa magyarul, azét a Balassáét, aki jó pár évszázaddal ezelőtt nem tudta eldönteni magában, hogy a törököktől, vagy a Habsburgoktól féltse-e jobban hazáját....

Takács Sándor két kötetes „Magyar küzdelmek" cimü értékes munkája is a sorozatban van. Komoly, szép, munka, melyben bizony nem minden oldalon zeng dicséretet a kiváló tudós Magyarország legutólsó uralkodó családjáról, a Habsburgokról, akiknek egyik késői unokája számkivetettségben most a „Magyar küzdelmek"-et olvassa magyarul...

P. Ábrahám Ernő: „A csudaszarvas" cimü, gyönyörüen illusztrált, pompás kiállitásu könyvét kép zelem magam elé... Régi, régi mult, megelevenedő magyar legendás idő, mikor még a Habsburgok álmodni sem mertek koronákról, de már a magyar királyi módra ellenséget küldött szolgának a másvilágra. A meotiszi mocsaraktól elindultak a csudaszarvas után és uj hazát leltek a Kárpátok tövében, hol ma idegen szó járja és rabbilincsekben görnyed a magyar... De a messze idegenben egy késői Habsburg a magyar költő modernizált álma szerint kiséri a csudaszarvast nyugati hazátlanságában....

Azután egy sereg ifjusági könyv, mit Gaál Mózes irt a magyar történelmi idők nagyjairól. Hunyadiak, Rákócziak, Bethlenek, Szondi Györgyök, Dobó Istvánok, Szent Lászlók elevenednek meg ezekben a könyvekben, melyeket most messzemesse, idegen földön, ősei örökétől távol, magyarul olvas a rangban legidősebb, de korban még legifjabb Habsburg ivadék....

Változott idők, változott viszonyok, vajjon hol állasz meg, világ? S mit tartogatsz még a számunkra — élet?!....

Ki tudja azt ma még, hogy mit ohz a holnap s kinek a fejére száll szent István ezer esztendős koronája, ki tudja megmondani, mikor a holnap is olyan bizonytalan, oly kiszámithatatlan....

És mégis jól esik hallani, hogy egy sokat próbált, kora ifjuságában sok megpróbáltatást átélt ifju, ki királyi ágyból, királyi vérből született, kinek édesapja az utolsó magyar király volt Csonka-Magyarország megszületése előtt, az a gyermekifju most magyar könyvek lapjairól az ezer éves magyar történelem nagyjainak életét szivja magába azzal a szent törekvéssel és elhatározással, hogy ő mindent jóvátesz, mit a századok vétettek ez ellen a sokat szenvedett nemzet ellen.

Január 19-én nyilik meg Káplár Miklós festőművész hortobágyi képkiállitása

A nagy érdeklődéssel várt festménysorozat részére a Városháza nagy tanácstermét engedték át.

Debrecen város művelt közönsége már évek óta figyelemmel kiséri azt a nagyszerü s a maga nemében eddig páratlanul álló vállalkozást, mely a kiváló Boromissza Tíbor művészi meglátásának és merész elhatározásának folyományaképpen, — magához szólitva Káplár Miklóst, Ripl-Rónai József egykori jeles tanitványát, — a nagy magyar puszta festői szépségeinek megörökitését, vászonra vetését tűzte ki feladatául. A művészek három év megfeszített munkájával, — mindegyik a saját egyénisége és felfogása szerint, modern művészi hit vallásukat szerencsésen összegyeztetve, a mai napság annyira elhanyagolt, de az uj magyar művészet jövő fejlődése és kialakulása szempontjából egyedül helytálló nemzeti eszme és faji jelleg kifejezésével — olyan hatalmas festmény-sorozatot alkottak, hogy a helyi vonatkozás és érdek kör szük korlátait átlépve a nemzeti kultúra derék és minden megbecsülésre méltó mestereinek tekinthetők.

Boromisza Tíbor, ez az örökké kutató, forrongó magyar lelkét, faja ősigazságainak kidomborításáért örökös izásban tartó őstehetség, hortobágyi képanyagának egyrészét a Nemzeti Szalonban állitotta ki. Az ő tehetségének súlya, művészi szemléletének széles látóköre, felvetett problemáinak gondolatbeli mélysége és harcias meg nem alkuvó merészsége kereste azt a magasabb, tágabb horizontu pontot, kereste Budapestet, honnan a megindított harc menetét, a küzdelem változékony lefolyását, az ellenfél magatartását, a lelkesedők és kishitüek porfelhőbe takart összekeveredését, könnyebben át lehet tekinteni. Hortobágyi képeinek eme legelső budapesti bemutatását a komoly és elfogulatlan kritika olyan elismeréssel és értékeléssel fogadta, — hogy nemcsak a vezér büszkesége és önerejében, fajának szebb jövőjébe vetett bizalma növekedett, hanem azoké is, akik látták és figyelték az ő pusztai életét, fáradhatatlan kitartását, a sovány kenyéren végzett munka egész lefolyását. És még inkább büszkén gondolhatnak a nagyszerü eredményre azok, akik e város rögéhez hozzá vannak nőve és akiknek a szive-lelkében olyan a legnagyobb magyar puszta minden szépsége és groézise, mint az aranyba borult rezgőnyárfalomb, mely akkor is suttog, ha a szél nem fúja....

Káplár Miklós a Nagy-hortobágyon festett képeivel nem ment fel Budapestre, ami olyan érthető és természetes és pedig két okból. Az egyik az, hogy ő a Hajdúföld szülöttje, böszörményi hajdúcsalád egyszerü fia. Suhanc korában nyájat őrzött a Hortobágyon, de valami nyugtalan belső ösztön sugallatára a szárnyék hűvösébe vetette pásztorbotját és neki indult a nagy világnak, maga se tudta, hogy miért? Ifjuága viszontagságos, kalandos életben telt el, míg egyszer csak, — kezében festőecsettel — visszatért az elhagyott pusztára, bizonyságot téve arról, hogy az egyszerü magyar nép fiaiban mennyi megbecsülni való tehetség, mennyi magasabb szárnyalásu őserő rejlik. Ha Móricz Pál ma a titokzatos Hajdúföld méltán legkiválóbb írója, úgy Káplár Miklóst a Hajdúföld festőjének nevezhetjük. Amaz hosszú évek óta a főváros levegőjét szívja, de leggyönyörübb írásai, könyvei mégis csak szülőföldje mélabús régi világáról szólnak. Káplárt is annyi felé vetette a sors: mint kezdő művész hat évig élt Kaposvárott, Ripl-Rónai mester házában, tucatszámra festette a csínos kaposvári hölgyeket, az ottani tájakat, a füves mezőkön szomorkodó öreg fákat; és mégis ott töltött idejének legszebb alkotása az a képe, mely öreg, munkában elfáradt hajdúapját ábrázolja, amint hű élettársa újságot olvas neki az ebédutáni asztal mellett.

Mi sem természetesebb, minthogy Káplár Miklós a Hortobágyon festett képeit először szülőföldjének, Debrecennek fogja bemutatni. Művészetének megértését, színekbe foglalt gondolatának átérzését elsősorban azoktól várja, akik ő hozzá legközelebb állanak, akik a Tiszántúl kultúrközpontja körül élnek, szóval a Hajdúföldtől. Egy közismert szólásmód szerint nehéz feladat, de a művész bizalma és hite ezúttal nem naivság hanem szükebb hazája rögéhez való ragaszkodás és az a végtelen rajongás mely a nép egyszerü fiaiban tisztábban s őszintébben tud megnyilvánulni, mint bárki másban.

Ezekután ép olyan érthető, hogy Káplár Miklós sohasem akart és akar harcot kezdeményezni. Nem keresi a magasabb széttekintésére alkalmasabb helyet; ő a sík pusztához van szokva, a végtelen rónaság játékos délibábjához! Nyúgodtan ülve szemlélgeti a napfény színeinek ezerváltozatu jelenségeit, a horizontra hajló égbolt legfinomabb színskáláit, a messzeségbe nyúló füves mezőkön a kékes párázatok elhalását és a csikós cifraszürének rózsáin a napsugár táncát.... A nyúgodt vérmérséklettel és poétikus lélekkel csendesen szemlélődő Káplár Miklós nem harcvezető, ellenben kitartó, garasos zsoldon és száraz komisz kenyérrel megelégedő harcos, ha túl a délibábok játékán feltűnik a vezér lobogója.

A régi hadviselésben az volt a szokás, még Rákóczi, Bercsényi kurucai is úgy csinálták, hogyha akár megnyerték, akár pedig elvesztették a csatát, a harcosok mindkét esetben szépen hazaszállingóztak. Az előbbi esetben a zsákmányt vitték haza a család részére, csatavesztés után meg hazáig futottak pihenni egy kicsit. Ezuttal Boromissza Tíbor megnyerte a csatát. Jutalmát megkapta a főhadiszálláson, Káplár pedig, amit mellette szerzett, bemutatja szülőföldjének.

Reméljük, hogy Debrecen város közönsége azzal a szeretettel és érdeklődéssel fogja Káplár Miklós képkiállitását venni, amely harcos hű fiának kedvét és ambicióját ezerszeresen megnöveli majd az uj munkára. És minden tekintetben érdekes és a maga nemében kivételes tehetségü művészre úgy az erkölcsi, mint az anyagi áldozat szempontjából már most felhívjuk a művelt érdeklődők szíves figyelmét, mert nem volna neki nagyobb jutalma nnál, ha tavasz nyitáskor végre gondtalanul mehetne ki ismét a Nagyhortobágyra, ahol is nyugodtan szemlélgetné tovább, hogy a magas csillagok pora milyen színben hulldogál a holdvilágította vizekre!

Farsangi tartózkodás

Budapesten, Lakatos pensióban

V., Hold-utca 29. (Alkotmány-u. sarok) legkellemesebb, legkényelmesebb és legolcsóbb. Elegáns családi otthon központi fekvéssel — Legmodernebb komfort, kitünő konyha. Polgári árak. — Telefon: 190-38.

A mult évi csapások következtében beállott tőkeszegénység miatt Hajduvármegye gazdaközönsége kimerülve kezdte meg az uj gazdasági évet

AZ ELEMI CSAPÁSOK MELLETT A ROSSZ ÉRTÉKESITÉSI VISZONYOK IS MEGNEHEZITETTÉK A GAZDÁK HELYZETÉT. — A FAGYKÁROK MIATT ÖSSZESEN TÖBB, MINT 81 EZER KAT. HOLD VETÉST KELLETT KISZÁNTANI. — LÉNYEGESEN GYARAPODOTT A VÁRMEGYE ÁLLATÁLLOMÁNYA. A KUKORICATERMÉS ÁLTALÁBAN KIELÉGITŐ VOLT.

A GAZDASÁGI FELÜGYELŐS ÉG JELENTÉSE HAJDUVÁRMEGYE MULTÉVI MEZŐGAZDASÁGI ÁLLAPOTÁRÓL.

Nemcsak kereskedői és ipari, de mezőgazdasági szempontból is emberemlékezet óta nem volt olyan nehéz esztendeje Hajduvármegyének, mint az 1929. év. Mintha az elemi erők szövetkeztek volna az anyagi bajokkal — olyan ítéletidőt támasztottak a vármegye felett, amilyenről eddig még csak fogalmunk sem volt.

Jellemző azonban a hajdu nép szivósságára és kitartására, hogy még a legnagyobb csapások alatt sem roskadt össze s nem vesztette el életerejét. Egy pillanatra talán megingott, hanem azután még keményebb markolásu kézzel fogott a munkához. Ez a nagyszerü életigenlés, ez a bátor küzdenitudás érezhető Hajduvármegye mezőgazdasáig életének eredményeiben, melyek az adott viszonyok között igenis respektábilisak s egyáltalán nem olyan lehangolóak, mint ahogyan azokat a sok csapás után hitték vagy gondoltuk.

Surgóth Jenő gazdasági főtanácsos, a gazdasági felügyelőség kiváló vezetője egyébként már összeállította Hajduvármegye 1929. évi mezőgazdasági állapotáról szóló jelentését, melyben lelkiismeretesen és pontosan számol be az eredményekről.

A GAZDASÁGI FELÜGYELŐSÉG JELENTÉSE.

A mult év május hó 1-től november hó 30-ig terjedő időről a gazdasági felügyelőség nemrégiben terjesztette elő részletes időszaki jelentését az alispánnak. A kitünően összeállított jelentés a következőképpen szól:

A mult évben május hó folyamán, a kedvező időjárás ellenére, a tél és koratavasz folytán megfagyott és meghagyott őszi buzavetések nem hogy javultak volna, sőt ellenkezőleg megromlottak, úgyannyira, hogy sok helyen a gazdák az őszi búzákat még május hó folyamán is kénytelenek voltak kiszántani.

Május hó 24-én a földmívelésügyi miniszter személyesen is megjelent Hajduvármegyében, hogy a fagykárok nagyságáról személyesen is meggyőződést szerezzen és ezek alapján az egységes segélyakciót megindíthassa.

A fagykárt szenvedett gazdák érdekében tervbevett állami támogatás megállapíthatása céljából a földmívelésügyi miniszter elrendelte a fagykárok miatt kiszántott őszi kalászosok és mesterséges takarmányok vetésterületének egyénenkinti összeírását. Az összeírás eredménye szerint a vármegyében a fagykár folytán kiszántottak 100 holdnál kisebb gazdaságokban 59.688 kat. hold, a száz kat. nagyobb gazdaságokban 21.339 kat. hold, összesen tehát 81.028 kat. hold vetést.

3 MILLIÓ 241 EZER PENGŐ FAGYKÁRKÖLCSÖN A HAJDUMEGYEI GAZDÁKNAK.

A földmívelésügyi miniszter a károsult gazdáknak a fagykár folytán kiszántott őszi kalászos, illetőleg évelő takarmány vetés minden kat. holdja után 40 pengő évi 8 százalékos kölcsön engedélyeztetett. A kölcsönök folyósítását az OKH, illetőleg annak vidéki szervei eszközölték. A visszafizetési határidő 1930. évi szeptember 30-ában állapittatott meg. A vármegye területén a fagykár folytán kiszántott terület után 3,241.120 pengő kölcsönösszeget állapítottak meg.

A fagykárt szenvedett gazdaságok részére a vasuton szállítandó búza és rozs, szalma, lucerna és lóhere, valamint buza és rozs vetőmag, továbbá konvenciószállítmányokra 50 százalékos vasuti szállítási kedvezményt engedélyeztek.

A Futura Rt. debreceni kirendeltségénél úgy tisztaság, mint csiraképesség szempontjából 138 vagon elsőrendü tiszavidéki buzavetőmag tároltatott. A fagykárosult gazdák ezen vetőmagból 9502 métermázsa és 42 kg-t vásároltak meg. A vetőmagbuzának ára 21.97 fillér és 23.52 fillér között váltakozott mázsánkint.

KITOLÓDOTT AZ ARATÁS.

A júliushavi időjárás úgy a vetések fejlődésére, mint a gazdasági munkák végzésére igen kedvező volt. A tavaszi fagykárok, valamint az abnormis idő következtében és gabonaneműek érése megkésett és az aratás kezdete is kitolódott.

A mezőgazdasági kulturnövényekre kedvező junius havi időjárás julius havában általában csapadékszegény, szélsőséges időjárás váltotta fel. Az aratás sok helyen julius végére is kitolódott, a zab aratása pedig még julius hó utolsó napjaiban sem nyert mindenütt befejezést.

Búzából a cséplési eredmények, a mint azt várni lehetett, a legrosszabbak voltak. Hazánkban a búzából a leggyengébb terméseredmény Hajduvármegyében volt. Gyenge eredménnyel járt a rozs aratása is, legjobban fizetett az árpa és a zab.

NAGYMÉRVÜ CSÖKKENÉS A SZEMESTERMÉNYEK PIACÁN.

Az aratási és cséplési munkálatok befejezése után sajnálatos tényként kellett megállapítani, hogy azoknak a gazdáknak a károsodása, akik a fagykár következtében a kipusztult őszi vetéseiket tavasszal pótolták, pótvetések terméseredménye által nem csökkent. A szemestermények piaci árai az elmult év, valamint a tavaszi árakkal szemben nagymérvü csökkenést mutatott. Ezen körülmény folytán a fagykárt szenvedett gazdák által befektetett munkatöbbletek költségei is igen sok helyen alig fognak megtérülni.

A fagykárok folytán azonban nemcsak a gazdákat érte súlyos veszteség, de az aratómunkásokat is, akik közül sokan szerződés nélkül maradtak. Tekintve azon körülményt, hogy a nagyobb uradalmak és munkaadók a szükséges munkásokat még a tél folyamán túlnyomórészt mindenütt leszerződtették, a gazdasági felügyelőség munkaközvetítő irodája csak igen korlátolt számban tudott más vidékre munkásokat elszerződtetni. A munkásoknak idegenbe való elszerződése azért is ütközött sok tekintetben nehézségekbe, miután a munkásaink közül a legtöbben csak aratásra lettek volna hajlandók elszerződni s igen sokan nem voltak hajlandók idegen vármegyékbe elmenni.

A cséplési munkálatok augusztus folyamán teljes erővel folytak és kivéve egyes helyeken, a zab elcséplését, befejezést is nyert.

A GAZDÁK ÉS TENGERIMOLY.

Szeptember hó folyamán a tengeri túlnyomó részben megérett és törésre egész hónapban megszakítás nélkül tartott A kat. holdankénti termés eredménye az erősebben szikes, valamint a túlságosan laza homoktalajokat kivéve, kielégítő, sőt jó volt. A gazdasági felügyelő azonban sajnálattal kénytelen jelenteni, hogy a lelkiismeretesen végrehajtott hatósági ellenőrz- tevékenység mellett is érzékeny veszteségeket okozott az elmult évben a termésekben a kukoricamoly.

A gazdaközönség egyrésze, különösen a kis és törpebirtokosok még mindig felületesek a védekezésben, már pedig mindaddig, míg minden egyes birtokos a védekező eljárásokat a legnagyobb gondossággal, a kiadott rendeleteknek a legapróbb részletekig történő betartásával végre nem hajtja, ezen veszedelmes kártevők pusztításai évről évre mutatkozni is fognak és az ő hanyagságuk folytán az egyébként lelkiismeretes és gondos gazdák védekező munkája is részben eredménytelen lesz. Különösképpen fokozottabb gondossággal kell majd végrehajtani a védekezést 1930. év tavaszán, mert ha a nagy mennyiségben elraktározásra került tengeriszár-készlet a tavaszig feltakarmányozás vagy más módon való felhasználás utján meg nem semmisülne, úgy a hatóság minden igyekezet ellenére a tengeritermésünkre a molykártétel az eddigieknél jóval nagyobb méreteket érhetne el.

A mult évben a kukoricamoly elleni védekezés elmulasztása miatt 283 egyén ellen indítottak kihágási eljárást. Ebben a tekintetben a legtöbb mulasztást Földes községben és Hajduszoboszló városban észlelték.

GYENGE ÉS ROSSZ VOLT A SZÜRET.

Október hó folyamán a szüretet mindenütt befejezték igen gyenge és rossz eredménnyel. Kivételt csak a fagytól megkímélt szőlők épeztek. A fagykárok igen nagy károsodást okoztak a szőlőkben is, úgyhogy nemcsak a szőlővesszők, de a szőlő gyökérzetei is elfogytak. Egyes szőlők teljesen kipusztultak. A kifagyott és fagykárt szenvedett szőlőterületek 4297 kat. holdat tettek ki.

Burognyával 8171 kat. hold, cukorrépával 2143 kat. hold volt bevetve. Ugy burgonyából, mint cukorrépából és takarmányrépából a vármegyében jó termés volt.

A dohány legtöbb helyen jó termést adott. Az őszi szántási és vetési munkálatok befejezést nyertek, ezidőszerint az őszi kalászosok jól megerősödve és megbokrosodva mentek a télnek.

HAJDUVÁRMEGYE ÁLLATTENYÉSZETE.

Ami az állattenyésztést illeti, 1929 évben a tavaszi haszonállatösszeirás eredménye szerint találtatott szarvasmarha 37.941 darab, 1879 darabbal több, mint a mult évben, ló 22.647 db 879 darabbal több, mint tavaly, sertés 57.518 darab, 891 darabbal több, mint a mult évben, juh 71.448 darab, 2801 darabbal több, mint tavaly.

A gazdasági felügyelőség a hajduböszörményi tejszövetkezet részére május havában 65 darab simmenthali jellegü prios-tarka tenyésztehenet szerzett be állami segély mellett Somogyvármegyéből 56.371 pengő beszerzési áron. Külön kiemeli a jelentés a hajduböszörményi tejszövetkezet tagjainak tevékenységét, hogy minden alkalmat megragadnak arra vonatkozólg, hogy állatenyésztésünket a legmagasabb nívóra és jövedelmezőségre emeljék.

A baromfiállomány fejlesztése és nemesítése céljából a gazdasági felügyelőség 43 db amerikai fehér leghorn és 78 darab vörös izlandi kakast osztott ki.

A földmívelésügyi miniszter Balmaz ujváros nagyközség, Hajdusámson, a MANSz. hajduböszörményi csoportja, a kabai függetlenségi kör, a püspökladányi polgári kör, a hajduhadházi polgári olvosókör és a nádudvari polgári kör részére 54—54 kötetből álló mezőgazdasági népkönyvtárt adományozott.

A multévi elemi csapások, valamint a termények rossz értékesitési viszonyai következtében beállott tőkeszegénység miatt az uj gazdasági évet Hajduvármegye gazdaközönsége teljesen kimerülve kezdte meg.

Csokonai

Látom naponta — érebe öntve —
Halhatatlan lanttal kezébe',
Büszkén tekint ősi falra.
— Hitünk védője, egyik nagyja
Szembenéz vele — éreszobrában —
Ősi templom szomszédságában.

Kondul a reggeli harangszó
Imára, munkára buzdító.
Templomba én is sietek,
Hol vár rám vidám gyermeksereg
Szobrod nézem... Szellemed követ!
Zengek rólad dicső... éneket.

Nem öntöm versbe, szedem rímbe
Kutatok a gyermek lelkében
Ha nyilik annak zárt lakatja,
Előttem fekszik minden lapja!
Olvasok róla nyiltan, bátran
Feledve, hogy szigoruság van.

Hogy a tanítás néha kényszer
Nem érzem. — Egy bűvös játékszer
Bonczolni a lelkeknek titkát
Kutatni, hogy az, kiben mit lát?
Tudós professzort... Boszorkány közt
Szellemed itt van. — Ő áll itt őrt!

Szellemed itt van... Játszik velem!
— Gyarló földivel, légi elem —
„Istenségnek látszó" vak remény
Rám hajlik mint „Égi tünemény"
Bízva feléje nyujtom kezem,
Nincs szenvedés! — Ugy érezem.

Az életnek virágos kertje
Csak rózsaszirmot nyujt feléje
Annak, ki a tövist nem látja.
Tövise nem sebzi, bántja...
Mámorba fojtja mély bánatát...
Mohón szüresölve tüzes borát!

Csokonai! Koccintok veled!
— Bár borom nem venyigén termett
De poharaink ürtartalma
— Ugy gondolom, — igen egyforma —
A szőlővessző — Tudásfája.
Mindkettőnek magas a lángja!...

Az egyik a szivet altatja...
S felesendül „Lillák" zengő dala!
A másik láng lelkeket emel
Földsarából, a magasba fel!
Csokonai! Szellemeddel legyünk,
Koccintsunk. S eggyel beljebb gyerünk!

Töröné Korpássy Mária.

Debrecen a világháboru alatt

POTIOREK CSUFOS BUKÁSA, A DÉLI SEREGEINEK VERESÉGE. — 200.000 HADIFOGOLY MAGYARORSZÁGBAN. — UJ BEVONULÁSOK, UJ SOROZÁSOK. — KICSERÉLIK A ROKKANT FOGLYOKAT. — BÉKEHIREK SZÁLLNAK A LEVEGŐBEN. — A NÉMETEK VARSÓ FELÉ. — AZ UJESZTENDŐ IS UJ KÜZDELMEKKEL ÉS SZENVEDÉSEKKEL BIZTAT. SOHASE LESZ VÉGE A VÉRONTÁSNAK... — MINDENÜTT GYŐZÜNK, MÉG SINCS BÉKE.

A karácsonyi szent ünnepek alatt nem hoztuk a háborús visszaemlékezéseket, nehogy még emlékezetben is kísértsen bennünket az utolsó tíz esztendő előtti időknek tenger szenvedése. Mert karácsony szent napján se hozta el az a betlehemi Kisded a várt békét és boldogságot, hiszen a szent éjszakán is ökölre ment az ember, míg itthon a kicsi fia, árván maradt családja a betlehemi Kisded nevében várta a hazatérést és boldog ünnepet...

Messze vidékek hómezein nem gyulladtak karácsonyi boldog békelángok a szivekben és nem volt, ki a szent este dicsőségének érvényt szerezhetett volna a harcolók között.

Ekkor csak ellenség volt és az ellenségben az ember kinozta az Embert, aki pedig soha az életben, se azelőtt, se azután nem láthatta egymást.

Nem tudhatta meg egymásról, — hogy otthon, a szent este csendjében és boldogságában milyen az arca az ellenséges társnak, mikor első alkalommal látja most induló kicsi fia, leánya arcán a Jézuska ajándékának első örömét. Nem látta meg soha az ellenséges ember, hogy milyen a civil életben ellenségtársa, aki most a halált tartja a hideg puskájában kékre fagyott kezében...

Karácsony este, mit ott a távoli hómezőkön éltél át ember, visszajár-e az emlékezetedbe, kísért-e a képe a fagyos életnek, mikor a pásztorok miséjének idejére

csonttáfagyva hozták be a szalmás árokból a kettős őrszemet a társak, kik a fagyás boldogtalan percében füstölgő rőzsénél melengették a kezüket az elfagyástól. Papírbakancs, papírruha, — lelkiismeretlen szállítók soha meg nem bocsátható bűne, eljössz-e kísértőnek a békés karácsonyok idejére most az Úrnak 1930-as esztendejében...

December 21-én még mindenki remélte, hogy legalább fegyverszünet fogja hirdetni a békesség ünnepét szent karácsony este. De persze, semmi se lett belőle, mert azok, akiktől ez a fegyverszünet függött volna, úgyis karácsonyoztak a meleg és jól ellátott „kommandókon", a „manschaft" pedig ilyen tekintetben nem számít, sőt a tisztek se, ha nem a magas vezérkarnál szolgálnak. A vezérkarnál pedig igazán nincs szükség karácsonyi békére és fegyverszünetre, hát nem igaz, ott úgy is ragyogott a karácsonyfa gyertyája, ott úgy is élt a karácsonyi élet, mint azt a képeslapok hozták a Conrádok, Vilmosok, Hőferek karácsonyáról képes ábrázolásában...

A Kárpátokban pedig volt fenyője bőven a karácsonyt váró magyar bakáknak, tiszteknek és csillogó diszt küldött arra elég sűrjen, elég adakozó kedvvel az orosz tűzérség...

Igy lehetett alkalma aztán a harminckilenceseknek is arra, hogy ezekben a napokban éppen a Kárpátokban 17 ágyút zsákmányoltak és igen kitüntették magukat. — Egész sereg kitüntetésről és előléptetésről számolnak be a lapok éppen a házi ezredünkkel kapcsolatban... Még a december 22-iki lapok is ezt emlegetik és büszkén írnak a debreceni, hajdusági és bihari fiúk hőstettéről.

December 23-án ismét békés hangokat pengetnek a lapok, nemcsak Debrecenben, de az egész világsajtóban is, ellenben

az oroszok új erőkkel támadnak karácsonyi örömül és meglepetésül a Kárpátokban, — mintha csak végső erőfeszítésre szánnák el magukat a szent ünnep előtt.

December 24-én robbant ki a monarchia és a központi hatalmak egyik legnagyobb háborús botránya, amit most helyszűke miatt nem teregethetünk ki.

A hirhedt cselák fővezér, a déli seregünk agyondícsért parancsnoka valami olyan botrányba esett, hogy egy 24 óra alatt eldőlt a sorsa: Potiorek Oszkár kiesett a dédelgetett kegyből, nyugalmazták és helyére Jenő főherceg került.

Nyiltan beszélte mindenki, hogy a cseh elárulta a déli sereget s Belgrád elvesztése is neki köszönhető, sőt a szerbek olyan erőre kaptak, hogy a déli végeket a legkomolyabban veszélyeztették. Ezer meg ezer magyar népfelkelő esett áldozatúl ennek az árulásnak, de a bécsi legfőbb hadúr megelégedett egy nyugalmazással és aztán Potiorek úr civilben promenádozott a bécsi uccákon... Vagy olyan szörnyű baklövést csinált, hogy ezért kellett volna felelősségre vonni, vagy pedig árulást követett el, azért kellett volna leszámolni vele... Egy bizonyos, hogy roppant szerencséje volt ennek az úrnak az, hogy csehnek született mert Isten őríz, ha magyarnak teremti a Sors, akkor nyilván csufos végzete lett volna. A cseh még így is kedves volt az udvarnál és egy sereg kitüntetéssel nyugalomba vonult.

Az osztrák-magyar flotta győzelmet aratott az Adriára bemerészkedő francia hajóhad egy részén és egy hatalmas páncélost el is süllyesztettünk.

A lapok igen szegényes karácsonyi külsőben jelentek meg december 25-én. Meglátszott a háború keze itt is. Aztán meg a cenzura is erősen működött. Legsikerültebb a helyi lapokban *Pálfy* József egy harctéri novellaféléje, melyben a szemes ujságíró érdekes meglátásait adja vissza a harctéren lévő ujságíró s aki tudott a sor között olvasni, az épen eleget érthetett ebből a nevellisztikus feldolgozásból. A rendőrkapitányság ismét nyomatékkal figyelmezteti az álhírterjesztőket a szigorú büntetés kilátásbahelyezésével.

Állítólag a Monarchiában 200 ezer orosz hadifogoly van a háború kezdete óta.

Kaffka altábornagy, volt debreceni parancsnok meghalt. A harctéri jelentések ellanyhultak. Mintha belefásultak volna már az emberek a nagy betűs hirek olvasásába.

A hónap végéig az alábbi nagyobb események emelkedtek ki a napi jelentésekből:

Ujra behivóparancsot adtak ki a B. osztályú népfelkelők számára, aztán ismét sorozásokat irtak elő.

Az egész világsajtót bejárja ismét valami kósza békehír, de senki se ül fel az effélének ma már. A németek erős támadással kezdik Varsó ostromát. Roppant erők mérkőznek a lengyel főváros körül, mely bevételétől sokan a béke lehetőségét teszik függővé. Döntő harcokról beszélnek a helyi lapok Észak Lengyelországban.

A Kárpátoknál a harc tovább dúl, fokozódik, de csapataink eredményeket érnek el, mert Uzsok újra a mienk

Csaknem kivételnélkül magyar fiuk állanak az orosz gyűrű előtt a Kárpátokban.

A harmadik honvéd ezred — nagy dicsőséget szerzett és igen sok kitüntetett van az ezredben.

A lapok első ízben adják közre a felmentésről szóló rendeletet és megállapítják, hogy kik tarthatnak igényt erre a felmentésre. A szerbek a zimonyi hidat felrobbantották ismét.

Ujabb kitüntetés és előléptetés volt a 39-eseknél, 61-eseknél és a 7-es huszároknál. Kedvesen emlékeznek meg a lapok a przemyslii orosz tűzérekről, akik a hős védőket meleg hangú karácsonyi levélben ünnepelték.

Talán egyetlen szép és emberi maradványa ez a levél a gyilkos háborúnak az első háborús karácsonyról.

1915. Uj esztendő, uj reménységet és uj boldogságot várt az ember. Talán őszintébben és nagyobb hittel soha nem kívántak az emberek egymásnak boldogabb uj esztendőt, mint ekkor. Mert kívántak és meg volt az alapja, a véres, könyes alapja ennek a kívánságnak.

Január elsején a lapok szegényes külsőben, hétköznaposan jelentek meg. Csaknem együntetüleg síránkoztak a boldogabb, szebb jövendőn. Megérkeztek Debrecenbe is az amerikai ajándékok, mit a yenkik a hadbavonultak árvái számára gyüjtöttek.

Bécsben szigorú rendelet alatt kiadták, hogy a jövendő farsangban nem szabad táncos mulatságot tartani.

Északon az „oroszok élénkebb tevékenységet fejtettek ki", — irja Hőfer a jelentésében, amit ma igy forditanánk le: Az oroszok elkeseredett offenzivát kezdtek és mi a túlerő nyomása alatt visszavonultunk...

Január 2-án nagy szenzációja van a világsajtónak, mert Anglia és az Unió között végleg elmérgesedett a viszony. Ki hitte volna, hogy komolytalan az egész összecsapás, sőt egy szövetségnek az előkészitése az egész manőver... Mirden tekintélyes állású ember hirdeti, hogy még ez évben, 1915-ben meg lesz a békekötés. A hadvezetőség panaszkodik, hogy az időjárás lassítja a hadmenetelt... Kölönte Gézát a debreceni egyetemre quesztornak nevezték ki. — Olaszország éhességének nem tud ellentállni és megszállja Durazzót, hogyha már nem vesz részt a háborúban, legalább valamit biztosítson magának...

Január 3-án Szill Ede 39 es főhadnagyot a vaskoronával tüntették ki hősi magatartásáért. Az angolok hat új hadsereget állítottak ki. A németek Varsó felé nyomulnak és roppant harcot dúlnak ezen a széles vonalon.

Január 4-én XV. Benedek pápa és Vilmos császár eredményes

tárgyalásokat kezdtek a rokkant foglyok kicserélése érdekében, melynek eredménye lett, hogy 120.000 fogoly térhetett vissza hazájába a nemzetközi vöröskereszt útján.

A nagy gorlicai győzelem előszele képpen az első győzelmet aratták a központi hatalmak csapatai az oroszok fölött.

Január 5-én a német hadvezetőség Hindenburgot bízta meg a varsói operáció folytatásával. Románia egyre fegyverkezik, de még mindig a központi hatalmak barátjának játszotta ki magát. Csapataink újra bombázzák Belgrádot és január 6-án hallatt magáról Wilson, a nagy béke hidalgó, aki most a Vatikánon keresztül akar békét közvetíteni, hogy alig egy esztendő mulva véres kézzel belenyúljon a világháború menetébe és még két esztendővel meghosszabbítsa a gyilkos munkát. — Január 10-ig minden nap lázas izgalommal várja mindenki a varsói eseményeket, hol a német hadvezetőség utolsó támadásra készül és erőszakolja a bevételt. A románok ismét mozgolódnak és apróbb incidensek hirdetik a lappongó tüzet, mely előbb-utóbb ellenünk fog kirobbani.

Január 10. Bizonytalanabb az élet, mint valaha. Elkeseredettebbek az emberek, mint hinni merné az ember. És senki se tudja, senki se sejti, hogy mindennek még az elején vagyunk és a véres események még ezután következnek be.

De erre nem is gondol most senki, mert háború van és az emberek a békét óhajtják, várják, epekednek utána, hogy az epekedésbe és vágyakozásba szinte belepusztul a szívük.

Szalacsy R. Imre.

Sodrony ágybetétet legjobb minőséget készit Neumann Dóczi tér 17

Fürdőkádak gyermekkádak

Fürdőszoba berendezések, fü dőszoba pipere elszerelések állandó nagy és olcsó raktára

Fülöp Miklós üzletében DEBRECEN, CSAPO UTCA 3 Telefon: 9-17.

Visszaemlékezések a diákévekről

Hadd szálljanak vissza gondolataink a boldog, gondtalan diákévekbe, amikor rózsaszínben úszik előttünk a világ, ki-kitör a pajzán életkedv és mindent, úgy könnyebb, mint nehezebb időket, vidám és keserves órákat a humor csillogó mázával von be. Jertek régi, jó professzorok, diákok. Szólaljatok meg, varázsoljatok vissza egy darab multat az öreg Kollégium történetéből.

Sinka Sándor pattogós, katonás alakja kitörölhetetlenül íródott bele volt diákjai emlékezetébe. Hatodik gimnazisták voltunk, Vergilius Aeneásének második énekét gyötörtük. Sinka Sándornak jó kedve lehetett, mert egyszer csak rám szól: „Na görcsös, jöjjön ki, fordítson!" „Humida nox" — kezdődött a szöveg. Bizonyára nem lehetett megelégedve az általam választ jelzővel, mert amidőn fordítottam, hogy: „A nyírkos éjszaka", „nyírkos a maga kapcája" — vágta rá félig bosszúsan, félig tréfásan.

A hatodik gimnázium tantermét oszlopok tartották, felette lévén a Kollégium díszterme. Egy úgynevezett fertály közben Rózsa Ernő, aki könnyű termetű, eleven, tornász fiú volt, macska módjára felkúszott az egyik oszlopra, egészen a menyezetig. Ugy látszik, jól érezte ottan magát, mert le sem kívánkozott és elfelejtkezve magáról, — még becsengetés után is vígan nyaralt az oszlop tetején. — Egyszer csak belép Sinka Sándor; Rózsa Ernő réműletében odafagyott az oszlop tetejéhez. Halálos csend, erőszakkal visszafojtott, de kitörőfélben levő nevetés hangulata uralkodott az osztályban. Egyszer csak elemi erővel tört ki a harsogó nevetés. „Mi az, mi az," — riad fel Sinka Sándor. Körül néz, hát megpillantja Rózsa Ernőt az oszlop tetején. Odamegy és megszólal: „Gyere csak le te kúszó rózsa!" — Rózsa Ernő remegve kúszott lefelé és midőn lőtávolságra leérkezett, vékony sétapálcájával egy csípőset sóz Sinka Sándor Ernő barátunk északi sarkjára, aki aztán viharos derültség közben helyére megy. — Azóta Rózsa Ernőből Hajdu vármegye árvaszékének kiváló ülnöke lett.

Ezen nevezetes órában a latinból sokan beszekundáznak vala.

Uzonyi Kálmán nevű tanulótársunk eleven kedélyű, sokoldalú és zenei hajlamokkal bíró fiú volt, aki ügyesen kezelte a vonót is és szenvedélyesen karolta fel énekkarok szervezésének az ügyét. — Emellett különböző képességekre is hajlandó volt. Egy ízben cimboráival szőlőt csent a várost környező szőlőskertek egyikéből, egy másik alkalommal pedig a gőzmalomkert tavából arany halat fogott. Midőn pedig a telepőr űzőbe vette, csak kabátja elszakítása árán tudott a gőzmalom-kert kerítése alatti lyukon menekülni.

Ezeket a dolgokat énekelte meg azután Bagi Gyula, jelenleg Kaba főorvosa, a következőkép travesztálván Arany János „Széchenyi emlékezete" című költeményének közismert strófáját:

„Írd azt, ki az osztályban a kántust vezérli,
Ki orginál, hogy megreszket a fal,
Kántus órán ki kottát nézi,
Dobhártyát ostromol szerszámaival
Ki csenni szőlőt pajtásait hivogatja
Ki gőzmalomból halat lop a gaz,
Ki lyukon bújván rokkját elhasítja.
Elég! A példa fáj. Uzonyi az."

A VII-ik gimnázium osztály termének ajtaja belefelé nyílt. — Egyik osztálytársunk, — nem emlékeszem már a nevére — elkésett a nyolc órai latin óráról és félve a katonás szigorúságú Sinka Sándortól, kint maradt az ajtóban és ott elmélkedett a világ sorja felett, sajnálkozón gondolva drukkoló tanulótársaira, akik ugyancsak verejtékeznek odabent Horatius ódáin. Egyszer csak nagy fenn hangon megszólal Sinka Sándor: „Tyhű, de meleg van, nyissák ki csak az ajtót! Megfullad az ember." A legszélső diák felpattan, kinyitja az ajtót mire kivülről az ajtónak teljes erejével neki támaszkodó és mit sem sejtő, ábrándozó diák bedől az osztályterembe, mint egy lisztes zsák s hosszan elterül a padlón. Viharos derültség támad e jelenetre. Amint pedig a hahota elül, tovább folyt a cenzura. Azon órában a latinból ismét többen beszekundáznak vala.

Nagy Zsigmond, a német nyelv tanára ismeretes volt csendes humoráról. Egyszer egyik diákját évharmad végén megbuktatta a németből. Amint a bizonyítvány kiosztásban az érdekelthez ér, azt mondja neki: „Hát, édes fiam, ezúttal szekundát kaptál. Figyelmeztetlek, hogy Darabos ucca 37 és nem 39. szám alatt lakom." „Tudom, tekintetes tanár úr, hogy hol tetszik lakni, miért tetszik erre figyelmeztetni?" — kérdi a diák. — „Azért figyelmeztetlek, fiam" — válaszol Nagy Zsigmond — „hogy tévedésből ne másnak az ablakát verd be." Tudniillik egy alkalommal a bosszús diákok kőzáport zúdítottak egy esti órában Nagy Zsigmond ablakára.

Elek Lajos igen szerette a szélesebb kifejezéseket, szeretett jelentéktelen dolgokat hatalmas frázisokkal és körülírással karakterizálni és az ellentétek szembehelyezésével groteszk beállítást és szinezetet adni azoknak. Ebbeli erejének felhasználásával sokszor száraznak látszó leckeórák egyhangúságába kedves és vidám hangulatot varázsolt.

Abban az időben, mikor még én diákoskodtam, gázvilágítás volt a tantermekben. Egy sötét téli délután ott gubbasztottunk a teremben, amidőn megjelenik az egyik fűtő, hogy meggyújtsa a gázt. — Megszólal Elek Lajos: „Jöjjön, jöjjön, kedves Mihály barátunk, gyújtson szövétneket, mert immáron az éj sötét leple kezd reánk borúlni." Egy másik alkalommal óra alatt, a terem előtt éktelen sivalkodással és dübörgéssel szaladgáltak fel s alá a nebulók, bizonyára valamelyik osztályban elmaradt előadás felett ujjongó diáksereg. A külső lárma annyira zavarta az előadást, hogy Elek Lajos odaszól a pad szélén ülő egyik szálasabb diáknak: „Ugyan kedves Kovács úr, legyen szíves, menjen ki a folyosóra és szigorú tekintetével állapítsa meg, kik rendeznek ott olympiai kocsiversennyel egybekötött országos dalárünnepélyt, s ha netalántán stenori hangjának nem engednének, úgy kergesse el azokat az apró mirmidónokat."

A feleletadás elől bujkáló, arcát mindenáron az előtte űlő mögé rejteni akaró diákra így szólt reá: „Ugyan kérem, kicsoda az a derék hajtulajdonos, aki amoda meghúzódik, mint egy szerény ibolya, nem látom ékes ábrázatját, csupán a fülei meredeznek, mint két hatalmas vitorla."

A rendetlenkedő diákot így intette le: „Ugyan kérem, kedves Saja úr, ne okvetetlenkedjék, mert félő, hogy egy kilépti jegyet találunk a markába nyomni."

Tóth József, a mathesis tanára, akinek alakja szinte már a legenda ködébe burkolózik, — maga volt a humorral párosult jószívnek a megtestesülése. Rendíthetetlen harcosa volt tudományága terén a magyaros terminológiának és elkeseredetten üldözte a szerinte magyartalannak tartott műszavakat. Sokat évődött a vidéki iskolákból jött diákokkal is, akiket bár csipkedett, de megbecsült és szeretett.

Egyszer kihív egy diákot a táblához és mondja neki, mutatva: „Kanyarítunk egy kört." „Kanyarítunk egy kört" — mondja a diák és azzal rajzolni kezd, de a kör egyik oldalát kihasasította. Haragudott Tóth József az ügyetlen ábráért és kérdi a diákot: „Melyik iskolából jöttél?" „Mezőtúr" —volt a válasz. „Retur" — vág vissza Tóth József.

A függvények tanában a derékszögű háromszög egyes oldalainak a viszonylatait magyarázta, elnevezvén az AB oldalt karnak, az AC. oldalt talpnak, a BC. oldalt húrnak. Tehát mondá: a karnak a húrhoz való viszonya = Sinus, a talpnak a húrhoz való viszonya = cosinus, és így tovább. Mindezt nemotechnikai okokból nevezte így el, nevezetesen kar viszonya húrhoz sinus, rövidítve kahusin; talpnak viszonya húrhoz cosinus, rövidítve tahucosin.

Következett a fizika óra. K. Kiss Józsefnek vágja a diák: „Karnak húrhoz viszonya sinus, talpnak húrhoz viszonya cosinus. Kiss József, — akit az ilyen kifejezések a vérig bosszantottak, — mintha vipera csipte volna meg felhördül: „Miféle húr, hegedűi húr, bőgő húr; miféle talp, macskatalp, medvetalp, bocskortalp?"

Tóth József előtt a 90°-ot derékszögnekmondani egyenesen szentségtörés számba ment. „Derékszög, miért nem huncut szög, akasztófára való szög. Nem derékszög az édes fiam, hanem egyenes szeglet", — mondta elkeseredett méltatlankodással.

A derékszög, szerinte egyenes szegletű háromszög, egyes oldalainak speciális görög elnevezését tartotta meg. A derékszöget alkotó két oldala, az AB és AC, voltak a két Kathetus és a derékszöggel átellenes BC oldal pedig hypotenusa. Ezek helyett befogót és átfogót említeni egyértelmű volt a felségsértéssel.

Kiszólítja a diákot: „Na, mondja csak meg nekem, mi is az a pythagoricum theorema?" Feleli a diák: „A pythagoricum theorema szerint a két befogón emelt négyzet összege egyenlő az átfogón..." „Elég, elég! — sikolt fel a lelke mélyéig felháborodott Tóth József. „Micsoda befogó, átfogó, kifogó, harapófogó, egérfogó, csirkefogó; honnan vettétek ezeket a gyalázatos elnevezéseket, amiket holmi Csaszlauból ide szalasztott vándorköszörűsök hurcoltak ide, akiknek fogalmuk sem volt a magyar nyelv szépségeiről. Hej, pedig, gyönyörű kifejezésekkel teli ez az édes magyar nyelv. Nem azt mondja, hogy kidőlt a fa mandulával, hanem: „Kidőlt a fa mandulástól". Rázúgja az osztály: „Elszakadtam a rózsámtól". „Elszakadtál te a majd megmondom mitől" — vágja vissza Tóth József.

Igy teltek a napok, az évek a diákidő alatt. És mi nem felejtünk téged, boldog idő, de téged sem felejtünk a sírig, jó öreg Kollégium!

Dr. Balogh Béla
debreceni kir. törv.-széki tanácselnök.

Az eszperantó térhóditása az angol nyelv rovására

Rövid időn belül számos helyről kaptunk jelentést az eszperantónak az angol és más nagy nyelvek rovására történt komoly térhódításáról.

Egy újabb *bécsi* jelentés most arról számol be, hogy az osztrák villamosvasúti alkalmazottak oktatásügyi bizottsága *az angol nyelvű tanfolyamokat törölte tanítási programjából* és az angol helyébe felvette az *eszperantót*. A határozatot az angol nyelvű tanítás eredménytelenségével és az eszperantó példátlanul könnyű elsajátíthatóságával s mind nyilvánvalóbb praktikus használhatóságával indokolják.

Még nagyobb az angol nyelv háttérbeszorulása Svédországban, ahol az állami támogatással működő eszperantó nyelviskolák sikeres működése komolyan háttérbe szorítja az angolt. Itt érdekes megemlíteni, hogy az eszperantó svédországi felülkerekedése egy *magyar ember* nevéhez fűződik. *Cseh* András, erdélyi katholikus pap, az ő csodálatos nyelvoktatási módszerével ugyanis számos tanfolyamot tartott kormánytámogatással a svéd fővárosban, még pedig olyan feltűnő sikerrel, hogy *Károly* svéd királyi herceg is egy-kettőre csatlakozott az eszperantó híveihez. — Cseh András különben járt Amerikában is tavaly, most pedig Esztországot, Lettországot, Litvániát látogatta sorra s egy hónapos tanítványainak tökéletes levelei igazolják annak a csodáló tiszteletnek jogosultságát, mely kíséri körutazásai alkalmával a külföldön is. — Ezidőszerint Hollandiában tart rövid kurzusokat.

Az eszperantó előtérbejutása mindenütt erős ellenakcióra hangolja a többi nyelviskolákat és sok helyütt valóságos sajtóhadjáratot indítottak a fiatal, de versenyben igen erősnek mutatkozó vetélytárs — az eszperantó ellen.

—*M.*—

Jó minőségü tégla és cserep

kapható Tóth és Sebestyén téglagyárából. Eladás Hatvan ucca 31.— sz. III. em. Telefon 610.

Trianon Danaidái

Vidékről vendégeim érkeztek. — Régen látott kedves, jóismerősök, akikkel együtt eltöltött évek emlékezete: sok vidám, derüs és szomoru napot idéz föl a mult ködfátyola mögül. Hol élénken szines, hol borongósan setét képek ezek, a melyek annál inkább fogvatartják a lelket, minél többet gondolunk reá. Egy-egy elejtett, röpke szó: minduntalan fölidézi a mult eseményeit s mi ujra, meg ujra átéljük annak minden kis részletét, a mely életünkben egykor fontosabb szerepet játszott.

A percek gyorsan telnek. Az idő forgó kereket sebes ütemben halad és feltartózhatatlanul rohan előre... Alig vesszük észre, hogy elérkezett az elválás pillanata. Pedig még oly sok mondanivalónk volna egymásnak!... S mégis... bármiről beszélünk, gondosan kerüljük azt, nehogy észrevegyük egymáson, hogy fejünk már irgalmatlanul deresedik...

... Kint vagyunk az állomáson. A kaleidoszkopszerü forgatagból egy ujabb ismerős arc bontakozik ki. Régen, nagyon régen látott egykori jóbarát, kivel hosszu időn keresztül együtt éltünk át sok-sok bohó, gondtalan évet Erdély egyik határszéli városában. Ő most is ott van. A szürke kis mérnökből az oláh vasut egy igen magasrangu tisztviselője lett. A kolozsmegyei oláh esperes gyámolatlan kisfia sohse álmodta ezt. Hja, tempora mutantur...

A beszéd lassan, döcögősen indul meg. Semmitmondó, szürke kijelentések után, hirtelen megrohanom:

— Mikor jöttök már a Tiszáig?! — kérdem én.

Meghökken. Rámnéz. Nem volt erre elkészülve. Pedig ismerhette jól — megalkuvást nem ismerő — fajmagyar szivemet a multból.

De nem engedtem sokáig tépelődni:

— Nézd, jól ismerem a román közoktatásügyi miniszter által kiadott földrajzot, amelyben az első mondata igy hangzik:

„Románia Közép-Európában fekszik és pedig a Dnyeszter, Tisza, Duna és Fekete-tenger között".

Majd Románia sikságai közt megemliti a „Tiszamenti Alföldet, mely a Tisza mindkét partján terül el".

— Hát Traján császár, a dicső román uralkodó hogyan van?! — faggatom tovább.

Amikor látja, hogy a régi nyakas székely áll előtte, rámnéz és komolyan megszólal:

— Szemrehányásod sok tekintetben jogosult, elismerem. Danaidák hordója sohse telik meg, azt is jól tudom. Jóllehet előkelő állást töltök be, de hidd el: „Nincs öröm, üröm nélkül". Amint jól tudod, feleségem magyar nő, aki még most se tud románul. Gyermekeinket ő nevelte s igy azok teljesen magyar nevelésben részesültek. — Amikor megtörtént az imperium változás, mint román születésü ember nagyon gyorsan haladtam előre. De a két gyermekem további neveltetése sok gondot okozott, mert azok egy szót se tudtak románul. Akár hiszed, akár nem, a nagyobbik fiam, aki már husz éves, még csak a felsőkereskedelmi iskola II. évfolyamának a tanulója, mert még mindig küzködik a román nyelvvel. Már pedig mindenütt és mindenben az első követelmény a nyelv tökéletes birása, mig a tudás csak másod vagy harmadrendü kérdés.

— Minthogy a fiam 10 éves koráig magyar iskolába járt, ahol a történelem és földrajz — megvallom őszintén — anyaga tárgyilagosan van feldolgozva, ujra kellett az egészet tanulnia a mai rendszer szerint. Hiszen nem szabad figyelmen kivül hagyni, hogy a román királyság nem tekinthet vissza még százéves multra se, s igy nekünk uj történelmet, uj földrajzot kellett megirnunk, hogy lássa az uj nemzedék, hogy nekünk is van nagy multunk, amely a nacionalista eszmék ébrentartásának egyik elengedhetetlen kelléke. Mikor a román gyermek látja, hogy ők a dicső rómaiaktól származnak, büszke, dagadó érzéssel vallják magukat utódaiknak

S hogy ezeket az érzéseket még jobban elmélyitsük, elvisszük őket Erdély mindazon helyeire, a hol egykor Traján vezette győzelemittas seregét Decebal földjére. És ezt könnyen elérjük. Trajánutja, a római őrtornyok százai tanuskodnak igazunk mellett. — Te is jól tudod, hogy még a világháboru előtt is a román felekezeti iskolákban Romániát a Tiszáig tanitották. A térképek is igy voltak szerkesztve, amelyek ezerszámra jöttek Bukarestből. S ugy-e, az álomból majdnem valóság lett!

... Messze, a Hargita aljában egy bogárhátu kis ház hasztalan integet folyton felém, pedig lakói egyre-másra költöznek a lankás hegyoldal kupacai alá... A sudár fenyő örökzöld lombja szomoru, fájdalmas dolgokat mesél a sirhant lakóinak. Tiz hosszu év fájdalmas jajja, bánata, keserve csendül össze egy szivettépő akkordban:

Istenem, mikor lesz már ennek vége?!...

Mikházi.

Kik voltak a világ legöregebb emberei az ótestamentum szerint

ÁDÁM APÁNK 930 ÉVET ÉLT. NÓÉ PEDIG 950 ÉVES KORÁBAN HALT MEG.

AZ ÉRDEKES SZÁMTÁBLA SZERINT A VILÁG MINDÖSSZE — 5913 É VES.

Ha ma, a huszadik század közepén felébredne az ősember, vagy akár az aki száz éve élt a földön, megdöbbenve és rémülten nézne szét a világon. — Megváltozott a gondolkodás, a kultúra, a gazdálkodás, az élet és minden megnyilvánulása az emberi létezésnek.

A mult nap egy könyv akadt a kezembe. „A Szent Bibliának Históriája". Ezt magyarázza a híres Bod Péter, a hévízi református lelkész az 1748-ban Szebenben kiadott könyvében.

Eltekintve a „patrónus urak és patrónus asszonyok"-nak történt ajánlásától, Bod Péter megkezdi első könyvét a biblia magyarázatáról. Szinte katekizmusszerüen sorolja fel az ó-testamentumban foglaltakat. Azt mondja többek között, hogy a pátriárkák idejében az özönvíz előtt, igen hosszú életüek voltak az emberek. Jellemző, hogy az ó-szövetség szerint Matusálé Ádámmal, Settel, Nóéval és Semmel összesen mintegy 860 esztendőt élt, Izsák pedig körülbelül 350 évet. Bod Péter biblia kutatása szerint a hires József 110 éves korában halt meg.

Az ószövetségi könyvek széttagolása, méltatása, majd a Mózes, Józsue stb. könyvek rövid és találó ismertetése után rendkívül érdekes statisztikát találunk. Ez a Bod Péter által ótestamentumi időszámitáblának nevezett kimutatás.

A mai embernek különösen és szinte érthetetlenül hangzanak a kimutatásban foglalt számok, már csak azért is, mert a szerző az ótestamentumból vett adatok szerint valójában is úgy tünteti fel, mintha a világteremtése Ádám születésével kezdődött volna.

Az „idő-tábla" legérdekesebb adatai a következők: Krisztus születése előtt, 3984-ben, teremtetett a világ és ekkor született Ádám, aki 930 év mulva halt meg, tehát Ádám akit ősapjának tekint minden ember, 930 esztendőt élt. — Érdekes, hogy az időszám-tábla egyáltalában nem emlékezik meg sem Éváról, sem Kainról, sem Ábelről.

A szám-tábla szerint Nóé a világteremtése után 1056. évben született, vagyis Krisztus születése előtt 2928. évben. Eszerint tehát Nóé, a ma élő ember szerint, nem egészen ötezer évvel ezelőtt született... Nóé bárkát kezd építeni 520 éves korában és szám-tábla szerint a világteremtése után, az 1656-ik évben és Krisztus születése előtt, a 2338-ik évben, özönvíz által elvész a világ. Az özönvíz eszerint 4267 évvel ezelőtt történt volna és tartott 5 esztendeig, mert a számtábla szerint, ahogy az ótestamentum mondja: Nóé Krisztus születése előtt 2327-ben jött ki a bárkából.

A világteremtése után 1809 évvel kezdik építeni Bábel tornyát. Utána 139 évre születik Ábrahám, — majd 2006-ban a világteremtése után meghal, Nóé életének 950-ik esztengejében. A Bod Péter által összeállitott ótestamentumi időszám tábla szerint tehát a világ legidősebb embere nem Ádám, sem Matuzsálem, hanem Nóé, aki 20 évvel felülmulta Ádámot is, mert ez 930, Nóé pedig 950-ik esztendejében halt meg. Mellettük a számtábla szerint Set volt a legidősebb, aki életének 912-ik esztendejében halt meg.

Bod Péter kutatása szerint Mózes a világteremtése után 2368-ban született és meghalt a világteremtése után 2488-ban, azaz 120 esztendőt élt. Salamon 2923-ban kezd templomot épiteni, amelyet 11 év alatt fejez be, Krisztus születése előtt 1050-ben. A szám-tábla ezután a judeai királyok uralkodási idejéről számol be és azzal fejeződik be, hogy a világteremtése utáni 3984-ik esztendőben megszületik Jézus Krisztus. Ha már most azt tekintjük, hogy ma 1930-at irunk, úgy az ószövetség szerint a világteremtése és Ádám születése — mindössze 5913 évvel ezelőtt történt. A zsidók szerint 1930-ban 5691 éves a világ, a tudósok szerint azonban a föld és az emberiség élete sokkal több ezer évre vezethető vissza.

Bod Péter második könyvében a Krisztus születése után keletkezett szentírással foglalkozik. Beszél azokról az apostolokról, akiknek az irásai nem maradtak fenn, majd a bibliafordításokról számol be. Kimutatása szerint 1748-ban már a biblia a következő nyelvekre volt lefordítva: angol, arabs, örmény, belga, ibériai, dalmát, dán, latin, egyitptomi, osztóniai, finn, formózai, francia, német, grudlandiai, — régi görög, mostani görög, helvéciai, indiai, izlandiai, kaldeai, katalummi, lapp, lengyel, litván, maláriai, magyar, malaikai, mexikói, muszka, mixtékiai, oláh, olasz, arméniai, perzsa, pedemontumi, pomerániai, provinciai, récai, samaritaániai, siriai, sinai, skóciai, spanyol, szász, szerecsen, svekus, tatár, tót, cseh csingalika, török, varngika, valliai, valenciai, amerikai, virginiai.

A további részekben Bod Péter arról számol be, hogy a bibliafordítás milyen hatással volt a magyarságra. Elmondja, hogy az újtestamentum Debrecenben nyomattatott ki 1749-ben, még pedig nyolc részben. Megjegyzi, hogy „Amsterdamban, amint fel vagyon téve, 1725. esztendőben kinyomattatott az újtestamentum Károli Gáspár fordítása szerint 12 részben, a melleslegvaló szentírásbeli helyek deákul hozatnak elő benne. Szép Betükkel jó Papirosra vagyon, de inkább hiszen Lőtsén nyomtattatott volt."

Bod Péter a következőkkel fejezi be akkor nagy hatást és feltünést keltett könyvét: „Ez rövid históriája a magyar bibliának, melyből magyarok vehetjük eszünkbe Istennek hozzánk való szeretetét, aki nem hagyott minket az élet kenyere nélkül, hanem támasztott olyanokat, akik által szent beszédét kezünkbe adná. Az újtestamentumot eddig különösen tizenkétszer, az egész Bibliát tizenötször nyomtatták ki, még pedig többnyire idegeneknek költségekkel, s olyan állapotjában Nemzetünknek, melyben semmi jót még remélni is nem lehetne. — Bétölt azért mibennünk az: „Az hol elfogy az emberi erő, ott kezdődik az isteni segítség."

ELVEM KEVÉS HASZON, NAGY FORGALOM!

Rádiósok figyelmébe!

ÁRJEGYZÉK KIVONAT.

Friss Oroszlán elem 90 v. 10.— P		Philips cső A 415 . . . . . 9.— P	
Ugyanaz 60 voltos . . . . 7.— P		Philips cső B 443 . . . . . 15.— P	
Philips cső A 409 . . . . . 6.50 P		Philips cső B 405 . . . . . 9.— P	

Kétcsöves PHILIPS rádió PHILIPS hangszóróval, telepekkel, antennával 150 P. Kész rádiók és alkatrészek legolcsóbban kaphatók FÖLDES SÁNDOR legrégibb rádió üzletében HATVAN-U. 18. SZ.

Mindenkinek

érdeke, hogy ruhái olcsón és divatosan legyen elkészitve, — ezt megtalálja Keresztesy uri szabónál, Varga-utca 1., a Piarista rendházzal szemben.

Miért nem lett a telesége

RAJZ A DEBRECENI NÉPÉLETBŐL. —

Irta: Kövér Gyula.

Megmondta már neki többízben, hogy ne járjon utána, mert hiábavaló minden sürgetése, nem lesz a felesége soha, mert nem szereti és nem is képes arra, hogy valaha megszeresse. Hát ő nem.

Az édesanyjának is megmondta Sári (Tóth Sári, Tóth András uram leánya). Nezze ides, nekem hiába dícsérik Szücs Pistát, hiába mondják, hogy ilyen meg olyan derék legény, meg hogy ennyi, meg ennyi vagyona van az apjának, mind hiábavaló beszéd, nekem nem kell se testemnek, se lelkemnek. Én hozzá nem megyek feleségül, még ha olyan zsák aranya van, mint amilyen nagy ő, pedig jól megtermett legény ám őkelme.

Igy beszélt Tóth Sári és így is cselekedett apja, anyja és az egész familia nagy megrökönyödésére. Mert valóban Szücs Pista nem utolsó gazda legény volt ám Debrecen városában. A 16-os huszároknál szolgált 3 évet Galiciában és mint ezredtrombitás, a mivel füreri sarzsi jár került haza. Aztán termetre, arcra, magaviseletre, mint mondani szokták: „A rossz szem sem talált benne hibát". De ami legfőbb, jómódú civiscsalád sarjadéka volt. Az édesapja Szücs Mihály gazda nem rég vett egy tagba 30 nyilas földet az Ondódon és aztán jószággal s más egyéb vagyonnal rendelkezett, a melyek mind Istvánra vártak, mivelhogy egyetlen gyermek volt. Tudta ezt Tóth uram, a Sári apja és felesége, azért szerették volna Szücs Istvánt közelebb kapcsolni a családhoz. Dehát ez mindhiába való esedeklés, mert Sárival nem lehetett beszélni. Mindenbe jó és engedelmes gyermekük volt még eddig, csak ebben a dologban lett nagyon „erkölcsös".

Végül miután látták, hogy erővel csak nem lehet megcsinálni a szájok íze szerint való házasságot kinjára hagyták a megátalkodott leányzót, azt csinálja, amit akar, ám lássa.

Szücs István azonban másképpen gondolkozott. Sértette a hiuságát, hogy a lány olyan ápertén kinyilvánította véleményét az ő szándéka felől. Azt nem mernénk állítani, hogy olyan szerelmes lett volna Tóth Sáriba, mint a regényekbe szoktak lenni. A debreceni civisfamiliákba nem igen kötöttek szerelmi házasságot. Hogy tetszett neki a lány az bizonyos, ennek legfőbb bizonyítéka az, hogy a Sári apjának kevesebb vagyona volt, mint nekik. Debreceni felfogás szerint ez nagy esetszámba ment.

Tehát szerette volna tudni tulajdonképpen, mi lehet az oka az elutasításnak. Az, hogy nem szerette őtet, az nem beszéd előtte. Olyat, ha el akarja utasítani a kérőt, soha sem mond egy debreceni civisleány. Legfeljebb csak azt mondja, hogy ott kereskedjék, hol az Isten megmutatta. Mire a legény nem esik kétségbe, sem meg nem öli magát, hanem azt feleli: „Jól van, van az Isten ménesébe elég" és néz másik leány után.

Másutt kell tehát a hibának lenni. Szerette volna ezt megtudni. Fel is kért a rokonságából több asszonyszemélyt, hogy vallassák ki ez iránt Tóth Sárit. Azok meg is kérdezték, ki nyiltan, ki hárántékosan, de a leányból nem tudták kivenni a valót. Az csak egyet hajtott: Mert neki úgy tetszik.

Pedig nem éppen így állott a dolog. Oka volt annak, amiért Sári meghűtőződött a legénytől. Valamikor melegebb érzéssel gondolt rá és ha találkozott vele, a szíve kissé hangosabban kalapált. Ilyenkor ezt gondolta: Az édesapám lehetett ilyen derék legény a maga idejében és azért ment hozzá az anyám feleségül. Talán ő is... de aztán nem ment tovább a gondolkozásba, mert úgy nevelte az anyja, hogy neki csak arra szabad gondolni másképpen, aki majd megkéri és feleségül veszi — szülői beleegyezéssel. Bár parasztlány volt és nem birt nagy műveltséggel, de érzékeny szív és lélek lakott benne, ki szülei szavát soha át nem hágta és akit soha meg nem vertek, mert ha valami hibáért megpirongatták, napokig elsirdogált azért.

Az oka, amiért Szücs Pista elvesztette előtte becsülését és az iránta szivében sarjadzott melegebb érzelmet, az a párbeszéd volt, amit egyszer véletlenül végighallgatott. Ezt a párbeszédet Szücs Pista Ménes Bandi cimborájával folytatta le a Tóth András uram háza előtt abban a hiedelemben, hogy azt rajtok kívül nem hallja senki sem.

— Te Pista, — szólt Ménes Bandi —, mit akarsz te Tóth Sárival?

— Miért kérdezed?

— Csak. Mert úgy hallom, feleségül akarod venni.

— És ha úgy volna?

— Hát — szólt Ménes Bandi, — nem tehozzád való az. A familiája végett. Tudod mivel szerezte az öreg Tóth a vagyonát? Nem tudod, ugy-e? Pedig tudhatnád. Hurkát töltöttek és azt árulták fiatalkorukban a piacon. Ugy is nevezik őket: hurkás Tóthék. Tik pedig mindig gazdálkodásban éltetek, érted már?

— Igazat beszélsz?

— Az apámtól hallottam, az ismerte őket mindig.

No, ha így áll a dolog, — szólt Szücs Pista, kissé borizü hangon, mert ittak — akkor nekem az a lány nem kell. Keressen magához valót, mert az én familiámba hurkacsináló hengérek nem voltak, de nem is lesznek. — Igy fogadkozott a legény, mondom kissé italosan.

Tóth Sári a kerítésen keresztül végighallgatta ezt a beszédet és ez mélyen sértette, ekkor elhatározta, még ha valóban el akarná venni is feleségül Szücs Pista, nem megyen hozzá, amiért így nyilatkozott őróluk. Hogy ők hurkacsinálók voltak és nem valók a gőgös Szücs nemzetségbe! — Hát meglesz a kívánsága.

Szücs Pista nagyon megbánta, hogy a szája eljárt, mert valami mégis vonzotta Sárihoz. Járt utána azután is, meg is kérette, de Sári hű maradt fogadásához és nem ment hozzá feleségül.

Én öltem meg a bácsit

„Féltem, hogy meg akarja ölni papámat és nyakon szurtam a bácsit".

Newyorkból jelentik: — Én öltem meg a bácsit, aki mindig sétálni vitte anyukát, — mondta az asbury-parki esküdtszék előtt a 10 éves vádlott, a szőke, kékszemü Ray Kugler. Sápadtan állt a komoly esküdtek és birák előtt a kisfiu, de határozott hangon tett vallomást:

—A bácsi gyakran eljött hozzánk, amikor apuka nem volt otthon, — mondta tovább. Anyuka mindig megcsókolta a bácsit, ha jött s olyan sokáig csókolóztak, mint John Gilbert és Greta Garbo a filmen. Aztán együtt elmentek, anyuka csak nagyon későn jött haza. Apuka emiatt nagyon haragudott és egyszer nagyon korán jött haza. A bácsi éppen ott volt és apuka fejbeverte a bácsit. — A bácsi hasbarugta apukát. Nagyon verekedtek — és én akkor **féltem, hogy megakarja ölni papámat és kiszaladtam a cserkészkésemért és hátulról nyakonszurtam a bácsit,** aki leesett a földre és csupa vér lett minden. Anyuka nagyon elszomorodott, mikor ezt látta.

Ezt a vallomást tette a Kugler-házaspárt kisfia. A szóbanforgó bácsi William Studeman, a hóditóan szép szappanügynök volt, aki meghóditotta a kis Ray mamáját is. A rendőrök természetesen azt hitték, hogy a felháborodott férj ölte meg a csábitót, a kis fiu azonban rögtön jelentkezett, hogy ő a tettes.

Szülei nem mondtak ellene és igy a 10 éves gyermek börtönbe került, majd a esküdtszék elé állott. Más tanuvallomás hiján az esküdtszék megállapitotta ugyan a gyilkosság tényét, de a rengeteg enyhitő körülménynél fogva felmentette a kis fiut.

Az esküdtszék itélete után egész sereg névtelen feljelentés érkezett az ügyészségre és valamennyi feljelentés a fiu apja ellen szólt. — Igy azután a rendőrség most uj nyomozást kezdett. Letartóztatták az egész Kugler-családot és vallatják őket. — A kisfiu sirva tiltakozik az uj vallatás ellen és egyre csak azt mondja:

— Én öltem meg, én öltem meg...

Nagyon valószinü azonban, — hogy a kis gyermek fel akarja magát áldozni az apjáért.

A diákok egymást hipnotizálják az aradi középiskolákban

Elmondja a médium, hogy ki miből fog felelni másnap.

Aradról jelentik: Az ottani középiskolákban furcsa járvány kezd lábrakapni, amely megdöbbentő arányban terjed és rengeteg gondot okoz a tanári karnak. Az utóbbi időkben történt, gyakran ismétlődő hipnotikus előadások terjesztették ezt a járványt olyan mértékben, hogy Aradon ma már minden diák, vagy hipnotizőr, — vagy médium.

Sőt az egyik fiú-középiskolában egy diák olyan hipnotikus módszerhez folyamodott, amely eddig csak tudományos könyvekből volt ismeretes.

A fizika tanára észrevette, hogy egyik diák magyarázat alatt mereven bámul egy kezében tartott tükörbe. A tanár egy ideig figyelte a diákot, akinek néhány perc mulva lehanyatlott a keze és feje, elaludt; hipnotizálta önmagát. A diák olyan intenzíven került a hipnotikus hatás alá, hogy csak egy félóráig tartó kisérletezés után sikerült felébreszteni. Hasonló dolgok minden osztályban naponta megismétlődnek. Az egy padban ülő diákok hipnotizálják egymást és figyelmük elterelődik az előadásokról.

Alkalmunk volt beszélni egy középiskolai tanárral, aki igen érdekes dolgokat mondott el a diákok között terjedő hipnotikus járványról:

— A napokban, — mondotta a tanár — felszólítottam egy diákot és valamit kérdeztem tőle. A fiú a legnagyobb meglepetésemre nem a kérdésre válaszolt, hanem hadarni kezdett egy egészen más tárgyról. A diákot, aki különben egyik legjobb tanulója az osztálynak, erőszakkal kellett félbeszakítanom. Megkérdeztem tőle, hogy miért nem felelt a kérdésemre, zavarba jött és nagynehezen bevallotta, hogy az osztály médiumát megkérdezték, hogy másnap miről kell felelniök. A diák annyira bízott a médiumban, hogy el sem tudta képzelni, hogy én mást kérdezzek tőle, mit az elaltatott diák mondott.

— Minden osztálynak van egy-egy ilyen jósló médiuma, aki legtöbb esetben természetesen félrevezeti a diákokat és ez erősen a tanulás rovására megy. Az iskolák igazgatóságai úgy igyeketek védekezni a diákság körében elterjedt hipnotizáló járvány ellen, hogy ezentúl szigorú rendszabályokkal sújtják azokat a diákokat, akikről kiderül, hogy hipnozissal foglalkoznak.

Csak egy mosolyt

Bánatos özvegy.

Sári asszony: Nos, Náni asszszony, három hónapja már, hogy özvegy, még nem gondol a férjehez menetelre?

Náni asszony: Én? Isten mentsen, ha tízszer jutok is özvegységre, sohasem fogok férjhez menni.

Csak korszerüen.

Szobaleány: Értse meg, hogy nem tudok magának alamizsnát sem adni, mert a nagyságos asszony nincs idehaza.

Koldus: Mikor jön haza a nagyságos asszony?

Szobaleány: Még nem tudom biztosan, mindenesetre hagyja itt a telefonszámát, majd megtelefonálom magának.

Asszonyi késés.

— Képzeld csak, ha nem késem le a vonatot, akkor én is a vasúti szerencsétlenség áldozatai között lettem volna.

— Ti asszonyok sohasem vagytok pontosak.

A cselédszerző.

— Átlag hány lányt helyez el naponta? — kérdi a cselédlányt kereső hölgy a közvetítőtől.

— Hetenként negyvenet-ötvenet.

— Ötvenet? Az egy évben kétezret tesz ki.

— Dehogy, kérem, — mindig ugyanazt az ötvenet helyezem el újra.

Luxusutazás.

Proccné a férjével körüutazta a világot és szerencsésen visszaérkeztek Budapestre. A testi-lelki jó barátnő megkérdezi Proccnétól:

— Hol voltatok? Párizsban, — Londonban, Rómában?

— Nem tudom, édesem, a férjem váltotta a jegyeket.

Fogadás.

A tanító kérdi az iskolában:

— A fivéred hiányzik?

— Igen. Beteg.

— Mi baja van?

— Fogadtunk, hogy le mer-e ugrani az eperfáról és — ő nyert.

APRÓHIRDETÉSEK

Levelezés

Házasságokat
a legelőkelőbb körökben is diszkréten és biztos sikerrel közvetit intelligens úriasszony, Batthyányi ucca 2. sz. emeleten. 746

Levelezne!
ismeretség hiányában, házasság céljából: jómegjelenésü, magas, barna, 35 éves, ref. fiatalember, külföldet járt, intelligens, iparos és kereskedő. Jóforgalmu üzlettel és magánvagyonnal rendelkezik. Megismerkedne azon magas, barna, jókedéjü, csinos, ref., házias, jó családból való leánnyal, ki némi hozománnyal rendelkezik. — Megkeresést ‚Természetkedvelő' jeligére a kiadóba kérem. (Ügynök kizárva.) 123

Állást kereső férfiak

Pár ezer pengőt
fizetek annak, aki állami tisztviselőnek, állandó megfelelő állást szerez. Cím: Dr. Kövesi, a „Debreczen" szerkesztőségében.

Kaucióval
ajánlkozik fiatal rőfös, és rövidárusegéd, helyben, vagy vidéken. — Cím a kiadóban. x

Intelligens
budapesti technológián vizsgázott soffőr magánautóhoz állást keres Cím a kiadóban. 634

Hosszu
gyakorlattal a gazdaság bármely ágában nagy jártassággal biró gazdatiszt állást keres. Elfogad nőtlen állást is. — „Vaszorgalom" jeligére kér leveleket a kiadóba. 610

Jó
családból való kifutófiu felvétetik. Cím a kiadóban. 553

Szobainas,
jómegjelenésü, ügyes, megbízható, könyvvel felvétetik, Szent Anna ucca 7. szám. 570

Házmestert
felveszek, január 15-re Varga ucca 7. 533

Állást kereső nők

Frizérnő
házakhoz ajánlkozik — jutányosan. Teleki u. 40. sz. 543

Kulcsár
ajánlkozik. Klein-féle cselédintézetbe. Csapó u. 6. 540

Ügyes
varrónő házhoz ajánlkozik. Cím a kiadóban 537

Házvezetőnő
állást keres tanyára — megy, gyermek nem akadály. Kar u. 44., balra. 554

Négy polgárit
végzett szolid 16 éves leány elmenne gyermekek mellé. Cim Hajduböszörmény, Paksy K. ucca 69. 731

Gép-
és gyorsíró urilány állást keres. „Kisigényü" jeligére a leveleket a kiadóba kér. 609

Varrni
házhoz megyek napi 2 pengőért. Kabátvarrást is vállalom. Cím a kiadóban. 643

Középkorban
levő, háztartáshoz, varráshoz értő intelligensebb nő elmenne magános úrhoz, vagy idősebb párhoz házvezetőnőnek. Cím a kiadóban. 620

Kifutólányt
felveszek. Jeszenszky, Kossuth u. 1. 616

Ügyes
varrólány házhoz menne varrni női felsőruhát és mindenféle fehérnemüt, napidíj 3 P. — Bercsényi u. 8. sz. 479

Házvezetőnőnek
jobb családból való — idősebb nő ajánlkozik, ki perfekt főz, tejkezeléshez és baromfitenyésztéshez ért. Cím a kiadóban. 512

Betöltendő állás férfiak részére

Tanulói
ellátással, lakás nélkül füszerüzletembe — felveszek. Vadászy, — Meszena 1. 558

Bulgárkertészt
keresünk Karcag melletti gazdaságba. Felvilágositást ad Hajnal, Péterfia u. 8. 485

Házmesternek
gyermektelen házaspár felvétetik. Verbőczy u. 14. 612

Négy középiskolát
végzett fiu fogtechnikus tanulónak felvétetik. — Simon laboratóriuma, Piac u. 64. 771

Bulgár kertészt
Karcag melletti gazdaságba keresünk, Hajnal, Péterfia ucca 8 sz.

Házmester
gyermektelen felvétetik, Cserepes ucca 8. szám alatt. 672

Feles kertész
akinek melegágy ablakai vannak, felvétetik, özv Bleuer Miklósné, Csapó ucca 13. sz. alatt. 743

Kerékgyártósegéd
felvétetik, ifj, Varjassy 727

Egy
cipőfelsőrész készitőnek helyet adok, — Méliusztér 9. cipész. 693

Szabad majoros
kondás fiával, közeli tanyára felvétetik, — Honvéd ucca 74. 676

Kifutót
fölveszünk, Szövetkezet, Vendég ucca 1. szám. 696

Kifutófiut
felvesz azonnal özv. vitéz Homoródy Jenőné, Péterfia ucca 37. 659

Fiatal
segédet uridivatszakmából, aki kirakatrendezésben jártas, felveszek. Békés Lajos. 622

Betöltendő állás nők részére

Fehérnemü
varrónő, üzemvezető szabásznő felvétetik. — Cim a kiadóban. 687

Bejárónőt
felveszek, Papolczyné, Csapó ucca 10. 750

Kifogástalan
viselkedésü fiatalabb nő hosszu könyves bizonyítványokkal bejáró szobaleánynak azonnal felvétetik. Bemutatkozás reggeli órákban. — Piac harminc első emeleten, Hegedüsné. 710

Kenyérelárusító
nőket keresek óvadékkal. Dembinszky u. 26. 629

A vámőrkerületi
parancsnokság közétkezésénél egy jólfőző szakácsnő felvétetik. Jelentkezni délelőtt 9—12 óráig Péterfia 45. sz. alatt lehet. 618

Kifutólány
ki a harisnya szemfelszedésben jártas 15-ére felvétetik. Farkas László, Kossuth u. 4. 561

Egy
plasztikolni tudó leány czukorkaüzembe felvétetik. Nyugati ucca 48. 594

Szobalány,
ki padlót kefélni tud, felvétetik. Arany János u. 2., földszint 1. ajtó. 647

Intelligens
gyermeknevelésben gyakorlott nőt keresek öt éves gyermekhez. Piac ucca 10. földszint. Jelentkezés 9—10 közt. 685

Szorgalmas,
tiszta, intelligens nő, felvétetik, bejárónőnek Cím: Gombácsy Sándorné, Szent Anna u. 50. szám alatt. 765

Tanulóleányok
fiuk fizetéssel felvétetnek Gombkötőnél, Nyíl ucca 59. 773

Lakás kereslet

Nagyerdő
környékén háromszobás, fürdőszobás lakást mellékhelyiségekkel keresek nyári hónapokra. Piac ucca 16. III. 4. sz. 713

Hangszerek

Jóhangu
pedálos cimbalom eladó. Varga ucca 7. 534

Zongora
jóhangu, hosszu, eladó Nyomtató u. 2. Balra 3 ajtó. 725

Zongora
eladó. K. Tóth ucca 6. Varga-kert. 563

Oktatás

Németül tanít
született német tanerő, gyors és biztos sikerrel Rothermere ucca 7. sz. (Kollégium mellett). 723

Autó, motor, kerékpár

Kőrfürészes
favágómotor, 4 HP eladó. Ugyanott egy oldalköves darajárat felvonóval együtt vagy külön is. Értekezni lehet Hsámson, Csire István, Pallag u. 86. 517

Autótaxi
eladó és egy kétvasu motoreke 600 pengőért. Erzsébet u. 20. 700

Teljes ellátás

Két
kis diákot teljes ellátásra havi 40 pengőért elvállaok azonnal. Külön lakást adok. Rákóczi u. 29. 545

Kvártélyt kaphat
jutányosan magános férfi, külön szobába. Erzsébet ucca 12. 587

Egy
kvártélyos azonnal felvétetik, Kossuth ucca 55. szám. 602

Két kvártélyost
és két kosztost elfogadok, Vargakert, Herceg ucca 4. 641

Élelmiszer és ital

Ó-bor
tisztánkezelt, telepi fajbor, literenként, öt liter vételnél, 85 fillér, nagyban is, Cserepes u 5 szám. 680

Négy hektoliter
fajtiszta rizlingbor, kisebb tételben is eladó, Rákóczi ucca 12. 701

Sajáttermésü
újlétai ó-boraim 80 fillérért árusitom, — Arany János ucca 19. szám. 18-a

Borárjegyzék.
Ó-bor literje 64, ó-bor literje 80, ó-bor literje 100, ó-bor literje 120. kecskeméti furmin 180 Glück, Magoss György tér 9. szám, volt Péterfia ucca. Ugyanott mérlegek s lisztes láda eladó. — Tanulót felveszek. 4-a

Bor
kecskemétvidéki, literje hetvenhat fillér, — Gerstner Kálmán italkereskedésében, Széchenyi ucca. 582

Bútorok

Ebédlő
komplett olcsón eladó. Péterfia u. 38. 732

Ebédlőszekrény
diófa szép polituros, olcsón eladó. Maróthy u. 3. szám. 690

Eladó
ágy, asztal, tükrös — mosdó márvánnyal, — szekrény, polcok, teknő zománcos kályha stb. Péterfia tizennégy, keresztépület. Csak hétfőn 3—4-ig. 684

Könyvszekrény
interziás, oszlopos, nagyon szép diófa zenélő antik óra eladó. Bethlen 36. sz. 678

Teljesen
uj használatlan, modern hálószobaberendezés, szalongarnitura, kereszthuros rövid zongora, hencserek, hencserterítők, kézimunka ágyterítő, függöny, családi okok miatt eladó. Nagy Gyula, műhimző, Bika épület. 614

Eladó
amerikai könyvszekrény, összerakós. Széchenyi ucca 15., uccai lakás. 606

Háromajtós
ruhaszekrény, fás-szemétláda eladó. Hatvan u. 68. Asztalosnál. 691

Eladó
egy konyhaszekrény. Hatvan u. 36. egészen hátul. (x)

Eladó
alig használt világos — hálószobabutor. Arany János u. 50., III. lépcső 518

Hálószoba,
fehér kétágyas, complett, tükrös hármas — szekrénnyel, jókarban, garantált tiszta, eladó. Arany János u. 23. 542

Fehér
gyermekrézágy eladó. Grünfeldnél, Csapó u. 16. szám. 556

Ajánlat

Disznóölésre
rizskása 50 fillértől — kezdve, továbbá bors, gyömbér, paprika és más fűszerek a legjobb minőségben kaphatók. Deutsch Albert és Fia üzletében. 26-a

Társat
keresek kevés tőkével, bevezetett cipészüzlethez. Zicceseknek helyet adok. Sarok u. 2. 548

Berentei szén,
porosz szén, tüzifa felaprítva legolcsóbb napi árban. Schvartz, Agárdi ucca 6. Tel. 12—04. 488

Hócipőt,
sárcipőt tökéletesen javít gumiüzem, Piac u. 9. Kapu alatt 5a.

HA ÉRZÉKENY,
fájós a lába, vegyen cipőt Griczmannál, város ház alatt. 11a.

Bútorozott
szoba kiadó, központban, Simonffy ucca 11 földszint 2. 575

Bútorozott szoba,
kiadó, Piac ucca 58. második lépcső, II. e. 29. ajtó. 568

Hentesurak figyelmébe!
200 kg zsiroshordó 15 P, 100 kg 7.50 pengő, díjmentesen házhoz szállítva. Tel. 12—83. Br. Györffy, Nap u. 4. 483

Ötödikes
gimnazista, I—II-ost, lakásért tanít. Cím: Búsi ucca 17. 432

Jó házikoszt
1—2 uriember részére. Darabos u. 1., I. em. 1838

Cipő-
és csizmaszükségletét rendkívüli olcsó árban csakis Nagynál szerezheti be. Hunyadi u. 18. 320

Bélyeggyűjtők!
Európa, tengrentuli bélyegek leszállított árban. Poroszlay ut 51. 435

Káposzta,
savanyított nagyban és kicsinyben kapható. — Deutsch Albert és Fia cégnél. 8-a—18

Leirási
és szokszorosítási munkák azonnal elkészülnek Remington Irógép Rt. fiókja, Piac u. 58. sz. 2a.

Óra- és ékszer-
javítások legjobban, s olcsón, jótállással készülnek, „óraüzem". Aranyat brilliánsat leg magasabb árban vesz, Blattner Árpád, Csapó ucca 12. 581

A Tetétleni
uradalomban 12 kat. hold területen tüzi és szerszámfák kivágattatnak, amelyek eladatnak. Bővebb felvilágositást ad Kirner Jakab, Tetétlen község. 539

Eladó
igen olcsón akáckaró, tüzelni pékeknek igen alkalmas. Kigyó 4. 544

Jobb családnak
egyhónapos, szép fiú gyermekemet örökbe adnám. Cím a kiadóban. 578

Akácfa
Hasábfa mázsánként P 3.30, apritva P 3.60, akác dorongfa P 3.10. Akácfánk tavalvi őszi vágású, I. osztálvú. — Hazaszállítva mázsánként 20 fillérrel drágább. Csak mig a készlet tart! Fakereskedelmi Vállalat, Hadházi u 4. szám. A közkórház mögött. Telefon 13-01. Porosz-, salgótarjáni szén. — Hazai, alacskai, berentei szenek. 1

Patkányt, egeret, poloskát, svábbogarat, azonnal kiirthat, biztoshatásu, speciális irtószerrel. Egyetlen kisérlet meggyőzi a vásárlót. Nagyon olcsón kapható Stern festéküzletben, Piac ucca 10. (Bikával szemben).

Nikkelez,
ezüstöz, minden színre galvanizál, Földvári Széchenyi ucca 55. sz.

Bor
kitünő zamatú 5 liter vételnél 64 fillér Dénesnél, Czegléd u. 22. 670

Galyfa
városhoz közel, vámospércsi kövesuton, Kondoros megállónál eladó 604

Sajáttermésű
ejnek naponta 50 liter, beszállitással helyet ke resek. Sz. Vígvári József, Mikepércs 160. h. szám. 592

Bor
kihordásra óbor literje 72, óbor literje 90, óbor literje 120. 5 liter vételnél 4 fillér árengedmény. Krausznál. Maróthy György 3. szám. 601

Szabni
tanítok, uriháznál varrok, lakásomon vállalok. Jezerniczkyné, — Veres u. 5. 513

Darálómalom
kásahántoló és szecskavágóval felszerelve és tüzifakereskedési engedéllyel, eladnám, vagy 16-os magánjáró garniturával elcserélném. — Bővebbet Sámsoni ut 19b. szám. 487

Finom
házikáposzta 18 fillér, Nagyban külön ár. — Zsatkónál, Batthyány- és Szentanna sarok. 628

Marhatrágya
70—80 szekérrel eladó. Értekezni lehet Szép u. 2. szám. Közvágóhíd — mögött. 632

Névtáblák
kerékpárra, szekérre, személykocsira, gyorsan és olcsón készülnek, Held cimfestőnél, Simonffy ucca 36. 751

Mérlegjavítás
pitelesítéssel, legjutányosabban Garainál, Zsák ucca 11 Csokonai ucca mellett. Használt mérlegek vétele, eladása. 748

Kölcsönöket
folyósít házakra földekre. Betétekre magas kamatot ad — Gazdák Bankja, Kossuth és — Batthyány ucca sarok. 660

Házak
épitését, átalakitását jutányosan vállalom. Levélbeni hívásra házhoz megyek. Fehér Lajos, Nyil ucca 9. 646

Teleltetés
Hortobágy közelében, szalma, répa helyben feletetve eladó. Levélcím: Hvizdos József, Tiszafüred. 668

Jómenetelü
fűszerüzlet áruval vagy anélkül olcsón eladó. cim a kiadóban. 682

500 kéve
csutka olcsón eladó. — Bekes u. 9. szám. 675

Vaseszterga-
pad eladó, udvari szoba kiadó. Maróthy György u. 24. 673

Eladó
üzletberendezés, egy üntött vaskályha nagyon olcsón. Csapó 24. 683

Szemüvegek,
lorgnettek, autó szemüvegek, rendkivül olcsón kaphatók Nagy Kálmán látszerésznél, Bádogos ucca 4. (Króh házban.) 776

Gépirási
munkát vállalok, Darabos ucca 1. szám, első emelet. x—23

Nád,
jóminőségü 6—8000 kéve eladó, özv. Bleuer Miklósné, Csapó ucca 13. szám. 742

Figyelem!
Női talp és sarok 2.80, férfi talp és sarok 3.20 női fejelés 7.20 Fábián, Rákóczi ucca 71. 726

Órajavítás
2 pengőtől, jótállással. Aranyat, brilliánsat, s zálogcédulát legmagasabb árban vesz, Bercsényi Béla, Csapó u. 38. sz. (Iparostanonciskolával szemben). 737

Női
karikahajós varrógép, olcsón eladó, Piac u. 29. szám, az udvarban. 747

Darálómalom,
kásahántoló és szecskavágóval fölszerelve és tüzifa kereskedési engedéllyel eladnám vagy 6-os magánjáró garniturával elcserélném. — Bővebbet Sámsoni út 19 b. 487

Benzinmotort,
kb. 3 lóerőset megvételre keresek. Városi népház. 559

Fehérneműt
függönyöket, kézimunkát, olcsón készit a „Vénusz" kézimunkaszalon, Kossuth ucca 4 endlizés, előnyomda. 580

Kereslet

Egy
kisméretü, használt, jókarban levő billiárdasztal megvételre kerestetik. Nyomtató u. 2., Szathmárvné. 514

Korlátlan
italmérési engedélyt sürgősen keresek, berendezett üzlethez. — Ajánlatot „Üzlet" jeligére a kiadóba kérem leadni. 759

Keresek
ügyfelem részére a belvárosban házat 25—70 ezer pengő vételár mellett. Irásbeli ajánlat dr Simon ügyvéd, Ferenc József út 81. szám alá küldendők. 768

Gép- és gyorsirást
tanítok, Darabos ucca 1. szám. első emelet. x—23

Egy
jókarban levő kerékpárt veszek. Sámsoni-ut 9. szám. Katona. 738

Diákleány
lakótársnőt keres, — ugyanott butorozott szoba kiadó. Maróthy Gy. ucca 17. 721

Ügynököt,
százados mérleget és kézi kocsit keresek. — Simonffy u. 11. a pincében. 716

Magános asszony
jómenetelü üzlethez üzlettársnőt keres 3—4 száz pengővel. Szaktudás nem szükséges. Cim a kiadóban. 688

Társat keresek
meglévő vállalat kibővitéséhez 15—30.000 P. tőkével. Cim a kiadóban. 686

Harmoniumot
keresek használatra, — esetleg megvételre. Cím a kiadóban. 654

Zongorát,
vagy pianinót bérelnék. Cím a kiadóban. 631

Feles társat
keresek sütőde, ház — megvételhez és fióküzletekhez. Havi 400 pengő tiszta haszon. — Legkevesebb 4000 pengővel. Cim a kiadóban. 630

Piac uccai
üzlet ünálló vezetésére keresek intelligens urinőt, kinek 1000—1500 pengő készpénze van. Havi biztos kereset 100—150 pengő. Ajánlatokat „Készpénz" jelige alatt kérek. 608

Hölgyfodrászt
üzlettársnak keresek. Ajánlatok üzlettárs jeligére a kiadóba kéretnek. 583

Kiadó lakás

Egy szoba,
kiadó. Rothermere u. 38., keresztépület. 596

Két
uccai szoba, konyha és spájz mellékhelyiségekkel kiadó. Dobó u. 7. szám. 599

Kiadó
szoba, konyha, spájz, baromfi- és sertéstartással febr. 1-ére. Tóhötöm u. 12. Köntöskert. 585

Egy szoba,
konyha kiadó. Bethlen 25. sz. 584

Uccai
kisebb oldalszoba, — konyha minden órán kiadó. Nyil u. 50. 591

Családi
kétszobás lakásos ház külön udvarral azonnal vagy februárra kiadó. Meszena öt. 605

Két
uccai szoba, előszoba, konyha, spájz kiadó. Kigyó u. 31. 471

Egyszobás
lakás udvarral, kerttel, állattartással azonnalra vagy elsejére kiadó. — Homokkert, Harsányi-ucca tizenöt. 655

Modern
4, 3 és 2 szobás, valamint garzon lakások, a főtéri új Svetits palotában kiadók. Értekezés a Svetits-intézet igazgatójánál, Szent A 28 szám alatt. 3-a

Irodának
földszintes 3 modern, világos helyiség, egyenként, műhely, üzlet, s raktár céljaira is azonnal kiadó és elfoglalható. Érdeklődni lehet garázsvezetőnél — Piac ucca 42. Telefon: 15-12. szám. 4-a

Kiadó
Bihari telepen 1 szobás lakás. Értekezhetni — Gazdák Bankja, Kossuth ucca. 665

Uccai
4 szoba, előszoba, mellékhelyiségekkel együtt Rákóczi u. 42. alatt — azonnal kiadó. 650

Kiadó
Sestakert, Andrássy ut 21. szám alatti különálló házban 2 szobás, konyhás, nyitott verandás lakás, szivattyus kuttal. Értekezhetni — Gazdák Bankja Kossuth uccán. 663

Busi u. 21. sz.
háznál 2 uccai szoba és konyha, spájz verandával, 2 kemencés sütöde, 1 bolthelyiség jutányos áron azonnal kiadó. 645

Ez is ritkaság!
Kétrendbeli lakás azonnal kiadó, négy gyermek nem akadály. József kir. herceg u. 75. Nyugoti ucca sarok. — Ugyanott egy 6 személyes ebédlőszerviz, egészen uj, fele bolti áron eladó és egy tiszta keményfaágy és egy nagy stelázsi. 653

Kiadó
egy uccai pinceszoba, azonnal beköltözhető. Kóránffy 19. 619

Kiadó
Piac 44. alatt világos, száraz, tábas, földszintes szoba irodának, rendelőnek, műhelynek. Márton ügyvéd. Telefon 744, 273. 637

Kiadó
szoba és fáskamara — havi 10 pengőért. Honvédtemető u. 10. 635

Tisztviselőtelepen
5 szobás, komfortos — villa febr. 1-étől kiadó. III. u. 6. sz. 633

Kiadó
egy szoba, konyha és spájz. Kinizsi 75. 640

Kiadó
szoba, konyha, kamara a Fürdő uccában, Márton Kálmánnál. 638

Egy szoba,
konyha azonnal kiadó. Hatvan uccai kert, Diófa u. 4. sz. 639

Kiadó
2 szobás uccai lakás — azonnal. Barna u. 14. 626

Kiadó
kis szoba, konyha — azonnal. Mester u. sorompónál. Sahajda u. 9. sz. 625

4 szoba
mellékhelyiségeivel kiadó. Timár u. 23. Értekezni Varga 25. 624

Háromszobás
fürdőszobás, uccai, — emeleti lakás májustól kiadó. Szent Anna-u. 2[illegible]. 538

Kiadó
egy udvarranyiló szoba fáskamara, csendes és tiszta udvar, gyermektelen párnak. István ut 5. sz. 623

Kiadó
olcsón szerényebb udvari szoba. József kir. herceg 30. 552

Kiadó
2 szoba, elő-, fürdőszoba, konyha, kamara, kert, Kardoss uccán. Értekezhetni Cserepes ucca 7. 753

Egy udvari szoba,
kiadó. Szent Anna u. 36. szám. 758

Kiadó
egy szoba, konyha. — Eötvös u. 58. 757

Egy szoba,
konyha kiadó. Jókai u. 44. és Erőss I. u. 15. Értekezni Arany J. u. 58. 767

Központban
egy-két butorozott szoba kiadó. Kálvin-tér három, földszint. 774

Egy szoba,
konyha mellékhelyiséggel febr. 1-ére kiadó. — Jókai 28. 692

Modern
5 szobás uccai lakás, teljes komforttal kiadó május 1-ére. Egymalom u. 3. 689

Uccai
kisebb szoba, konyha kiadó, Honvéd ucca 25 szám. 737

Kiadó
egy uccai szoba a Rákóczy ucca 47. szám alatt, január hó 15-től. Értekezés ugyanott. 728

Egy
udvari szoba, január 15-re kiadó, Csokonai ucca 7. szám. 724

Egy
világos uccai szoba és konyha, speiz kiadó — Zápolya ucca 6. szám. 729

Uccai
nagy szoba, kisebb udvari szobával kiadó, — Csapó ucca 90. 741

Kiadó
szép világos uccai pincelakás, azonnal, Szappanos ucca 3. 735

Egy szép szoba,
olcsó árért, azonnal kiadó, Vendég ucca 76. szám. 734

Kiadó
1 szoba, előszoba, konyha, speiz Csapókert, Vasutsor, Dembinszky uccával szemben. 744

Bútorozott szoba
egy-két személy részére kiadó. Simonyi-ut 13. 762

Kiadó
több rendbeli egy, kettő és háromszobás lakások olcsón. Vendég u. 43. 760

Két szoba
konyha, speiz azonnal kiadó. Széchenyi ucca 43. szám. 761

Bihari-telep
Keresztessy uccában, egy kétszer egy szoba, konyhás lakás, több mint háromszáz négyszögöl kerthelyiséggel kiadó. Értekezhetni lehet Pacsirta ucca 46. szám alatt.

Nyil u. 36. sz.
a. egy uccai szoba és konyha kiadó. Értekezni Csapó 68. 598

Egy szoba,
konyha és egy udvarranyiló szoba kiadó. Bercsényi u. 10. sz. 597

Uccai szoba,
konyha, speiz 15-re kiadó. Reáliskola u. 6. 749

Kiadó
február 1-étől vagy — azonnal két szoba fürdőszobás konyhás lakás a Tisztviselőtelep, Földi u. 12. Értekezni lehet Antalffy sportüzletben, Szentanna u. 12. 707

Kiadó
egy szoba, konyha és spájz, Leskó telep, Veresegyházi Tamás ucca 8. Máv. műhellyel szemben. 714

Kiadó
azonnal csinos szoba, konyhás, éléskamrás lakás és uccai előszobával. Méliusztér négy. 711

Modern
háromszobás udvari — lakás május 1-ére kiadó. Magoss György tér 28. 703

Kiadó
különbejáratú szoba — bútor nélkül. Piac ucca 58. szám., II. 28. 697

Kiadó
egy kettőszobás, konyhás lakás, Bercsényi u. 16. sz. 667

Kiadó
szoba, konyha, fáskamara azonnal elfoglalható. Kölcsey u. 15. 649

Egy szoba,
konyha, spájz, fáskamara jan. 15-ére kiadó. Harsányi Gusztáv u. 30. szám. 657

Egész ház
kerttel együtt Homokkert elején olcsón kiadó. Cím a kiadóban. 674

Uj lakás
Egy szoba, konyha és spájz jan. 15-ére kiadó. Tóhötöm u. 36. Köntöskert. 677

Bútorozott szoba

Csinosan
butorozott szobák, esetleg ellátással, kiadók. Nyil u. 116. x

Szerényigényü
urinő v. férfi bútorozott szoba, esetleg ebéd koszttal, kiadó. Darabos uó 16., ajtó 2. 588

Bútorozott
szoba olcsón kiadó. — Lórántffy 1., üzlet. 615

Különbejáratú
udvari bútorozott szoba 1—2 személynek kiadó. Miklós u. 26. 621

Egy
szépen butorozott uccai szoba, előszobával kiadó. Rakovszky u. 37. 764

Szépen
butorozott különbejáratu uccai szoba, fürdőszobahasználattal, kiadó. Csapó u. 78 754

Lépcsőházi
különbejáratu butorozott szoba olcsón kiadó. Hatvan ucca 61. I. 3 775

Uccai
szoba, konyha kiadó. Pesti ucca 35. 764

Kiadó
csinos, tiszta, világos különbejáratu butorozott szoba ellátással is. Eötvös u. 48b. 704

Különbejáratu
elegánsan bútorozott szoba kiadó, Kossuth utca 60. szám, keresztépület. 576

Különbejáratu
csinosan butorozott szoba tizenötre vagy elsejére kiadó. Ugyanott pedálos cimbalom eladó. Szent Anna ucca 64. Keresztépület balra. — 679

Bútorozott
szoba kiadó. Nyomtató ucca 3. sz. 669

Különbejáratu
butorozott szoba kiadó. Hatvan u. 33. keresztépületben. 572

Kiadó
különbejáratu butorozott szoba 2 nőnek vagy házaspárnak. Dobozi u. 11. 702

Bútorozott
uccai szoba központban azonnal kiadó. Hüvelyes u. 6. 712

Két egymásba nyiló
butorozott uccai szoba kiadó. Miklós u. 25. sz. 740

Különbejáratú
elöszobás bútorozott — szoba kiadó. Széchenyikert, Erőss Lajos u. 6. 652

Különbejáratú
bútorozott szoba, esetleg konyhával is kiadó. Péterfia u. 54. sz. 715

Különbejáratú
bútorozott szoba kiadó. Nagyfajta nyulak eladók. Vígkedvü Mihály u. 5. 719

Kiadó
csinosan bútorozott uccai szoba villannyal. — Timár u. 11. sz. 720

Különbejáratú
bútorozott szoba azonnali elfoglalásra kiadó. Vendég u. 79. 717

Kiadó
két különbejáratú uccai csinosan bútorozott szoba irodának, rendelőnek, lakásnak. Kossuth 26., baloldal. 718

Kétágyas
bútorozott szoba fiatalembereknek, vagy házaspárnak konyhahasználattal 15-ére kiadó. Faragó u. 6. Ny

Bútorozott
szoba 1—2 személynek allátással is. kiadó. — Rothermere 35. 595

Egy
bútorozott szoba kiadó több személyre is. Füvészkert 5., hátul. 607

Bútorozott
szoba kiadó. Tágas, világos, külön épületben, vízvezetékkel. Bethlen u. 67. 593

Uccai
bútorozott, tágas, napfényes szoba kiadó. — Mester u. 31. 590

Különbejáratú
bútorozott szoba azonnal kiadó. Ferenc József u. 73. 589

Bútorozott szoba,
konyha használattal — február hó elsejére kiadó, Méliusz-tér 5. sz. harmadik ajtó. (K.)

Egy
csinosan bútorozott különbejáratu uccai szoba kiadó Pacsirta ucca 12. szám. 777

Egy
tisztességes fiatal ember kvártélyra felvétetik. — Beregszényi u. 37. szám. 529

Uriembernek
lépcsőházi különbejáratu szép szoba azonnal kiadó kapukulccsal. — Piac harminc első emeleten. Hegedüsné. 709

Központban
különbejáratu szép bútorozott szoba azonnal kiadó, Montiezredes (Magoss) ucca 17. sz. alatt. 530

Üzlet, műhely, raktár

Biztos megélhetés
Régi, jómenetelü étkezde és kávécsarnok betegség miatt jutányos árért eladó. Cím a kiadóban. 243

Nyiregyházán
korzón, nagy üzlethelyiség, olcsó bérért, azonnal kiadó. Felvilágosítást nyújt levélben Sipos Géza cukrász, Nyiregyháza. 7-a 16

A Főtéren
épült Svetits palotában uccai és passage üzlethelyiségek és modern irodahelyiségek, február hó elsejére kiadók. Értekezés Svetits intézeti igazgatójánál, Szent Anna ucca 28. szám alatt. 3-a

A város
központjában szép üzlethelyiség kiadó. A berendezés eladó. Címeket „Berendezés" jeligére a kiadóba kérem. 15-a

Raktárhelyiség
Piac ucca 7. szám alatt azonnal kiadó. Telefon 78. szám. Tanuló felvétetik Bészler és Dávid. 523

üzlet berendezéssel, teljes felszereléssel mázsákkal, darálókkal stb. eladó. Cím a kiadóban. 520

Raktárnak
irodának vagy műhelynek megfelelő nagy — helyiség azonnal kiadó Neumann festéküzlet, Csapó 14. 11a—12

Egy
üzlethelyiség és egy udvarra nyiló szoba — azonnal kiadó. Értekezni keresztépület. — Hajnal u. 5. 562

Kiadó
hentes- és mészáros üzlethelyiség, bármely perecben, forgalmas helyen Márton Kálmán út 15. szám. 772

Üzlethelyiség
Csapó u. 37 szám alatt azonnal kiadó. 658

Hentes és mészáros-
üzlet nagyforgalmú, át adó, berendezéssel, v. anélkül is, Budai Ézsaiás ucca 1. 573

Kiadó
udvarihelyiség csendes műhelynek, vagy raktárnak, Péterfia ucca 8 szám alatt. 756

Üzlethelyiség
kiadó, irodának, műhelynek is alkalmas — Szent Anna ucca 41 sz. alatt. 763

Átadó
jó forgalmu hentes- és mészárosüzlet mellékhelyiségekkel, lakással és kétszobás lakás kiadó. Hatvan ucca 55. szám. 730

Kiadó
egy kisebb üzlet azonnal, lakással is. Árpád-tér 26. 776

Kovácsműhely
szerszámmal, esetleg — autóműhelynek kiadó. Kassai ut 5. 708

Honvéd u. 54.
kiadó 4 lóra istálló. Értekezni Lóroántffy 14. 705

Egy
üzleti berendezés olcsóért eladó. Cím a kiadóban. 681

Bolt
kiadó a Bikával szemben. Márton ügyvéd, Piac u. 44. Tel. 7—44., 7—23. sz. 636

Üzlethelyiség
forgalmas helyen trafik nak igen alkalmas, kiadó. Értekezés Verbőczy u. 14. 613

Üzlethelyiség
kiadó irodának, műhelynek is megfelel, világos, nagy Szent Anna 22. sz. 642

Kiadó
azonnalra kocsma üzlethelyiség lakással a Bihari telepen. Értekezhetni Gazdák Bankja, Kossuth uccán. 644

Kiadó
üzlet a Sámsoni uton a mélyfúrás és iskolánál, nagy vidéki forgalom. Értekezni ott Mezeinél. 600

Kiadó
Sas ucca 3. szám alatt, azonnal bolthelyiség. Értekezni lehet az emeleten, 2—3 óráig. 577

Eladó ingóság

Cukorrépa
100 métermázsa eladó Mészáros Lászlónál — Monostorpályi uton. — Wolaffka telep mellett. 694

Rádió
3 lámpás, telepekkel, hangszóróval, vagy a néikül jutányosan eladó. Baross u. 24., balra 2. ajtó. 656

Eladó
egy frakkköltöny nadrággal, egy tiszti köpeny, ügyvédnek való jogi könyvek, egy gramofon lemezekkel és gyermekkocsi. Bozzay telep, Uj u. 24. 611

Kutszivattyuk
és kutráma eladó. — Szekfü u. 4. szám. 666

Eladó
szép evőeszközök és — asztalnemüek. Arany János u. 45., keresztépület. 603

Két
pult márványlappal, — két oldalthütő jégszekrény eladó. Kar u. 25. 607

Eladó
elsőrendü békebeli — anyagból készült, roma nerrel bélelt férfibunda Rendőrségi egyének nek, vasutasoknak, — sofföröknek kiválóan alkalmas. Miklós ucca 51., udvari lakásban. 644

Háromlámpás
rádió anódpótlóval, kis töltővel, Philips hangszóróval eladó. Sarok u. 12. sz. SzD.

Szalma
eladó kb. 150 mázsa. Városi Népház. 560

Singer varrógép,
hármas réztoilettükör, kerti-lócák, asztalok s tornyos sparhelt, minden jókarban, eladó, Arany János ucca 23. szám. 541

Eladó
két gyalupad és öt orsós enyvező bak, — Bethlen ucca 48. 574

Eladó ház

Eladó
esetleg részletfizetéssel is a Sestakert, Andrássy ut 21. szám alatti 1 holdas házastelek, esetleg megosztva is két — szoba, konyha, kamra és nyitott verandás lakással, lugasos szőlő, gyümölcsfák és szivattyus kúttal. Értekezhetni Gazdák Bankja, Kossuth uccán. 662

Eladó
Homokkert, Hegyi Mihályné uó 22. 300 négyszögöl telek, 2 rendbeli lakás, pince, könnyü fizetési feltételek. 617

Eladók:
Borz u. 19. sz. ház, tíz lakással, magtár — góré, istállóval, hétablakos uccai fronttal, jó erős téglaépületekkel, gazdálkodónak igen alkalmas, 372 négyszögöles nagy udvarral és kerttel.

Gyöngyvirág u. 20. sz. ház, két darab kétszobás és két darab 1 szobás lakással, gazdálkadónak való melléképületekkel, — 11.000 pengőért.

Dienes iroda, Füvészkert u. 16.

Eladó
ujonnan épült családi ház. Azonnal beköltözhető. Értekezni lehet a tulajdonossal. Homok ucca 127. 722

A Böszörményi
út 13. számú ház, — egészben, vagy részben kiadó. Tájékozódás dr. Brunner Lajosnál, Csapó ucca 22. sz. 531

Eladó
Erzsébet u. 20. számu ház kedvező fizetési feltételek mellett. 699

Jutányos árért
eladó Pozsonyi-ut (volt Ujvárosi-ut) 20. szám alatti házastelek 374 négyszögöl szőlővel. — Van rajta egy füszer és egy jómenetelü hentesüz'et. Kevés pénzzel azonnal átvehető. — Ugyanott 1600 darab vályog eladó. Értekezni lehet Szotyori telep, Kálmán ucca 12. szamu füszerüzletben. x

Ungváry-féle
vendéglő házzal, jogfolytonossággal sürgősen eladó. Pacsirta u. 48. sz. 698

Eladó házak
Batthyányi ucca 10. számú emeletes ház, kedvező fizetési feltételekkel.

Nap ucca 12. számú úriház, négyszobás beköltözéssel, istállóval, gazdasági udvarral.

Károly Ferenc József út 17-c. Ötszobás, parkettes, fürdőszobás alá pincézett villa, gyümölcsöskert, huszonhatezer pengőért. Megtekinthető 12 órától 3 óráig.

Darabos ucca 45. sz. modern bérház, négyszobás beköltözéssel, harmincméteres gyárhelyiséggel.

Hadházy ucca 7. sz. nagytelkü bérház öt lakással, tizenötezer nyolcszáz pengőért.

Ezen házak eladásával kizárólag a MÁTÉ ingatlaniroda van megbizva, Piac ucca 30. sz. 13-a

Ritka alkalmi vétel ! Kilencezer pengő évi lakbér ! Eladó a Werbőczy ucca 8. számu ház. Tizenötezer pengő készpénzzel megvehető Fele értékben házat, v. földet elfogadok. Fizetés nem sürgős. Feltételeket a vevő diktálhatja. Értekezni lehet Csapó ucca 99. szám. Bakóczynál. 695

Beköltözhető
lakás, 768 négyszögöl gyümölcsös, Vargakert, Közép u. 19. Sürgősen eladó. 481

Eladó
Sarok u. 12. számu ház azonnali beköltözéssel, minden elfogadható — áron. SzD.

Hosszupályi állomás
mellett, a 29. számu ház 200 négyszögöl telekkel, jóforgalmu bolttal, örökáron eladó. 648

Eladó föld

Nyolc és egynegyed
hold föld eladó. Értekezni Honvéd ucca 33. 745

Házhelynek
alkalmas, 400 négyszögöl termő szőlő, — ölenként 8 pengőért, úrinegyedben eladó, Jerikó ucca 42. (Ujkert). (A)

Eladó
jutányos árért, Pozsonyi út 20. szám alatti, (volt Ujvárosi út) házastelek, 374 négyszögöl szőlővel. Van rajta egy füszer- és egy jómenetelü hentes üzlet. Kevés pénzzel azonnal átvehető. Ugyanott kb. 1600 darab vályog eladó. Értekezhetni lehet Szotyori-telep, Kálmán ucca 12. szám, füszerüzletben. x

Böszörményi úton
Hortobágyi malommal szemben, 7.000 négyszögöl telek, egészben, vagy parcellákban is, eladó. Bővebbet dr. Simon ügyvéd, Ferenc József út 81. sz. 769

Eladó
Ondódon a Fáy dülőben három hold föld, Csapó ucca 25. számú ház, pallagi vendéglő épület. Bővebbet dr Simon ügyvéd, Ferenc József út 81. sz. 770

Eladó
egy házhely Mester uccai sorompóná', vasöntöde mellett, részletfizetésre is. Értekezhetni Gazdák Bankja, Kossuth ucca. 661

Eladó
a „Bocskay"-kertben három nyilas szőllő. Értekezni Apáffy u. 27. sz. 586

Birtok bérlet

Kertészetre
alkalmas belső terület két hold fekete föld lakással, öntözőcsövekkel bérbeadó. Máté ingatlaniroda, Piac u. 30. 551

Hajdúbagosi
határban 15 hold föld tanyával kiadó. Igen alkalmas konyhakertészetre. Értekezni lehet Szabó Károly, Hosszupályi 29. szám alatt. 650

Eladó állatok

Süldő
240 drb eladó. Értekezni Bethlen u. 24. 550

Ingatlanforgalmi irodák hirdetései

4Eladó ingatlanok !
Aki föltétlen olcsón óhajt ingatlant vásárolni, szíveskedjék saját érdekében a következő ingatlanokat megtekinteni: Teleki u. 41., Timár u. 25. Erzsébet u. 10., Csillag u. 16. Eötvös u. 67., Szondy u. 14. Széchenyi-kertben Gyolcsos ucca 4. számu szép adómentes ház bekerítve, gyümölcsössel 6200 pengőért, 2800 P-vel átvehető, Sinai Miklós ucca 34. számu 300 öles gyönyörü villatelek tizezer téglával 3400 P. — Földek: Ondódon 30—10, Vámospércsi-uton 4, Mikepércsi-uton 20 holdas príma birtokok olcsón. Bővebbet Samu János OFB engedélyesnél, Hunyadi u. 24. 671

Felelős szerkesztő: PÁLFY JÓZSEF, — a TISZÁNTULI KÖNYV. ÉS LAPKIADÓ R.-T. kiadása és rotációs nyomása.